

SILVANA NINI

ERMIR HOXHA

LIBËR PËR MËSUESIN ARTI PAMOR

10

BOTIME

I dashur koleg!

Arti pamor ka për qëllim të ndihmojë nxënësit të zhvillojnë aftësitë krijuese, komunikuese, vlerësuese dhe të kuptojnë mjedisin që i rrethon.

Krijimtaria në art, ndihmon në formimin e një identiteti personal e të vetëbesimit, si dhe në krijimin e vetëdijes kulturore dhe ndjeshmërisë artistike. Nxënësit kanë mundësi të përfshihen në procesin krijues, duke zbuluar mundësi të shumta të kombinimit të materialeve me gjuhën vizuale, për të komunikuar mendimin e tyre për një audiencë të caktuar. Në këtë nivel, ata mësojnë të analizojnë dhe të zhvillojnë ndjesitë e tyre estetike nëpërmjet vlerësimit jo vetëm të punëve të tyre dhe të shokëve/shoqeve, por edhe të veprave të artit, të fakteve dhe imazheve të marra nga historia dhe trashëgimia kulturore e së tashmes dhe e së shkuarës. Nëpërmjet lëndës së artit pamor, nxënësit inkurajohen të bëjnë lidhjen e artit pamor me lëndët e tjera në kurrikul dhe ta shohin artin si një mundësi karriere.

Arti pamor komunikon nëpërmjet gjuhës së simboleve, përmes të cilave nxënësit mësojnë të identifikojnë vlera estetike dhe njerëzore në vepra të ndryshme arti dhe të kuptojnë ndikimin e artit në shoqërinë njerëzore. Përmes kësaj lënde, ata do të komunikojnë dhe do të zhvillojnë aftësitë e tyre artistike, jo vetëm përmes gjykitimit estetik, arsytimit, mendimit kritik, por edhe përmes krijimit konkret në punë 2-3 dimensionale.

Krijimet e ndryshme që do të realizohen përmes punës në klasë, do t'i motivojnë ata të përfshihen në mënyrë aktive në jetën artistike të shkollës, komunitetit dhe në rang vendi.

Kjo lëndë kërkon që përmes studimit të përmbajtjes që ajo ofron, të arrihen qëllimet kryesore të lëndës duke dhënë kontributin e saj në *zhvillimin personal* të nxënësve, si dhe duke u dhënë mundësinë atyre të shohin vetveten si pjesë e shoqërisë dhe kontribues aktivë në të. Lënda ndihmon dhe në *përgatitjen e nxënësve si qytetarë aktivë të një shoqërie evropiane*.

Pse shërben ky libër?

Ky libër do të udhëheqë mësuesit në zhvillimin e lëndës së artit pamor, në zhvillimin e aftësive të tyre profesionale, duke kuptuar më së miri qasjen me bazë kompetencat edhe në kurrikulën e artit pamor.

Çfarë synon ky libër?

Qëllimi i këtij libri është orientimi i mësuesit/es që jep lëndën e artit pamor në klasën e 10-të, për të përmbushur synimet e kësaj lënde, zbatimi me sukses i së cilës kalon nëpër tri elemente mjaft të rëndësishëm të mësimdhënies:

- planifikimin e të nxënësve sipas **formateve të reja**,
- zbatimin e metodologjisë së mësimdhënies, bazuar në **situata të nxënësve**,
- realizimin e **vlerësimit** për të nxënë dhe i të nxënësve.

Çfarë përmban ky libër?

Ky libër është konceptuar në përputhje me programin e klasës së dhjetë, përkatësisht shkalla e pestë e lëndës Art pamor, miratuar nga MAS-i, në dhjetor 2015.

Ky libër merr përsipër:

- të sqarojë** çdo mësues të artit pamor për të gjitha çështjet e planifikimit, metodologjisë dhe vlerësimit, që duhet të zbatojë çdo mësues në lëndën e tij.
- të udhëheqë** çdo mësues me formatet e planifikimit të kërkuara dhe mënyrën sesi ato duhet të përdoren nga vetë mësuesi në lëndën e artit pamor, duke i udhëzuar **ata** mbi: planifikimin *vjetor*, *tremujor*, *ditor*, *situatat e të nxënësve*, *format e vlerësimit* etj., me të cilat duhet të punojë mësuesi gjatë një viti shkollor.

Ky libër në parim ofron modele ose i sugjeron ato por nuk i dikton. Çdo model që ka të bëjë me *planifikimin*, *situatat e të nxënësve*, *metodologjinë apo vlerësimin*, krijohet mbi një bazë të caktuar të realitetit dhe nivelit të klasës ku mësuesi/ja jep mësim.

Realiteti në çdo klasë, mund të sugjerojë modele të ndryshme, për tema të caktuara.

AUTORJA

Përmbajtja

Hyrje	3
Programi mësimor, kompetencat dhe kuptimi i tyre	7
Planifikimi i kurrikulës (programi i artit pamor 10)	9
Planifikimi vjetor i lëndës “Arti pamor”, sipas tremujorëve	10
Planifikimi tematik për 3-mujorin e parë (shtator – dhjetor)	16
Planifikimi ditor për 3-mujorin e parë (shtator – dhjetor)	26
Planifikimi tematik për 3-mujorin e dytë (janar – mars)	57
Planifikimi ditor për 3-mujorin e dytë (janar – mars)	64
Planifikimi tematik për 3-mujorin e tretë (prill – qershor)	92
Planifikimi ditor për 3-mujorin e tretë (prill – qershor)	101
Udhëzime metodologjike	131
Vlerësimi	132

I. PROGRAMI MËSIMOR, KOMPETENCAT DHE KUPTIMI I TYRE

Ky libër përshkruan në mënyrë të detajuar programin mësimor të artit pamor, klasa 10-të dhe udhëheq mësuesin për ndërtimin e **kompetencave të lëndore** si dhe të **kompetencave kyçe**, të cilat ndërthuren me njëra-tjetrën.

Kjo lëndë vazhdon të zhvillohet në arsimin e mesëm të lartë (AML), pikërisht në shkallën e pestë ose të gjashtë.

në të cilën zhvillohet njohuria pamore.

Kompetencat kyçe dhe arti pamor

Fjala *kompetencë* ka filluar të zbatohet tashmë në mjediset mësimore, pikërisht në klasat 1-2 dhe 6-7.

Kompetencat shprehen nëpërmjet rezultateve të të nxënës, duke dhënë qartë rolin që ato kanë në përdorimin dhe në trajtimin e plotë dhe të kuptueshëm të situatave kontekstuale

Domosdoshmëria e zotërimit të kompetencave i aftëson individët /nxënësit të bëhen të aftë dhe t'i përdorin ato përgjatë gjithë jetës.

Kompetencat kyçe janë:

- **Kompetenca e komunikimit dhe e të shprehurit.**
- **Kompetenca e të menduarit.**
- **Kompetenca e të mësuarit për të nxënë.**
- **Kompetenca për jetën, sipërmarrjen dhe mjedisin.**
- **Kompetenca personale.**
- **Kompetenca qytetare.**
- **Kompetenca digjitale.**

Çdo mësues/e duhet të dijë pse shërbejnë **7 kompetencat kyçe**, t'i zhvillojë dhe ndërtojë ato në kontekstin e lëndës së vet me nxënësit/et sipas formateve të përcaktuara. Këto kompetenca ndërtohet dhe arrihen përgjatë shkallës. Mësuesi/ja duhet të kujdeset që përveç kompetencave lëndore të artit pamor, të zhvillojë domosdoshmërisht me nxënësit e tij edhe kompetencat kyçe.

Kuptimi dhe zbatimi i kompetencave lëndore dhe tematikave që zhvillohen në lëndën e Artit pamor.

Qasja e bazuar në kompetenca është i gjithë procesi i të nxënës që zhvillohet në fushën e arteve në përgjithësi, në të gjitha shkallët, dhe ndërtohet përmes kompetencave të kësaj fushe, **krijimit, performimit/realizimit dhe vlerësimit**. Në të gjitha shkallët e kurrikulës, ato zhvillohen dhe plotësohen më tej me **rezultate të të nxënës** brenda secilës fushë të arteve. Kompetencat lëndore të artit pamor, lidhen dukshëm dhe në mënyrë logjike e metodike me **kompetencat kyçe**. Këto kompetenca janë të lidhura ngushtë me tematikat e lëndës së artit pamor dhe zhvillohen nëpërmjet tyre.

Përvetësimi i njohurive pamore nënkupton **zotërimin e kompetencave pamore**. Në këto kushte, **zotërimi i kompetencave pamore** do të thotë aftësia për të kuptuar, gjykuar përdorur artin pamor në një shumëllojshmëri situatash dhe kontekstesh jo vetëm brenda kontekstit të programit mësimor dhe kërkesave të tij por edhe në situata në të cilën ky art luan ose mund të luajë një rol të rëndësishëm.

Në kurrikulën e re, arti pamor është strukturuar me tre (3) tematika përmbajtësore dhe (3) kompetenca, të cilat listohen si më poshtë:

TEMATIKAT E ARTIT PAMOR ¹	KOMPETENCAT E ARTIT PAMOR
<i>Tematika 1:</i> Gjuha dhe komunikimi artistik.	Kompetenca 1: Krijimi artistik.
<i>Tematika 2:</i> teknika dhe procese artistike.	Kompetenca 2: Realizimi i punimit. Kompetenca 3: Vlerësimi i veprave muzikore.
<i>Tematika 3:</i> Historia, arti dhe shoqëria.	

Tabela e përshkrimit të kompetencave të lëndës, nëpërmjet tematikave të lëndës

Kompetencat e veçanta	Përshkrimi i kompetencave
Krijimi artistik	<p>Nxënësi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - shpjegon se si estetika reflektohet në jetën e përditshme; - diskuton mbi artin duke u nisur nga disa qëndrime estetike; - krijon punime arti dy dhe tre dimensionale nëpërmjet përdorimit të larmishëm të gjuhës pamore; - komunikon ide origjinale nëpërmjet krijimeve me teknika të larmishme; - analizon dhe organizon elementët dhe parimet e artit në krijim; - analizon veprën e artit duke i'u referuar elementeve dhe parimeve; - analizon eksperiencat krijuese dhe identifikon se çfarë ka mësuar nga ato; - zbulon përmbajtjen e veprave të artit dhe analizon elementët e gjuhës pamore.
Realizimi i punimit	<p>Nxënësi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstroi nivel të lartë në përdorimin e teknikave të larmishme artistike gjatë krijimit; - demonstroi aftësi krijuese gjatë realizimit të punimeve si nëpërmjet vëzhgimit direkt nga natyra edhe nëpërmjet kujtesës së tij/saj mbi objektet, njerëzit, etj., dhe nëpërmjet imagjinatës; - demonstroi aftësi në seleksionimin, përgatitjen dhe paraqitjen e punimit; - analizon dhe organizon materialet, gjuhën pamore në krijimet e tij/saj origjinale; - analizon eksperiencat e tij/saj krijuese dhe respekton mendimin e tjetrit. <p>Nxënësi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlerëson veprën e artit në kontekstin kulturor dhe atë historik;

¹ Secila tematikë e lëndës së artit pamor, **duhet të realizojë të tre kompetencat lëndore**

Vlerësimi i veprave të artit	<ul style="list-style-type: none"> - zhvillon aftësitë vlerësuese dhe kritike ndaj veprave të artit nëpërmjet mendimit estetik; - identifikon dhe kategorizon veprat e artit sipas teknikës, periudhës, stilit dhe artistit; - demonstroi aftësi gjatë përshkrimit, analizës, interpretimit dhe vlerësimit të veprës së artit; - tregon interes ndaj komenteve të të tjerëve; - respekton shumëllojshmërinë e opinioneve estetike dhe kritike; - diskuton rreth çështjeve dhe problemeve të artit sot.
-------------------------------------	--

II. PLANIFIKIMI I KURRIKULËS (Programi i artit pamor 10)

Planifikimi i kurrikulës, pra i përmbajtjes së programit, është një proces mjaft i rëndësishëm në punën e mësuesit/es që zgjat gjithë vitin shkollor. Përgatitja e dokumenteve që shoqërojnë punën e tij/saj përgjatë vitit janë të shumta dhe kanë të bëjnë me *planifikimin* dhe *dokumentet* përkatëse që e shoqërojnë atë. Planifikimi i dokumenteve nga mësuesi/sja kërkon: kreativitet, liri, fleksibilitet dhe përgjegjshmëri në planifikim. Këto dokumente janë:

1. Planifikimi vjetor i lëndës Art pamor, sipas 3 mujorëve
2. Planifikimi 3 mujor (temat janë të ndërthura sipas tematikave)
3. Planifikimi ditor

Të tri planifikimet, bëhen bazuar në ndarjen e kohës mësimore që sugjeron programi mësimor i artit pamor dhënë në tabelën e mëposhtme:

Lënda e artit pamor zhvillohet në kurrikulën me zgjedhje të detyruar për 36 javë mësimore me nga 2 orë, pra gjithsej 72 orë. Programi i lëndës së artit pamor specifikon peshën (orët e sugjeruara) të secilës tematikë. Shuma e orëve sugjeruese për secilën tematikë është e barabartë me sasinë e orëve vjetore, të përcaktuar në planin mësimor të arsimit të mesëm të lartë. Kjo ka si qëllim që përdoruesit e programit të orientohen për peshën që zë secila tematikë në orët totale vjetore.

Tabela 1: Orë të sugjeruara për çdo tematikë

	Gjuha dhe komunikimi artistik	Teknikat dhe proceset	Historia, arti dhe shoqëria	Gjithsej orë
Klasa e 10-të/11-të ose 12-të	15	20	37	72 orë

Planifikimi vjetor i lëndës “Arti pamor”, sipas tremujorëve

Tematikat	Shpërndarja e përmbajtjes lëndore për realizimin e kompetencave		
	Shtator – Dhjetor 24 orë	Janar – Mars 24 orë	Prill - Qershor 24 orë
1. Gjuha dhe komunikimi artistik (15 orë)	<p>Estetika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arti dhe studimi i artit; teoritë e artit; leximi i veprës së artit. - shpjegon se si estetika reflektohet në jetën e përditshme; - diskuton mbi artin duke u nisur nga disa qëndrime estetike; - identifikon arsyet përse njerëzit studiojnë art; <p>Pika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Përdorimi i pikës në komunikimin pamor. - identifikon përdorimin e pikës në vepra të ndryshme të artit dhe dizajnit dhe e përdor për të komunikuar mendimin e tij personal; <p>Vija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funkcioni shprehës i vijës në veprat e artit. - studion funksionin shprehës të vijës në vepra të ndryshme 		

	<p>artistike si në pikturë, skulpturë, arkitekturë, dizajn;</p> <ul style="list-style-type: none"> - krijon duke përdorur mundësitë shprehëse të vijës;	
	<p>Forma dy dhe tredimensionale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Marrëdhënia midis formës dy dhe tredimensionale. (Vëllimi në skulpturë, pikturë dhe arkitekturë) - identifikon dhe shqyrton kontrastin midis formës së nënkuptuar mbi sipërfaqen dydimensionale dhe formës reale tredimensionale; - përdor vëllimin në mënyrë krijuese dhe shprehëse duke u mbështetur në vepra të ndryshme arti; <p>Ngjyrat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raporti i ngjyrave në veprat e artit. Vlera simbolike e ngjyrës. - zbulon mundësitë shprehëse të ngjyrës nëpërmjet studimit të veprave të artit; - zbulon vlerën simbolike dhe komunikuese të ngjyrës në kultura të ndryshme dhe në natyrë; - përdor ngjyrën në mënyrë	

		<p>krijese dhe shprehëse duke u mbështetur në vepra të ndryshme arti:</p> <p>Tekstura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Llojet e teksturave në veprat e artit që karakterizojnë stilin e artistit - shqyrton lloje të ndryshme teksturash duke zbuluar funksionin komunikues të saj në vepra të ndryshme arti; - përdor në mënyrë të qëllimshme teksturën për të komunikuar ide duke u mbështetur në vepra të ndryshme arti; <p>Kompozimi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizimi i elementëve të artit në një vepër (parimi i ekuilibrit, baraspesha). - identifikon rregullat e kompozimit në veprat e artit dhe i përdor ato për tu shprehur në mënyrë personale; - shqyrton llojet e ndryshme të ekuilibrit (baraspesha) se si ato ndikojnë në kompozim dhe në perceptimin e veprës së artit; <p>Hapësira:</p>	
--	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Koncepti i hapësirës në periudha të ndryshme të historisë së artit. - identifikon, shqyrton dhe përdor konceptet e hapësirës në krijim; <p>Proporcionet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trupi i njeriut dhe portreti. - përdor me efektivitet proporcionet e trupit të njeriut dhe portretit në krijim; 		
2. Teknikat dhe proceset (20 orë)	<p>Vizatimi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teknikat e vizatimit. - përdor metoda të ndryshme për të paraqitur hapësirën në vizatim (peizazh, natyrë e qetë, kompozim etj.) si: mbivendosjen, detajet, perspektivën me një pikë, perspektivën me dy pika, etj; - përdor mjete dhe teknika të larmishme për të krijuar në vizatim si: lapsi, lapustilat, lapsat me ngjyra, pena dhe boja (rapidografi); - aplikon teksturën ose hijet nëpërmjet përdorimit të linjave si të kryqëzuara, të vijëzuara, të përziera, pikëzimeve, etj, në vizatim; - përdor figurën e njeriut në krijim; 	<p>Dizajni dhe prezantimi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objekt dizajni (projektimi i objekteve) • Grafik dizajni. - krijojnë dizajnin e objekteve (të një produkti industrial ose artizanal); - identifikon përdorimin e gjuhës pamore në dizajn dhe rëndësinë e saj në komunikimin e idesë; - krijojnë dizajnin për paketimin e objekteve të ndryshme, logon, ose kopertinën e një libri; <p>Skulptura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teknikat dhe përdorimet. - demonstroi aftësi për të krijuar në skulpturë nëpërmjet teknikave të gdhendjes, derdhjes, modelimit ose assemblazhit; - përdor materiale të ndryshme për të krijuar në skulpturë (skulpturë e 	

	<p>Piktura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teknikat e pikturës. - përdor mjete, teknika dhe procese të ndryshme për të krijuar piktura që reflektojnë interesin, imagjinatën dhe idetë personale; - krijojnë duke përdorur njohuritë e teorisë së ngjyrave (vlerën, intensitetin, kontrastin, etj); <p>Stampimi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teknikat e stampimit. - demonstroi aftësi për të identifikuar karakteristikat e teknikave dhe proceseve të stampimit; - përzgjedh dhe përdor teknika të ndryshme të stampimit për të realizuar idetë krijuese; <p>Fotografia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teknika dixhitale të përpunimit të fotografisë. • Teknika manuale të përpunimit të fotografisë. - identifikon karakteristikat e fotografisë dixhitale dhe marrëdhënien e saj me fotografimin tradicional; - krijojnë kolazhe me fotografi ose përpunon imazhe fotografike me 	<p>rrumbullakët, reliev);</p> <ul style="list-style-type: none"> - shpjegon marrëdhënien midis formës dydimensionale dhe asaj tredimensionale në skulpturë; <p>Konstruksioni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projektimi, urbanistika. • Skenografia. - përdor materiale të ricikluar për të krijuar konstruksione banesash në miniaturë; - analizon elementet urbanistike të qytetit, simbolikën dhe funksionin e tyre; - analizon skenografinë si një art i projektimit të skenës në teatër, në kinematografi e në televizion; - projektin dhe realizon në miniaturë një skenë teatri ose spektakli; - mban një bllok skicash dhe shënimesh të cilin e përdor si një burim informacioni; - përdor teknikat artistike për të realizuar idetë në profesione të ndryshme si: dizajni i modës, arkitekti, grafik dizajni, fotografi etj. - përzgjedh krijimet më të mira për t'i prezantuar në portofolin e nxënësit.
--	--	---

	<p>teknika manuale; - përdor teknologjinë për të përpunuar dhe manipuluar imazhe të ndryshme.</p>		
<p>3. Historia arti dhe shoqëria (37 orë)</p>		<p>> Histori arti:</p> <p>Vepra arti nga vende, kultura dhe kohë të ndryshme; objekte nga trashëgimia kulturore. (Prehistoria, Arti Egjiptian, Antikiteti (Arti Grek dhe Romak), Arti në mesjetë (arti paleokristian, arti paleokristian ne territoret ilire),</p> <p>> Ekspozita dhe evente kulturore:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ekspozita, projekte artistike në klasë, shkollë dhe komunitet. - Vizita në muzeume, (arkeologji, etnografi) galeri arti, qendra kulturore, site arkeologjike, objekte të trashëgimisë kulturore etj. <p>> Media:</p> <p>Libra, revista, postera, filma, aparat fotografik, kompjuter etj.</p>	<p>> Histori arti:</p> <p>Arti në mesjetë (arti bizantin, arti romanik, arti gotik), Rilindja, Baroku, Neoklasicismi, Romantizmi, Realizmi, Arti në Lindje, Impresionizmi, Postimpresionizmi, Arti në shek. XX, Arti dhe dizajni sot. Historia e artit Shqiptar</p> <p>> Eksperienca artistike:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vizita në studiot e artistëve, punishtet e artizanëve të zonës. - Takime me artistë, dizajnë, artizanë, arkitektë etj. <p>> Ekspozita dhe evente kulturore:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ekspozita, projekte artistike në klasë, shkollë dhe komunitet. - Vizita në muzeume, (arkeologji, etnografi) galeri arti, qendra kulturore, site arkeologjike, objekte të trashëgimisë kulturore etj. <p>> Media:</p> <p>Libra, revista, postera, filma, aparat fotografik, kompjuter etj.</p>

PLANIFIKIMI TEMATIK PËR 3 MUJORIN E PARË SHTATOR – DHJETOR

Rezultatet e të nxënit sipas kompetencave kyçe

Kompetenca e komunikimit dhe të shprehurit

Nxënësi/j:a:

- zhvillon personalitetin e vet dhe është aktiv në veprimtaritë artistike të krijimit, realizimit dhe analizimit të veprave të artit;
- gjykon në mënyrë kritike dhe të drejtë mesazhin e veprave të artit;
- shprehet qartë dhe komunikon saktë estetikisht dhe artistikisht për vepra të ndryshme arti;
- komunikon dhe shprehet nëpërmjet mjeteve shprehëse artistike në mënyrë të pavarur, të vazhdueshme, kritike dhe krijuese.

Kompetenca e të menduarit

Nxënësi/j:a:

- përpunon njohuritë pamore në mënyrë të pavarur, krijuese dhe me përgjegjësi;
- zgjidh probleme të ndryshme që lidhen me artin pamor, në jetën e përditshme apo në klasë/shkollë;
- zhvillon aftësitë për të menduar në mënyrë kritike, krijuese dhe ndërvpreuese gjatë analizës së një veprë arti;
- ndjek udhëzimet për të realizuar një krijim, projekt apo veprimtari në artin pamor.

Kompetenca e të mësuarit për të nxënë

Nxënësi/j:a:

- vendos njohuritë pamore në funksion të realizimit të një argumenti, krijimi apo projekti artistik;
- përdor burime të ndryshme informacioni për të realizuar një punë të vetën mbi artin në përgjithësi apo artin pamor në veçanti;
- zhvillon në mënyrë të pavarur detyrën e dhënë, duke shfrytëzuar burime të ndryshme informacioni.

Kompetenca për jetën, sipërmarrjen dhe mjedisin

Nxënësi/j:a:

- zhvillon aftësitë menaxhuese artistike lidhur me një projekt artistik;
- drejton aktivitetet artistike brenda dhe jashtë klasës, duke kontribuar në mënyrë krijuese;
- inicion aktivitetet ndërgjegjëse ndaj ruajtjes së mjedisit vizualisht pastër.

Kompetenca personale

Nxënësi/j:a:

- krijon besimin tek vetja, në rolin që ndërrmer gjatë veprimtarive artistike;
- merr pjesë dhe kontribuon në mënyrë aktive në jetën artistike shkollore dhe komunitet;
- zhvillon vetëbesimin tek aftësitë e veta dhe krijon lirshmëri dhe besim te të tjerët në realizimin e detyrave artistike.

Kompetenca qytetare

<p>Nxënësi/ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - promovon me qytetari, vlerat të ndryshme kulturore dhe artistike të vendit apo të krahinës; - respekton punën dhe mendimin e të tjerëve lidhur me çështje artistike; - bashkëpunon me të tjerët pavarësisht kulturës, aftësive dhe nevojave brenda dhe jashtë shkollës për një qëllim të përbashkët. <p>Kompetenca digjitale</p> <p>Nxënësi/ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - shkëmben informacion si dhe bashkëpunon në rrjetet informuese në internet lidhur aspekte të ndryshme kulturore/artistike; - përdor, njeh mjete të ndryshme në funksion të informacionit artistik si: audio, video CD, DVD, aparat fotografik dixhital, kamera etj. 	<p style="text-align: center;">Rezultatet e të nxënit sipas kompetencave të lëndës</p> <p>Rezultatet e të nxënit për kompetencat e lëndës: <i>Krijimi artistik</i></p> <p>Nxënësi/ja :</p> <ul style="list-style-type: none"> - shpjegon se si estetika reflektohet në jetën e përditshme; - diskuton mbi artin duke u nisur nga disa qëndrime estetike; - krijon punime arti dy dhe tredimensionale nëpërmjet përdorimit të larmishëm të gjuhës pamore; - komunikon ide origjinale nëpërmjet krijimeve me teknika të larmishme; - analizon dhe organizon elementët dhe parimet e artit në krijim; - analizon veprën e artit duke iu referuar elementeve dhe parimeve; - analizon eksperiencat krijuese dhe identifikon se çfarë ka mësuar nga ato; - zbulon përmbajtjen e veprave të artit dhe analizon elementët e gjuhës pamore. <p>Realizimi i punimit</p> <p>Nxënësi/ja :</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstroi nivel të lartë në përdorimin e teknikave të larmishme artistike gjatë krijimit; - demonstroi aftësi krijuese gjatë realizimit të punimeve si nëpërmjet vëzhgimit direkt nga natyra edhe nëpërmjet kujtesës së tij/saj mbi objektet, njerëzit etj., dhe nëpërmjet imagjinatës; - demonstroi aftësi në seleksionimin, përgatitjen dhe paraqitjen e punimit; - analizon dhe organizon materialet, gjuhën pamore në krijimet e tij/saj origjinale; - analizon eksperiencat e tij/saj krijuese dhe respekton mendimin e tjetrit. <p>Vlerësimi artistik</p> <p>Nxënësi/ja :</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlerëson veprën e artit në kontekstin kulturor dhe atë historik; - zhvillon aftësitë vlerësuese dhe kritike ndaj veprave të artit nëpërmjet mendimit estetik; - identifikon dhe kategorizon veprat e artit sipas teknikës, periudhës, stilit dhe artistit;
---	---

<div><div>- demonstroi aftësi gjatë përshkrimit, analizës, interpretimit dhe vlerësimit të veprës së artit;</div><div>- tregon interes ndaj komenteve të të tjerëve;</div><div>- respekton shumëllojshmërinë e opinioneve estetike dhe kritike;</div></div> <div>diskuton rreth çështjeve dhe problemeve të artit sot.</div>						
Nr.	Tematika	Temat mësimore	Situata e parashikuar e të nxënë	Metodologjia e mësimdhënies	Teknikat e vlerësimit	Burimet
1.	Gjuha dhe komunikim i artistit (15 orë)	Arti dhe studimi i tij	Arti pamor dhe rëndësia e studimit të tij në shkollë Nxënësit/et diskutojnë mbi artin pamor duke u mbështetur në njohuritë e tyre paraprake dhe përvojat e tyre artistike. Ata/ato diskutojnë mbi prejardhjen e artit pamor dhe rëndësinë që ka patur në historinë e njerëzimit. Çështje të tilla si, artisti pamor, procesi krijues dhe si ta kuptojmë artin janë në fokus të diskutimeve.	Metoda interaktive, bashkëveprime, gjithpërfshirëse; Puna në grup dhe puna individuale; Hetimi dhe zbulimi; Zbatime praktike brenda dhe jashtë klase; Metoda integruese; Bashkëbisedim; Teknika që zhvillojnë mendimin kritik dhe krijues; Prezantime në forma të ndryshme,	Vlerësim diagnostikues <ul style="list-style-type: none"> • intervistë me një listë treguesish; • vetëvlerësim me listë kriteresh; Vlerësim për të nxënë (Vlerësim formues) <ul style="list-style-type: none"> • vlerësimi i përgjigjeve me gojë; • vlerësimi i punës në grup; • vlerësim mes nxënësish; • vlerësimi i aktivitetit gjatë debatore në klasë; • vlerësimi i detyrave të shtëpisë;	Teksti i artit pamor për klasën e VI; Materiale nga interneti; Ilustrime veprash arti;
2.		Kritika e artit: Të mësojmë nga veprat e artit	Rëndësia e gjykit kritik për të kuptuar dhe vlerësuar objekte, fenomene dhe vepra arti. Ora e mësimit fillon me një pyetje: Çfarë mendoni kur dëgjoni fjalën <i>kritikë</i> ? A mendoni se ka një kuptim negativ? A vepromi ju si kritik kur blini një veshje apo diçka tjetër? Nxënësit/et diskutojnë mbi përvojat personale të mendimit kritik dhe sesi ajo i ndihmon për të krijuar një gjykim personal mbi objekte, fenomene apo edhe vepra të ndryshme arti.	Metoda integruese; Bashkëbisedim; Teknika që zhvillojnë mendimin kritik dhe krijues;	Ilustrime të imazheve nga natyra në përshatje me tema të caktuara;	Ilustrime të imazheve nga natyra në përshatje me tema të caktuara;
3.		Estetika: Cilësitë	Ku mbështetemi në vlerësimin e			Fotografi të objekteve të artit, dizajnit,

	estetike dhe teoritë e artit	veprave të artit. Nxënësit/et diskutojnë se cilat janë kriteret për vlerësimin e veprave të artit. Ata/ato diskutojnë nëse është bukuria i vetmi kriter për gjykimin e cilësisë së veprës së artit. Njëpërmjet imazheve ata/ato diskutojnë për format e larmishme shprehëse të veprave të artit.	përfshirë TIK. Projekte kurrikulare.	<ul style="list-style-type: none"> • vetëvlerësim; • intervistë me një listë treguesish; • vëzhgim me një listë të plotë treguesish; • portofol; • prezantim me gojë ose me shkrim; • projekt kurrikular. 	artizanatit dhe trashëgimisë kulturore; Slide/ materiale të krijuara nga mësuesit; Modele të detyrave nga nxënësit.
4.	Pika	Përdorimi i elementit pikë në vepra të ndryshme arti Nxënësit/et vëzhgojnë imazhe të veprave të artit (ose nga eksperiencia e tyre pamore) dhe diskutojnë mbi mënyrën e përdorimit të elementit pikë në to. Ata/ato diskutojnë mbi pikën si njësinë më të vogël të perceptimit pamor. Nga eksperiencia nxënësit/et e dinë që përmasat e saj varen nga mjeti që përdorim (lapsi, lapustila, peneli etj.) dhe nga presioni i dorës.			
5.	Vija	Funksioni shprehës i vijës në veprat e artit Nxënësit/et diskutojnë mbi rëndësinë e elementit vijë dhe funksionin e saj shprehës duke u mbështetur në eksperiencat e tyre të mëparshme. Njëpërmjet vëzhgimit të imazheve të ndryshme ata identifikojnë mënyrat e përdorimit të vijës në vepra të ndryshme të artit.			
6.	Forma dy - dhe tredimensionale	Marrëdhënia midis formës dy dhe tredimensionale Mësimi fillon me shfaqjen e imazhit			

7.			<p>“vizatimi i duarve” i artistit Esher. Nxënësit/et identifikojnë lojën që artisti krijon midis formës dy dhe tredimensionale në vizatim. Ata diskutojnë mbi njohuritë që kanë mbi formën dy dhe tredimensionale dhe si shfaqen ato në pikturë apo skulpturë.</p> <p>Ngjyrat në veprat e artit</p> <p>Nxënësit/et diskutojnë mbi njohuritë dhe eksperiencat e tyre mbi elementin e ngjyrës. Ngjyrat e para dhe të dyta, rrethi i ngjyrave, ngjyrat e ngrohta dhe të ftohta, kontrasti i ngjyrave dhe mënyra sesi shfaqen ato në veprat e artit, janë argumentet e diskutimit të tyre.</p>		
8.		Vlera simbolike e ngjyrës	<p>Ngjyra si simbol dhe si komunikim në jetën e përditshme</p> <p>Nëpërmjet imazheve të ndryshme nxënësit diskutojnë mbi përdorimin e ngjyrës si simbol duke sjellë shembuj të njohur për ta. Ata/ato diskutojnë edhe mbi rëndësinë e ngjyrës për tu orientuar në jetën e përditshme duke sjellë shembuj të ndryshëm (në natyrë, në veshje, ushqim etj.)</p>		
9.		Tekstura	<p>Llojet e teksturave si karakteristikë e stilit të artistit</p> <p>Nxënësit/et diskutojnë mbi elementin e teksturës duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme. Tekstura natyrale dhe gjeometrike, tekstura në pikturë, skulpturë etj., janë argumentet e diskutimit të tyre.</p>		

10.			Kompozimi	<p>Nëpërmjet imazheve të veprave të ndryshme të artit ata identifikojnë teksturën në lidhje me stilin e artistit.</p> <p>Organizimi i gjuhës artistike në veprat e artit</p> <p>Nxënësit/et përqendrohen te piktura e Shardin “Gota e ujit dhe ena e kafesë” dhe përpiqen të zbërthejnë elementet e ekuilibrit në këtë natyrë të qetë. Ata diskutojnë për baraspeshën, llojet e saj duke u mbështetur te njohuritë e tyre të mëparshme dhe mënyrën sesi shfaqet në vepra të ndryshme të artit.</p>	
11.			Hapësira	<p>Koncepti i hapësirës në periudha të ndryshme të historisë së artit</p> <p>Nxënësit/et vëzhgojnë veprën “Ura” të artistit Gustav Kailebot dhe identifikojnë mënyrën e paraqitjes së hapësirës. Ata/ato diskutojnë për mënyrat e ndryshme të paraqitjes së hapësirës në veprat dydimensionale duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme.</p>	
12.			Trupi i njeriut	<p>Proporcionet</p> <p>Nxënësit/et vëzhgojnë veprën e Dyerit “Adami dhe Eva” dhe diskutojnë e artit mbi vendin që ze trupi i njeriut në veprat e artit pamor. Ata/ato diskutojnë mbi proporcionet e trupit të njeriut në periudha të ndryshme të historisë së artit duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme dhe në imazhe të ndryshme.</p>	

13.	Portreti	<p>Proportionet e portretit dhe portreti si gjini e artit pamor</p> <p>Nxënësit/et vëzhgojnë portretin në vizatim “proportionet” të realizuar nga Leonardo da Vinci. Diskutojnë mbi skemën e proporcioneve mbi të cilën është krijuar portreti duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme. Ata/ato vëzhgojnë portrete nga periudha të ndryshme të historisë së artit dhe mënyrat kompozicionale të paraqitjes së tij. Ata identifikojnë sesi është zhvilluar kjo gjini gjatë periudhave të ndryshme historike.</p>			
14.	Projekt në grup	<p>Portret në Pop art</p> <p>Nëpërmjet portreteve të realizuara nga Endi Urholl nxënësit zbulojnë karakteristikat e pop artit dhe mundësitë e shumta shprehëse. Përdorimi i raporteve të ngjyrës dhe sipërfaqja dekorative I nxit nxënësit/et të krijojnë një portret në grup duke u mbështetur në portretin e pop artit.</p>			
15.	Projekt në grup	<p>Portret në Pop art</p> <p>(vazhdon realizimi i portretit)</p>			
16.	Teknika dhe procese artistike (17 orë)	<p>Përdorimi i teknikës së vizatimit për realizimin e ilustrimit komik.</p> <p>Nëpërmjet imazheve të ndryshme të ilustrimeve komike nxënësit/et diskutojnë mbi gjuhën specifike të ndërtimit të tyre. Ata/ato diskutojnë mbi teknikat e vizatimit që mund të përdoren për realizimin e tyre (vizatimin me laps, me lapsa me ngjyra, me lapustila dhe me rapidograf). Ata</p>			

17.		<p>Teknika e vizatimit në ilustrimet e modës</p> <p>Përdorimi i teknikës së vizatimit për realizimin e ilustrimeve të modës Nëpërmjet imazheve të ndryshme të ilustrimeve të modës nxënësit/et diskutojnë mbi gjuhën specifike të krijimit të tyre. Ata/ato diskutojnë mbi teknikat e vizatimit që mund të përdoren për realizimin e tyre (vizatimin me laps, me lapsa me ngjyra, me lapustila dhe me rapidograf). Ata përmendin stilistë të njohur për krijimet e tyre.</p>	<p>përmendin ilustrime komike të njohura për ta.</p>		
18.		<p>Teknika e vizatimit në arkitekturë</p> <p>Përdorimi i teknikës së vizatimit në arkitekturë Nëpërmjet imazheve të ndryshme të vizatimeve dhe projekteve arkitektonike nxënësit/et diskutojnë mbi gjuhën specifike të krijimit të tyre. Ata/ato diskutojnë mbi teknikat e vizatimit që mund të përdoren për realizimin e tyre (vizatimin me laps, akuarela dhe me rapidograf). Ata përmendin arkitektë të njohur për krijimet e tyre.</p>	<p>Përdorimi i teknikës së vizatimit në arkitekturë Nëpërmjet imazheve të ndryshme të vizatimeve dhe projekteve arkitektonike nxënësit/et diskutojnë mbi gjuhën specifike të krijimit të tyre. Ata/ato diskutojnë mbi teknikat e vizatimit që mund të përdoren për realizimin e tyre (vizatimin me laps, akuarela dhe me rapidograf). Ata përmendin arkitektë të njohur për krijimet e tyre.</p>		
19.		<p>Piktura mbi pëlhurë</p> <p>Përdorimi i pikturës mbi pëlhurë Nëpërmjet imazheve të ndryshme të nxënësit/et diskutojnë mbi gjuhën specifike të realizimit të pëlhurave të pikturuara dhe përdorimet e tyre të shumta. Ata/ato diskutojnë mbi bojëra specifike që përdoren në zbukurimin e pëlhurave.</p>	<p>Përdorimi i pikturës mbi pëlhurë Nëpërmjet imazheve të ndryshme të nxënësit/et diskutojnë mbi gjuhën specifike të realizimit të pëlhurave të pikturuara dhe përdorimet e tyre të shumta. Ata/ato diskutojnë mbi bojëra specifike që përdoren në zbukurimin e pëlhurave.</p>		

20.	Kolazhi	<p>Përdorimi i teknikës së kolazhit në krijim</p> <p>Nxënësit/et diskutojnë për kolazhin si një teknikë që mundëson përdorimin e materialeve të ndryshme dhe për rrjedhojë ofron mundësi shprehëse të shumta si në realizimin e veprave dy dhe tredimensionale. Ata/ato identifikojnë materialet e ndryshme të përdorura nga artistët në veprat e tyre të kolazhit.</p>		
21.	Stampimi	<p>Teknikat e stampimit si një mundësi e shumëfishimit të imazhit</p> <p>Nxënësit/et diskutojnë për teknikën e stampimit duke u mbështetur në eksperiencat e mëparshme. Ata/ato vëzhgojnë punime të realizuara me teknikën e stampimit me reliev dhe në sipërfaqe të sheshtë. Nxënësit/et identifikojnë mjetet e dhe proceset e realizimit të tyre.</p>		
22.	Fotografia digjitale	<p>Fotografia digjitale dhe përparësitë e saj</p> <p>Nxënësit/et diskutojnë mbi aparatën fotografik digjital dhe rëndësinë e fotografisë si një mjet për të ruajtur kujtime dhe ngjarje të ndryshme. Ata/ato diskutojnë mbi opsionet që kanë aparatet e tyre fotografikë apo celularët për manipulimin e fotografive.</p>		
23.	Fotografia me film (tradicionale)	<p>Fotografia me film dhe funksionimi i saj</p> <p>Nxënësit/et inkurajohen të të flasin mbi aparatën fotografik tradicionale duke u</p>		

24.		Grafika e dizajnit	mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme. Ata/ato diskutojnë mbi mënyrën sesi funksionon dhoma e errët e aparatit.			
			<p>Grafika e dizajnit dhe përdorimet</p> <p>Nxënësit/et diskutojnë mbi detyrat krijuese të një dizajni grafik dhe njohuritë mbi mënyrën sesi zhvillohet një projekt artistik. Npërmjet imazheve të logove dhe simboleve ata zbulojnë rëndësinë e këtij profesioni në sigurimin e suksesit të një biznesi.</p>			

PLANIFIKIMI DITOR PËR 3 MUJORIN Ë PARË SHTATOR - DHJETOR

Tematika: Gjuha dhe komunikimi artistik

1. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Gjuha dhe komunikimi artistik Tema mësimore: Arti dhe studimi i tij		Situata e të nxënit: Arti pamor dhe rëndësia e studimit të tij në shkollë Nxënësit/et diskutojnë mbi artin pamor duke u mbështetur në njohuritë e tyre paraprake dhe përvojat e tyre artistike. Ata/ato diskutojnë mbi prejardhjen e artit pamor dhe rëndësinë që ka patur në historinë e njerëzimit. Çështje të tilla si, artisti pamor, procesi krijues, si ta kuptojmë artin janë në fokus të diskutimeve.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: zbulon që procesi i krijimit në thelb është i njëjtë për realizimin e të gjitha veprave të artit pavarësisht teknikës së përdorur; reflekton se si arti dhe estetika ndikojnë në jetën tonë të përditshme dhe mbi arsyet, përse njerëzit studiojnë artin; përdor njohuritë e artit pamor në jetën e përditshme		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Arti pamor, - Artisti pamor, - Procesi krijues.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - Teksti i nxënësit; - Fotografi që ilustrojnë njohuritë mbi artin, artistin pamor dhe procesin krijues;		Lidhja me lëndët e tjera: <ul style="list-style-type: none"> - - Gjuha dhe komunikimi, - Letërsia, - Historia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve Nxënësit/et diskutojnë mbi artin pamor duke u mbështetur në njohuritë e tyre paraprake dhe përvojat e tyre artistike. Ata/ato diskutojnë mbi prejardhjen e artit pamor dhe rëndësinë që ka patur në historinë e njerëzimit. Çështje të tilla si, artisti pamor, arsyeja për të krijuar, procesi krijues, si ta kuptojmë artin janë në fokus të diskutimeve.			
Ndërtimi i njohurive të reja Mësuesi/ja shpjegon rrugëtimin e artit pamor që nga prehistori dhe rolin që ka sot. Rrugëtimi i artistit dhe roli i tij në shoqëri në periudha të ndryshme historike shpjegohet nëpërmjet shembujve konkret dhe mënyrën e vlerësimit të këtij profesioni. Aftësia për të vendosur se çfarë do të shprehë vepra e artit dhe zgjidhja e mënyrës së prodhimit të saj është një nga faktorët e procesit krijues. Mësuesi/ja e shpjegon procesin krijues si aplikimin e konceptit të një individi në një medium (teknikë artistike) për të cilin ai ka disa aftësi në përdorim. Pyetjes: Përse e studiojmë artin nxënësit i përgjigjen duke argumentuar mbi njohuritë dhe eksperiencat e tyre. Nëpërmjet shembujve të ndryshëm mësuesi/ja i jep shpjegime konkrete. Duke u mbështetur në thënie që artistë, kritikë dhe artdashës kanë shprehur mbi argumentin “arti, vetvetia			

dhe shpirti” nxënësit/et nxiten të formulojnë edhe ata një të tillë, duke përdorur njohuritë e mësimit dhe gjithçka dinë nga përvoja vetjake.

Vlerësimi i nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që nxënësit/et bëjnë, duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re;
- në vlerësimin që ata i bëjnë artit dhe artistit pamor dhe procesit të krijimit;
- në mënyrën sesi reflektojnë mbi rëndësinë e artit në jetën tonë të përditshme dhe arsyet e studimit të artit.

2. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Gjuha dhe komunikimi artistik Tema mësimore: Kritika e artit: Të mësojmë nga veprat e artit		Situata e të nxënësve: Rëndësia e gjykitimit kritik për të kuptuar dhe vlerësuar objekte, fenomene dhe vepra arti. Ora e mësimit fillon me një pyetje: Çfarë mendoni kur dëgjoni fjalën <i>kritikë</i> ? A mendoni se ka një kuptim negativ? A veproni ju si kritik kur blini një veshje apo diçka tjetër? Nxënësit/et diskutojnë mbi përvojat personale të mendimit kritik dhe sesi ajo i ndihmon për të krijuar një gjykim personal mbi objekte, fenomene apo edhe vepra të ndryshme arti.	
Rezultatet e të nxënësve të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme arti dhe përshkruan elementet e gjuhës artistike dhe subjektin; reflekton mbi rëndësinë e gjykitimit kritik në jetën e përditshme dhe në vlerësimin e veprave të artit; zbulon Hapat e kritikës së artit; përdor hapat e kritikës së artit për të lexuar një vepër arti.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Kritika e artit - Hapat e kritikës së artit, - Përshkrimi - Analiza - Interpretimi - Vlerësimi	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; - ilustrime të veprave të artit -		Lidhja me lëndët e tjera <ul style="list-style-type: none"> - Gjuhët dhe komunikimi - Letërsia - Muzika - Teatri	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve Ora e mësimit fillon me një pyetje: Çfarë mendoni kur dëgjoni fjalën <i>kritikë</i> ? A mendoni se ka një kuptim negativ? A veproni ju si kritik kur blini një veshje apo diçka tjetër? Nxënësit/et diskutojnë mbi përvojat personale të mendimit kritik dhe sesi ajo i ndihmon për të krijuar një gjykim personal mbi objekte,			

fenomene apo edhe vepra të ndryshme arti.

Ndërtimi i njohurive të reja

Mësuesi/ja shpjegon se kritika e artit përdor katër hapa metodikë që ndihmojnë në gjetjen e mesazhit të fshehur të vepra e artit. Ato janë: *përshkrimi*, *analiza*, *interpretimi* dhe *gjykimi* dhe zbatimi i tyre u japin përgjigje këtyre pyetjeve:

Çfarë shohim në këtë vepër? (*përshkrimi*)

Si janë organizuar elementet e artit në këtë vepër? (*analiza*)

Cili është kuptimi (mesazhi) i saj? (*interpretimi*)

A është kjo një vepër e suksesshme? (*gjykimi*)

Nëpërmjet shembujve të veprave të artit mësuesi/ja orienton nxënësit që gjatë hapave të *përshkrimit* dhe të *analizës* mblidhen fakte dhe të dhëna mbi veprën. *Gjatë interpretimit* gjendet mesazhi që komunikon vepra. Në fund, gjatë *gjykimit* jepet mendimi personal për vlerat artistike të veprës.

Me ndihmën e mësuesit/es nxënësit përdorin hapat e kritikës së artit për të dhënë gjykimin e tyre mbi veprën “Kafka e lopës: e kuqe, e bardhë dhe blu” (Xhorxhia Okif) dhe për ti dhënë përgjigje pyetjes :A është kjo një vepër e suksesshme?

Vlerësimi i nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që nxënësit/et bëjnë, duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re;
- në mënyrën e përdorimit të hapave të kritikës së artit;
- në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë veprës së artit.

3. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Gjuha dhe komunikimi artistik Tema mësimore: Estetika: Cilësitë estetike dhe teoritë e artit		Situata e të nxënit: Ku mbështetemi në vlerësimin e veprave të artit. Nxënësit/et diskutojnë se cilat janë kriteret për vlerësimin e veprave të artit. Ata/ato diskutojnë nëse është bukuria i vetmi kriter për gjykimin e cilësisë së veprës së artit. Nëpërmjet imazheve ata/ato diskutojnë për format e larmishme shprehëse të veprave të artit..	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme arti dhe përshkruan elementet e gjuhës artistike dhe subjektin; reflekton mbi cilësitë estetike; zbulon që çdo teori arti është e lidhur me një cilësi estetike; përdor më shumë se një teori arti për të vlerësuar veprën e artit..		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Cilësitë estetike - Teoritë e artit - Imitacionalizmi - Formalizmi - Emocionalizmi 	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; 		Lidhja me lëndët e tjera: <ul style="list-style-type: none"> - Gjuhët dhe komunikimi 	

- ilustrime të veprave të artit	- Letërsia - Muzika - Teatri
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve	
<p><i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i></p> <p>veprën e artit.</p> <p>Nxënësit/et diskutojnë se cilat janë kriteret për vlerësimin e veprave të artit. Ata/ato diskutojnë nëse është bukuria i vetmi kriter për gjykimin e cilësisë së veprës së artit. Nëpërmjet imazheve ata/ato diskutojnë për format e larmishme shprehëse të veprave të artit. Ato mund të kenë paraqitje realiste, abstrakte ose të krijojnë emocione të forta në mënyrën sesi e gërsheton mendimin me formën e paraqitjes.</p>	
<p><i>Ndërtimi i njohurive të reja</i></p> <p>Nëpërmjet shembujve të veprave të artit mësuesja shpjegon cilësitë estetike që lidhen me nga një teori arti si:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Paraqitja realiste e subjektit</i> është e rëndësishme për <i>imitacionalizmin</i>; - <i>Cilësitë artistike të veprës</i>, d.m.th., organizimi i gjuhës artistike është më i rëndësishëm për <i>formalizmin</i>; - <i>Cilësitë shprehëse</i>, d.m.th., komunikimi mbresëlënës me shikuesit ka rëndësi për <i>emocionalizmin</i>. <p>Mësuesi/ja shpjegon që duke përdorur tri teoritë e artit: imitacionalizmin, formalizmin dhe emocionalizmin, mund të arrijmë në një përfundim për artin pamor. <i>Arti është shprehje unike e një ideje, përvojë ose ndjenje, të realizuar mirë nga ana pamore.</i></p> <p>Në vazhdim të orës nxënësit/et, me orientimin e mësuesit/es vlerësojnë dy vepra arti duke u nisur nga cilësi të ndryshme estetike.</p> <p>“Thirrja e Shën Mateos”, Karavaxho dhe “Figura të kuqe”, Pol Kle</p> <p>Gjithashtu nxënësit përdorin kritikën e artit dhe teorinë e artit për të bërë një gjykim edhe mbi objekte dizajni të përdorimit të përditshëm.</p>	
<p><i>Vlerësimi i nxënësit</i></p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që nxënësit/et bëjnë, duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re; ▪ në mënyrën e shpjegimit sesi cilësitë estetike janë të lidhura me nga një teori arti; ▪ në argumentimin pse duhen përdorur më shumë se një teori arti për vlerësimin e veprës së artit. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Në përdorimin e më shumë se një teorie arti në vlerësimin e veprave apo të objekteve të përdorimit të përditshëm 	
<p><i>Punë kërkimore individuale (detyrë shtëpie)</i></p> <p>Përdor njohuritë e tua:</p> <p>Përzgjidh një vepër arti nga libri. Tregojua të paktën tre njerëzve jashtë klasës. Pyeti ata nëse e pëlqejnë këtë vepër. Kërkoju të të shpjegojnë pse e pëlqejnë ose jo. Klasifiko përgjigjet e tyre duke iu referuar tri teorieve të artit: imitacionalizmit, formalizmit dhe emocionalizmit.</p>	

4. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Gjuha dhe komunikimi artistik		Situata e të nxënësve: Përdorimi i elementit pikë në vepra të ndryshme arti	

Tema mësimore: Pika	Nxënësit/et vëzhgojnë imazhe të veprave të artit (ose nga eksperiencia e tyre pamore) dhe diskutojnë mbi mënyrën e përdorimit të elementit pikë në to. Ata/ato diskutojnë mbi pikën si njësinë më e vogël të perceptimit pamor. Nga eksperiencia nxënësit/et e dinë që përmasat e saj varen nga mjete që përdorim (lapsi, lapustila, peneli etj.) dhe nga presioni i dorës.
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: - vëzhgon me vetëdije përdorimin e elementit të pikës në vepra të ndryshme të artit nga vende dhe periudha të ndryshme të historisë së artit; - reflekt on mbi mënyrat e ndryshme të përdorimit të elementit të pikës në vepra të ndryshme të artit, të dizajnit dhe te objekte të trashëgimisë kulturore; - zbulon mundësitë shprehëse të elementit pikë të përdorura nga artistët gjatë zhvillimit të historisë së artit; - përdor në mënyrë shprehëse pikën, duke u mbështetur në vepra të ndryshme të historisë së artit për të komunikuar ide personale.	Fjalët kyçe: - Pika në vepra të ndryshme arti, - Pika në dizajn, - Pika në objekte të trashëgimisë kulturore, - Pika në fotografi.
Burimet/mjetet/materialet: - teksti i nxënësit; - Ilustrime të veprave të artit që ilustrojnë përdorimin e pikës; - mjete pune si: <i>letër, laps, lapustila</i> etj.	Lidhja me lëndët e tjera: - gjuha dhe komunikimi - historia, - teknologjia.
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve	
<i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i> Nxënësit/et vëzhgojnë imazhe të veprave të artit (ose nga eksperiencia e tyre pamore) dhe diskutojnë mbi mënyrën e përdorimit të elementit pikë në to. Ata/ato diskutojnë mbi pikën si njësinë më e vogël të perceptimit pamor. Nga eksperiencia nxënësit/et e dinë që përmasat e saj varen nga mjete që përdorim (lapsi, lapustila, peneli etj.) dhe nga presioni i dorës.	
<i>Ndërtimi i njohurive të reja</i> Nëpërmjet veprave të ndryshme të artit mësuesi/ja shpjegon mundësitë e shumta shprehëse të elementit të pikës . Gjatë vëzhgimit të imazheve nga piktura, dizajni, fotografi, artizanati, etj., nxënësit identifikojnë format e larmishme të përdorimit të këtij elementi. <i>Veprimtaria</i> Duke u mbështetur në veprat e Roi Lihtenshteinit , mënyrën sesi ai i krijon imazhet sikur të jenë nën një lente zmadhuese, e cila i bën mjaft të dukshme pikat e retinës tipografike (pikselat), nxënësit nxiten të realizojnë një kompozim duke përdorur këtë teknikë. Nxënësit orientohen të: Përdorin pikën për të theksuar sipërfaqen që karakterizon retinën tipografike. Përdorin pak ngjyra dhe pak dritëhije. Këto punime ruhen në portofolin e nxënësit.	

Vlerësimi i nxënësit/es

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë, duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re;
- në identifikimin e formave të larmishme të përdorimit të pikës në vepra të ndryshme arti;
- në mënyrën e realizimit të detyrës;
- në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.

Punë individuale (detyrë shtëpie)

Eksperimenton me mundësitë e shumta shprehëse të pikës duke përdorur materiale sipas dëshirës.

5. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Gjuha dhe komunikimi artistik Tema mësimore: Vija		Situata e të nxënit: Funkzioni shprehës i vijës në veprat e artit Nxënësit/et diskutojnë mbi rëndësinë e elementit vijë dhe funksionin e saj shprehës duke u mbështetur në eksperiencat e tyre të mëparshme. Njëpërmjet vëzhgimit të imazheve të ndryshme ata identifikojnë mënyrat e përdorimit të vijës në vepra të ndryshme të artit.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: - vëzhgon me vetëdije përdorimin e elementit të vijës në vepra të ndryshme të artit nga vende dhe periudha të ndryshme të historisë së artit; - reflekton mbi mënyrat e ndryshme të përdorimit të elementit të vijës në vepra të ndryshme të artit, të dizajnit dhe të objekte të trashëgimisë kulturore; - zbulon mundësitë shprehëse të elementit vijë të përdorura nga artistët gjatë zhvillimit të historisë së artit; - përdor në mënyrë shprehëse vijën, duke u mbështetur në vepra të ndryshme të historisë së artit për të komunikuar ide personale.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Vija si tonalitet dhe vëllim, - Vija thekson vëllimin, - Vija si lëvizje, - Vija krijon qëndrueshmëri në arkitekturë, - Vija si strukture, - Vija në dizajn.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; - Ilustrime të veprave të artit që ilustrojnë përdorimin e vijës; - mjete pune si: <i>letër, laps, lapustila, vizore</i> etj.		Lidhja me lëndët e tjera: <ul style="list-style-type: none"> - Gjuhët dhe komunikimi, - Letërsia, - Historia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
<i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i> Nxënësit/et diskutojnë mbi rëndësinë e elementit vijë dhe funksionin e saj shprehës duke u mbështetur në eksperiencat e tyre të mëparshme. Nxënësit shpjegojnë funksionin psikologjik të llojeve të ndryshme të			

vijave si asaj horizontale, vertikale, të harkuar etj., Nëpërmjet vëzhgimit të imazheve të ndryshme ata identifikojnë mënyrat e përdorimit të vijës në vepra të ndryshme të artit.

Ndërtimi i njohurive të reja

Nëpërmjet imazheve të veprave të ndryshme të artit nxënësit/et identifikojnë funksionin shprehës të vijës. Ata/ato identifikojnë përdorimin e vijës për të krijuar tonalitete dhe vëllim në vizatim. Identifikojnë vijën që thekson vëllimin në skulpturë, vijën që tregon lëvizje, vijën që krijon qëndrueshmëri në arkitekturë, vijën si strukturë, etj.

Veprimtaria

Duke u mbështetur në veprat e artistit Viktor Vasareli dhe mënyrën se si arrin të krijojë efekte të lëvizjes nëpërmjet përdorimit të vijës, nxënësit nxiten të realizojnë kompozime abstrakte në bardhë e zi ose me pak ngjyra, duke u mbështetur në shembujt që propozohen në libër.

Këto punime ruhen në portofolin e nxënësit.

Vlerësimi i nxënësit/es

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë, duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re;
- në identifikimin e funksionit shprehës të vijës në vepra të ndryshme arti;
- në mënyrën e realizimit të detyrës;
- në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.

Punë individuale (detyrë shtëpie)

Eksperimenton me mundësitë e shumta shprehëse të vijës duke përdorur materiale sipas dëshirës.

6. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Gjuha dhe komunikimi artistik Tema mësimore: Forma dy - dhe tredimensionale		Situata e të nxënës: Marrëdhënia midis formës dy dhe tredimensionale Mësimi fillon me shfaqjen e imazhit “vizatimi i duarve” i artistit Esher. Nxënësit/et identifikojnë lojën që artisti krijon midis formës dy dhe tredimensionale në vizatim. Ata diskutojnë mbi njohuritë që kanë mbi formën dy dhe tredimensionale dhe si shfaqen ato në pikturë apo skulpturë.	
Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: - vëzhgon me vetëdije marrëdhënien midis formës dy dhe tredimensionale në vepra të ndryshme të artit nga vende dhe periudha të ndryshme të historisë së artit; - reflekton mbi marrëdhënien që krijon forma dy dhe tredimensionale në vepra të ndryshme të artit, të dizajnit dhe te objekte të trashëgimisë kulturore; - zbulon mundësitë shprehëse të elementit formë		Fjalët kyçe: - Forma dy dhe tredimensionale në vizatim, - Forma dy dhe tredimensionale në pikturë, - Forma dy dhe tredimensionale dhe hapësira në skulpturë, - Forma dy dhe tredimensionale dhe hapësira në arkitekturë, - Forma dy dhe tredimensionale dhe hapësira në instalacion,	

<p>të përdorur nga artistët gjatë zhvillimit të historisë së artit;</p> <p>- përdor në mënyrë shprehëse të formës dy dhe tredimensionale, duke u mbështetur në vepra të ndryshme të historisë së artit për të komunikuar ide personale.</p>	<p>- Forma dy dhe tredimensionale në dizajnin e modës.</p>
<p>Burimet/mjetet/materialet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; - Ilustrime të veprave të artit që ilustrojnë marrëdhënien midis formës dy dhe tredimensionale; <p>mjete pune si: <i>shirit letre, gërshërë, ngjitës</i>. (P.s: Materiali për mobiusin mund të zgjidhet në funksion të idesë.)</p>	<p>Lidhja me lëndët e tjera:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Shkencat e natyrës, - Gjuhët dhe komunikimi, - Letërsia, - Historia, - Gjeometria.
<p>Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve</p>	
<p><i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i></p> <p>Mësimi fillon me diskutimet mbi imazhit “vizatimi i duarve” i artistit Esher. Nxënësit/et identifikojnë lojën që artisti krijon midis formës dy dhe tredimensionale në vizatim. Ata diskutojnë mbi njohuritë që kanë mbi formën dy dhe tredimensionale dhe si shfaqen ato në pikturë apo skulpturë.</p>	
<p><i>Ndërtimi i njohurive të reja</i></p> <p>Nëpërmjet imazheve të veprave të ndryshme të artit nxënësit/et identifikojnë marrëdhënien që krijon forma dy dhe tredimensionale në vepra të ndryshme arti. Mësuesi/ja shpjegon sesi artistët krijojnë formën tredimensionale në vizatim dhe i nxit ata të diskutojnë mbi eksperiencat e tyre të krijimit në vizatim. Përdorimi i perspektivës lineare është një mënyrë e paraqitjes së thellësisë në pikturë. Hapësira është mjaft e rëndësishme për skulpturën po ashtu për të kuptuar edhe marrëdhënien e formës dy dhe tredimensionale në të, shpjegon mësuesi/ja. Imazhet e arkitekturës, instalacionit apo ato të dizajnit të modës i ndihmojnë nxënësit të kuptojnë dhe identifikojnë marrëdhënien e formave dy dhe tredimensionale.</p> <p><i>Veprimtaria</i></p> <p>Shiriti mobius është mjaft interesant dhe i thjeshtë për të kuptuar marrëdhënien e formës dy dhe tredimensionale.</p> <p>Duke u mbështetur në veprat e krijuara nga artistë dhe dizajnë ku është përdorur ky shirit, nxënësit nxiten të krijojnë edhe ata shiritin mobius. Materialet mund t’i përzgjedhin në shërbim të idesë.</p> <p>Këto punime ruhen në portofolin e nxënësit.</p>	
<p><i>Vlerësimi i nxënësit/es</i></p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë, duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re; ▪ në identifikimin e marrëdhënies së formës dy dhe tredimensionale në vepra të ndryshme arti; ▪ në mënyrën e realizimit të detyrës; ▪ në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve. 	
<p><i>Punë individuale (detyrë shtëpie)</i></p> <p>Eksperimenton me mundësitë e shumta shprehëse të formës dy dhe tredimensionale duke përdorur materiale sipas dëshirës. (mund të krijojë objekte dizajni duke përdorur shiritin mobius)</p>	

7. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Gjuha dhe komunikimi artistik Tema mësimore: Ngjyrat		Situata e të nxënësve: Ngjyrat në veprat e artit Nxënësit/et diskutojnë mbi njohuritë dhe eksperiencat e tyre mbi elementin e ngjyrës. Ngjyrat e para dhe të dyta, rrethi i ngjyrave, ngjyrat e ngrohta dhe të ftohta, kontrasti i ngjyrave dhe mënyra sesi shfaqen ato në veprat e artit, janë argumentet e diskutimit të tyre.	
Rezultatet e të nxënësve të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: - vëzhgon me vetëdije përdorimin e ngjyrës në vepra të ndryshme të artit nga vende dhe periudha të ndryshme të historisë së artit; - reflekton mbi mënyrat e ndryshme të përdorimit të ngjyrës në vepra të ndryshme të artit dhe në arkitekturë; - zbulon mundësitë shprehëse të ngjyrës të përdorur nga artistët gjatë zhvillimit të historisë së artit; - përdor në mënyrë shprehëse ngjyrën, duke u mbështetur në vepra të ndryshme të historisë së artit për të komunikuar ide personale.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Kontrasti midis ngjyrave të pastra, - Kontrasti midis toneve bardhezi të ngjyrave, - Kontrasti i ngjyrave të ngrohta dhe të ftohta, - Kontrasti i ngjyrave plotësuese, - Ngjyra mbizotëruese, - Ngjyra në skulpturë dhe arkitekturë.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; - Ilustrime të veprave të artit që ilustrojnë përdorimin e ngjyrës; - mjete pune si: <i>letër, fotografi dhe ngjyra sipas dëshirës</i>, etj.		Lidhja me lëndët e tjera: <ul style="list-style-type: none"> - Gjuhët dhe komunikimi, - Letërsia, - Historia, - Fizika.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve Nxënësit/et diskutojnë mbi njohuritë dhe eksperiencat e tyre mbi elementin e ngjyrës. Ngjyrat e para dhe të dyta, rrethi i ngjyrave, ngjyrat e ngrohta dhe të ftohta, kontrasti i ngjyrave dhe mënyra sesi shfaqen ato në veprat e artit, janë argumentet e diskutimit të tyre.			
Ndërtimi i njohurive të reja Nëpërmjet imazheve të veprave të ndryshme të artit nxënësit/et identifikojnë mundësitë shprehëse të ngjyrës. Ata/ato identifikojnë in midis ngjyrave të pastra, kontrastin e toneve bardhezi të ngjyrave, kontrastin e ngjyrave të ngrohta dhe të ftohta, kontrastin e ngjyrave plotësuese, mbizotërimin e një ngjyre, në vepra të ndryshme arti. Nxënësit zbulojnë dhe reflektojnë mbi përdorimin e ngjyrës në skulpturë dhe arkitekturë nëpërmjet shembujve të ndryshëm. Veprimtari Duke u mbështetur në veprat e artistit Klod Monet, i cili ishte i interesuar kryesisht për efektin e dritës mbi subjektet që ai pikturonte, nxënësit nxiten të përzgjedhin një imazh fotografik si në shembullin e dhënë në libër. Të rikrijojnë këtë imazh nëpërmjet siluetave si në formë ashtu edhe të dritëhijeve e më pas të përdorin raporte të ndryshme ngjyrash për secilin imazh duke zgjedhur			

<p>teknikën sipas dëshirës.</p> <p>Këto punime ruhen në portofolin e nxënësit.</p>
<p>Vlerësimi i nxënësit/es</p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë, duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re; ▪ në identifikimin e mundësive shprehëse të ngjyrës në vepra të ndryshme arti; ▪ në mënyrën e realizimit të detyrës; ▪ në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.
<p><i>Punë individuale (detyrë shtëpie)</i></p> <p>Eksperimenton me mundësitë e shumta shprehëse të ngjyrës duke përdorur imazhe fotografike ose krijime të vetat.</p>

8. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Gjuha dhe komunikimi artistik		Situata e të nxënësve: Ngjyra si simbol dhe si komunikim në jetën e përditshme	
Tema mësimore: Vlëra simbolike e ngjyrës		Nëpërmjet imazheve të ndryshme nxënësit diskutojnë mbi përdorimin e ngjyrës si simbol duke sjellë shembuj të njohur për ta. Ata/ato diskutojnë edhe mbi rëndësinë e ngjyrës për tu orientuar në jetën e përditshme duke sjellë shembuj të ndryshëm (në natyrë, në veshje, ushqim, etj.)	
Rezultatet e të nxënësve të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: - vëzhgon me vetëdije përdorimin e ngjyrës si simbol dhe në jetën e përditshme - reflekton mbi simbolikën e ndryshme të së njëjtës ngjyre në kultura të ndryshme - zbulon vlerën psikologjike dhe komunikuese të ngjyrës; - vlerëson rolin e rëndësishëm që luan ngjyra në jetën e përditshme dhe në garantimin e suksesit të produkteve apo të bizneseve të ndryshme.		Fjalët kyçe: - Ngjyra si simbol, - Ngjyra në jetën e përditshme - Psikologjia e ngjyrës - Ngjyra si komunikim	
Burimet/mjetet/materialet: - teksti i nxënësit; - fotografi ilustruese mbi përdorimin e ngjyrës në jetën e përditshme dhe psikologjinë e ngjyrës.		Lidhja me lëndët e tjera: - Gjuhët dhe komunikimi - Letërsia - Shkencat e natyrës - Historia	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve			
Nëpërmjet imazheve të ndryshme nxënësit diskutojnë mbi përdorimin e ngjyrës si simbol duke sjellë shembuj të njohur për ta. Ata/ato diskutojnë edhe mbi rëndësinë e ngjyrës për tu orientuar në jetën e			

përditshme duke sjellë shembuj të ndryshëm (në natyrë, në veshje, ushqim, etj.)
<p>Ndërtimi i njohurive të reja</p> <p>Nëpërmjet imazheve nxënësit/et identifikojnë që në kultura të ndryshme ngjyra merr simbolika të ndryshme. Shembuj të ndryshëm nga jeta e përditshme përdoren për të identifikuar rëndësinë e ngjyrës në jetën në jetën tonë të përditshme si orientim dhe një mjet i fuqishëm komunikimi. Psikologjia e ngjyrës është një argument i rëndësishëm në këtë temë mësimore. Mësuesi/ja shpjegon se ngjyrat kanë vlerë psikologjike, çka do të thotë se prej traditës apo prej përvojës, u kemi dhënë atyre një kuptim që ka lidhje me ndjesitë dhe me njohuritë tona. Në industri përzgjedhja e ngjyrave të përshtatshme për këto objekte përbën shpesh edhe çelësin e suksesit të shitjeve të tyre. (mbi këtë argument nxënësit shkëmbejnë mendimet e tyre)</p> <p>Veprintari</p> <p>Nxënësit/et diskutojnë rreth temës “ngjyra si udhëzues emocional”.</p> <p>Imazhi në libër ilustron përdorimin e ngjyrës në logo. Çdo kompani dëshiron të nxisë një emocion të veçantë te konsumatorët nëpërmjet përdorimit të ngjyrës si një nga elementet kryesore të imazhit të tyre. Mësuesi drejton pyetjen: Si mendoni, sa të suksesshme janë këto kompani, duke u bazuar tek emocionet dhe tërheqja që shkaktojnë te ju?</p>
<p>Vlerësimi i nxënësit/es</p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • në diskutimet që ata/ato bëjnë, duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re; • në identifikimin e vlerave psikologjike dhe komunikuese të ngjyrës; • në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë rreth diskutimit “ngjyra si udhëzues emocional”.

9. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
<p>Tematika: Gjuha dhe komunikimi artistik</p> <p>Tema mësimore: Tekstura</p>		<p>Situata e të nxënësve: Llojet e teksturave si karakteristikë e stilit të artistit</p> <p>Nxënësit/et diskutojnë mbi elementin e teksturës duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme. Tekstura natyrore dhe gjeometrike, tekstura në pikturë, skulpturë, etj., janë argumentet e diskutimit të tyre. Nëpërmjet imazheve të veprave të ndryshme të artit ata identifikojnë teksturën në lidhje me stilin e artistit.</p>	
<p>Rezultatet e të nxënësve të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore:</p> <p>vëzhgon me vetëdije përdorimin e teksturës në vepra të ndryshme të artit nga vende dhe periudha të ndryshme të historisë së artit;</p> <p>- reflekton mbi mënyrat e ndryshme të përdorimit të teksturës në vepra të ndryshme të artit dhe në arkitekturë;</p> <p>- zbulon mundësitë shprehëse të teksturës të përdorur nga artistët gjatë zhvillimit të historisë së</p>		<p>Fjalët kyçe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tekstura, - Tekstura optike në pikturë, - Tekstura fizike në pikturë, - Tekstura në skulpturë, - Tekstura në arkitekturë, - Tekstura si udhërrëfyes. 	

artist; - përdor në mënyrë shprehëse teksturën, duke u mbështetur në vepra të ndryshme të historisë së artit për të komunikuar ide personale.	
Burimet/mjetet/materialet: - teksti i nxënësit; - Ilustrime të veprave të artit që ilustrojnë përdorimin e teksturës; - mjete pune si: <i>letër, laps dhe objekte me tekstura të shumëllojshme</i> .	Lidhja me lëndët e tjera: - Gjuhët dhe komunikimi - Historia, - Teknologjia.
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve	
<i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i> Nxënësit/et diskutojnë mbi elementin e teksturës duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme. Tekstura natyrale dhe gjeometrike, tekstura në pikturë, skulpturë etj., janë argumentet e diskutimit të tyre. Npërmjet imazheve të veprave të ndryshme të artit ata identifikojnë teksturën në lidhje me stilin e artistit. Mësuesi/ja thekson që tekstura në një vepër arti realizohet në dy mënyra të ndryshme: npërmjet përzgjedhjes së materialit dhe mënyrës së përpunimit të tij.	
<i>Ndërtimi i njohurive të reja</i> npërmjet rubrikës vëzhgojmë trajtohen këto çështje: çështja e parë trajton Teksturën optike në pikturë. Npërmjet shembujve të veprave të artit nxënësit identifikojnë karakteristikat e kësaj tekstore dhe mënyrën e realizimit të saj. Në çështjen e dytë trajtohet tekstura fizike në pikturë, shembull për të cilën është marrë vepra e artistit Alberto Burri. Më pas trajtohet tekstura në skulpturë. Npërmjet shembujve të veprave të artit nxënësit identifikojnë mundësitë e realizimit të teksturës dhe rëndësinë që ka materiali i përdorur. Në dy çështjet e tjera trajtohet tekstura në arkitekturë dhe si komunikim e udhërrëfyes. Npërmjet shembujve nxënësit identifikojnë karakteristikat e teksturës në arkitekturë në periudha të ndryshme kohore dhe rolin e materialit në krijimin e saj. <i>Veprimtari</i> Duke u mbështetur në një seri punimesh në teknikën e frotazhit të realizuara nga artisti Maks Ernst, nxënësit nxiten të krijojnë një punim në këtë teknikë duke përdorur objekte me tekstura interesante. Këto punime ruhen në portofolin e nxënësit.	
Vlerësimi i nxënësit/es Ky vlerësim do të fokusohet: ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë, duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re; ▪ në identifikimin e teksturës në vepra të ndryshme arti; ▪ në mënyrën e realizimit të detyrës; ▪ në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.	
<i>Punë individuale (detyrë shtëpie)</i> Eksperimenton me mundësitë e shumta shprehëse të teksturës duke krijuar punime origjinale (ose përfundon atë që ka nisur në klasë).	

10. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Gjuha dhe komunikimi artistik Tema mësimore: Kompozimi		Situata e të nxënës: Organizimi i gjuhës artistike në veprat e artit Nxënësit/et përqendrohen te piktura e Shardin “Gota e ujit dhe ena e kafesë” dhe përpiqen të zbërthejnë elementet e ekuilibrit në këtë natyrë të qetë. Ata diskutojnë për baraspeshën, llojet e saj duke u mbështetur te njohuritë e tyre të mëparshme dhe mënyrën sesi shfaqet në vepra të ndryshme të artit.	
Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon me vetëdije organizimin e elementeve të gjuhës pamore në vepra të ndryshme të artit nga vende dhe periudha të ndryshme të historisë së artit; - reflekton mbi mënyrat e ndryshme të organizimit të elementeve të gjuhës pamore në vepra të ndryshme të artit dhe në arkitekturë; - zbulon mënyrat e larmishme të organizimit të elementeve të përdorur nga artistët gjatë zhvillimit të historisë së artit, në veprat e tyre; - organizon elemente të artit në një kompozim abstrakt duke arritur ekuilibrin.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Kompozimi, - Pesha dhe ekuilibri, - Baraspesha, - Pesha e shpërndarë, - Simetria dhe asimetria	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; - Ilustrime të veprave të artit që ilustrojnë ekuilibrin kompozicional; - mjete pune si: <i>letër, laps, lapustila (tempera)</i>.		Lidhja me lëndët e tjera: <ul style="list-style-type: none"> - Gjuhët dhe komunikimi - Historia, - Fizika.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve Nxënësit/et përqendrohen te piktura e Shardin “Gota e ujit dhe ena e kafesë” dhe përpiqen të zbërthejnë elementet e ekuilibrit në këtë natyrë të qetë. Ata diskutojnë për baraspeshën, llojet e saj duke u mbështetur te njohuritë e tyre të mëparshme dhe mënyrën sesi shfaqet në vepra të ndryshme të artit. Mësuesi/ja shpjegon se artistët gjatë procesit krijues, organizojnë strukturën kompozicionale të veprës së artit, duke studiuar shpërndarjen e shenjave, figurave, formave dhe ngjyrave për të krijuar imazhe që karakterizohen nga baraspesha ose ekuilibri.			
Ndërtimi i njohurive të reja Nëpërmjet rubrikës vëzhgojmë trajtohen këto çështje: Çështja e parë trajton peshën dhe ekuilibrin në pikturë. Shembujt janë dy vepra arti ë marra në periudha të ndryshme të historisë së artit, ku subjekti është i vendosur në qendër të kompozimit. Në çështjen e dytë trajtohet pesha e shpërndarë. Të dy shembujt e marrë nga periudha të ndryshme të historisë së artit e arrijnë ekuilibrin nëpërmjet shpërndarjes së njëtrajtshme të figuracionit. Në dy çështjen e tretë trajtohet simetria dhe asimetria. Nxënësit zbulojnë sesi ekuilibri arrihet në pikturë si nëpërmjet përdorimit të simetrisë ashtu edhe nëpërmjet përdorimit të asimetrisë. Simetria dhe asimetria në arkitekturë dhe skulpturë trajtohet në çështjen e katërt dhe të pestë. Nëpërmjet			

shembujve nga periudha periudha të ndryshme historike nxënësit identifikojnë ekuilibrin dhe mënyrën e arritjes së saj në këto vepra.

Veprimtari

Duke u mbështetur në një seri kompozimesh gjeometrike të Pit Mondrian, i cili e krijon ekuilibrin nëpërmjet shpërndarjes së ngjyrave në mënyrë të njëtrajtshme, të karakterizuara nga format gjeometrike, nxënësit nxiten të krijojnë një kompozim duke iu referuar njërit prej shembujve kompozicionalë që ka përdorur artisti.

Këto punime ruhen në portofolin e nxënësit.

Vlerësimi i nxënësit/es

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë, duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re;
- në identifikimin e realizimit të ekuilibrit në vepra të ndryshme arti;
- në mënyrën e realizimit të detyrës;
- në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.

Punë individuale (detyrë shtëpie)

Ekspërimenton me forma të ndryshme të kombinimit të elementeve për të krijuar një kompozim origjinal (ose përfundon atë që ka nisur në klasë).

11. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Gjuha dhe komunikimi artistik Tema mësimore: Hapësira		Situata e të nxënit: Koncepti i hapësirës në periudha të ndryshme të historisë së artit Nxënësit/et vëzhgojnë veprën “Ura” të artistit Gustav Kailebot dhe identifikojnë mënyrën e paraqitjes së hapësirës. Ata/ato diskutojnë për mënyrat e ndryshme të paraqitjes së hapësirës në veprat dydimensionale duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon me vetëdije paraqitjen e hapësirës në vepra të ndryshme të artit nga vende dhe periudha të ndryshme të historisë së artit; reflekton mbi mënyrat e ndryshme të paraqitjes së hapësirës në vepra të ndryshme të artit dhe në arkitekturë; zbulon mënyrat e ndryshme të paraqitjes së hapësirës nga artistët gjatë zhvillimit të historisë së artit, në veprat e tyre; përdor projektionin metrik për të realizuar një krijim (natyrë të qetë me objekte).		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Hapësira, - Mbivendosja, - Perspektiva kurrizi i peshkut, - Paraqitja e hapësirës si “sytë e zogut” - Perspektiva lineare, - Paraqitje e perspektivës me shumë pika shikimi, - Projektioni metrik. 	
Burimet/mjetet/materialet:		Lidhja me lëndët e tjera:	

<ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; - Ilustrime të veprave të artit që ilustrojnë paraqitjen e hapësirës - mjete pune si: <i>letër, laps, lapsa me ngjyra, lapustila (tempera).</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Gjuhët dhe komunikimi - Historia, - Fizika, - Gjeometria.
<p align="center">Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve</p>	
<p align="center"><i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i></p> <p>Nxënësit/et vëzhgojnë veprën “Ura” të artistit Gustav Kailebot dhe identifikojnë mënyrën e paraqitjes së hapësirës. Ata/ato diskutojnë për mënyrat e ndryshme të paraqitjes së hapësirës në veprat dydimensionale duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme.</p> <p>Mësuesi/ja shpjegon se artistët kanë kërkuar zgjidhje dhe metoda të ndryshme për të paraqitur hapësirën dhe thellësinë mbi një sipërfaqe të sheshtë dhe për t'i dhënë shikuesit të njëjtën përshtypje që do të merrte po të shihte skenën reale. Shembujt e veprave të artit tregojnë këto përpjekje që në periudhat antike të historisë së artit. Në periudhën e Rilindjes u ideuan një bashkësi rregullash, të cilat mundësojnë paraqitjen e realitetit ashtu si ne e shohim.</p>	
<p align="center"><i>Ndërtimi i njohurive të reja</i></p> <p>Nëpërmjet rubrikës vëzhgojmë trajtohen këto çështje:</p> <p>Çështja e parë trajton paraqitjen e hapësirës në pikturat e shpellave në prehistori, ku nxënësit identifikojnë përdorimin e mbivendosjes.</p> <p>Në çështjen e dytë trajtohet pesha e shpërndarë. Të dy shembujt e marrë nga periudha të ndryshme të historisë së artit e arrijnë ekuilibrin nëpërmjet shpërndarjes së njëtrajtshme të figuracionit.</p> <p>Në dy çështjen e tretë trajtohen karakteristikat e paraqitjes së hapësirës në pikturën egjiptiane. Çështje të tjera janë paraqitja e hapësirës në pikturën romake dhe atë bizantine.</p> <p>Në çështjen e katërt trajtohet perspektiva lineare dhe ajrore dy paraqitje të hapësirës të përdorura në periudhën e Rilindjes.</p> <p>Në çështjen e pestë trajtohet këndvështrimi i kubizmit mbi paraqitjen e hapësirës dhe më pas mënyra iluzionare e paraqitjes së hapësirës në teatër.</p> <p><i>Veprimtari</i></p> <p>Mësuesi/ja shpjegon karakteristikat, rregullat dhe përdorimin e projeksionit metrik.</p> <p>Duke u mbështetur në shembuj të ndryshëm të përdorimit të projeksionit metrik, nxënësit nxiten të krijojnë një kompozim ose një natyrë të qetë me objekte ku të përdorin rregullat e paraqitjes së projeksionit metrik.</p> <p>Këto punime ruhen në portofolin e nxënësit.</p>	
<p>Vlerësimi i nxënësit/es</p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë, duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re; ▪ në identifikimin e paraqitjes së hapësirës në vepra të ndryshme arti; ▪ në mënyrën e realizimit të detyrës; ▪ në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve. 	
<p align="center"><i>Punë individuale (detyrë shtëpie)</i></p> <p>Realizon një objekt ose kompozim me objekte duke përdorur perspektivën lineare dhe e krahason me punimin që ka realizuar me projeksionin metrik.</p>	

12. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Gjuha dhe komunikimi artistik Tema mësimore: Trupi i njeriut		Situata e të nxënës: Proporcionet Nxënësit/et vëzhgojnë veprën e Dyrerit “Adami dhe Eva” dhe diskutojnë mbi vendin që ze trupi i njeriut në veprat e artit pamor. Ata/ato diskutojnë mbi proporcionet e trupit të njeriut në periudha të ndryshme të historisë së artit duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme dhe në imazhe të ndryshme.	
Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon me vetëdije paraqitjen e trupit të njeriut në vepra të ndryshme të artit nga vende dhe periudha të ndryshme të historisë së artit; reflektton mbi proporcionet e trupit të njeriut të përdorura në periudha të ndryshme të historisë së artit; paraqet trupin e njeriut në lëvizje duke përdorur si referencë veprën e marsel Dushamp.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Proporcionet, - Kanuni egjiptian, - Kanuni grek, - Proporcionet e trupit të njeriut në rilindje.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; - Ilustrime të veprave të artit që tregojnë paraqitjen e trupit të njeriut në vepra arti të periudhave të ndryshme historike. - mjete pune si: <i>letër, laps, akuarela</i>.		Lidhja me lëndët e tjera: <ul style="list-style-type: none"> - Gjuhët dhe komunikimi - Historia, - Biologjia (anatomia e trupit të njeriut)	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve Nxënësit/et vëzhgojnë veprën e Dyrerit “Adami dhe Eva” dhe diskutojnë mbi vendin që ze trupi i njeriut në veprat e artit pamor. Ata/ato diskutojnë mbi proporcionet e trupit të njeriut në periudha të ndryshme të historisë së artit duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme dhe në imazhe të ndryshme. Mësuesi/ja shpjegon se Në punën e tij Dyreri tërhiqet gjithnjë e më shumë nga ideja se forma e përsosur njerëzore përkon me një sistem matjesh proporcionale. Nga fundi i jetës ai shkroi disa libra në lidhje me kërkimet e tij mbi proporcionet e njeriut.			
Ndërtimi i njohurive të reja Nëpërmjet çështjes proporcionet nxënësit njihen me ndërtimin anatomik të trupit të njeriut. Ata/ato vëzhgojnë skemën proporcionale të paraqitjes së trupit të njeriut ku zbulojnë se çdo ndarje i përgjigjet pikave kryesore të kyçeve si: qafa, sqetullat, beli, vithet, gjunjët. Koka zë një kuadrat, busti dhe krahët gati 3 kuadrate dhe këmbët 4 kuadrate Më pas ata diskutojnë mbi kanunin egjiptian dhe karakteristikat e tij të paraqitjes së trupit të njeriut. Çështje tjetër është kanuni grek dhe mënyra e paraqitjes së trupit të njeriut në Rilindje. Në çështjen e fundit trajtohet paraqitja e trupit të njeriut në lëvizje. Fotografia ishte një mjet i rëndësishëm i cili fiksonte momente që i rrëshqasin syrit të njeriut. Shembujt e veprave të artit e ilustrojnë këtë çështje.			
Veprimtari Duke u mbështetur në veprën e artistit Marsel Dushamp dhe mënyrën sesi ai e krijon lëvizjen nëpërmjet mbivendosjes, nxënësit nxiten të realizojnë figurën e një sportisti në lëvizje duke ndjekur disa hapa të nevojshme.			

Këto punime ruhen në portofolin e nxënësit.
Vlerësimi i nxënësit/es Ky vlerësim do të fokusohet: <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë, duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re; ▪ në identifikimin e proporcioneve të trupit të njeriut në vepra të ndryshme arti; ▪ në mënyrën e realizimit të detyrës; ▪ në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.
Punë individuale (detyrë shtëpie) Realizon një figurë në lëvizje ose përfundon detyrën e nisur në klasë.

13. Planifikimi ditor

data.....

Shënim: Kjo temë mësimore i paraprin projektit “projekt në popart” dhe duhet parë si pjesa e parë e saj.

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Gjuha dhe komunikimi artistik Tema mësimore: Portreti		Situata e të nxënit: Proporcionet e portretit dhe portreti si gjini e artit pamor Nxënësit/et vëzhgojnë portretin në vizatim “proporcionet” të realizuar nga Leonardo da Vinçi. Diskutojnë mbi skemën e proporcioneve mbi të cilën është krijuar portreti duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme. Ata/ato vëzhgojnë portrete nga periudha të ndryshme të historisë së artit dhe mënyrat kompozicionale të paraqitjes së tij. Ata identifikojnë sesi është zhvilluar kjo gjini gjatë periudhave të ndryshme historike.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon portrete të realizuara në periudha të ndryshme të historisë së artit; reflekton mbi zhvillimin e gjinisë së portretit në periudha të ndryshme të historisë së artit; zbulon karakteristika të portretit në popart		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Gjinia e portretit, - Proporcionet.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; - Ilustrime të veprave të artit në gjininë e portretit të realizuara në periudha të ndryshme historike.		Lidhja me lëndët e tjera: <ul style="list-style-type: none"> - Gjuhët dhe komunikimi - Historia, - Biologjia (anatomia e kokës së njeriut)	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve Nxënësit/et vëzhgojnë portretin në vizatim “proporcionet” të realizuar nga Leonardo da Vinçi. Diskutojnë mbi skemën e proporcioneve mbi të cilën është krijuar portreti duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme. Ata/ato vëzhgojnë portrete nga periudha të ndryshme të historisë së artit dhe mënyrat			

kompozicionale të paraqitjes së tij. Ata identifikojnë sesi është zhvilluar kjo gjini gjatë periudhave të ndryshme historike.

Ndërtimi i njohurive të reja

Mësuesi/ja shpjegon se Portreti është një gjini e artit e përhapur që në kohët antike. Në skemat kompozicionale të portretit paraqitet një person me figurë të plotë ose më shpesh gjysmëbust, ku përfshihet fytyra dhe shpatullat. Artisti, gjatë riprodhimit të pamjes së jashtme të personazhit, përpiqet të kapë edhe veçori të personalitetit të tij, si p. sh., një buzëqeshje të veçantë, mënyrën e vështrimit, butësinë, shprehësinë apo seriozitetin që e karakterizon.

Vepra të ndryshme të gjinisë së portretit që nga ajo romake, në rilindje dhe në artin modern, shërbejnë që nxënësit të identifikojnë mënyrën e zhvillimit të kësaj gjinie gjatë historisë së artit.

Veprimtari

Mësuesi/ja prezanton projektin në grup që nxënësit do të zhvillojnë dy orët në vijim. Portret në Pop art (Projekt në grup).

Mësuesi/ja shpjegon mënyrën sesi u zhvillua portreti në pop art, karakteristikat e tij dhe përfaqësuesit kryesor që e lëvruan atë. Gjithashtu prezanton edhe disa nga portretet më të njohura në pop art. Nxënësit në këtë fazë marrin informacionin për mënyrën sesi do ta zhvillojnë projektin.

Nxënësit ndahen në grupe prej 10 vetash. Qëllimi e këtij mësimi qëndron në faktin se të gjithë pjesëmarrësit, pavarësisht nga aftësitë e tyre individuale artistike, kontribuojnë në suksesin e të gjithë projektit dhe rrjedhimisht edhe përgjegjësia është e ndarë te të gjithë.

Sipas udhëzimeve të mësuesit/es nxënësit ndajnë detyrat e nevojshme për vazhdimësinë e punës në vijim.

Vlerësimi i nxënësit/es

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë, duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re;
- në identifikimin e karakteristikave të portretit në vepra të ndryshme të historisë së artit në këtë gjini;
- në angazhimin e tyre në punën në grup dhe ndarjen e përgjegjësisë.

14. Planifikimi ditor

data.....

15.

(në këtë plan ditor zhvillohen dy orët në vazhdim të projektit “Portret në pop art”)

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Gjuha dhe komunikimi artistik Tema mësimore: Punë në grup		Situata e të nxënit: Portret në Pop art Nëpërmjet portreteve të realizuara nga Endi Urholl nxënësit zbulojnë karakteristikat e pop artit dhe mundësitë e shumta shprehëse. Ata kanë zgjedhur disa portrete të realizuara në pop art dhe diskutojnë ku do të mbështeten për realizimin e punës së tyre. Përdorimi i raporteve të ngjyrës dhe sipërfaqet dekorative në këto vepra i nxisin nxënësit/et të krijojnë një portret në grup duke u mbështetur në portretin e pop artit.	

<p>Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore:</p> <p>vëzhgon portrete të realizuara në periudha të ndryshme të historisë së artit;</p> <p>reflekton mbi zhvillimin e gjinisë së portretit në periudha të ndryshme të historisë së artit;</p> <p>zbulon karakteristika të portretit në popart</p>	<p>Fjalët kyçe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projekt, - Pop art
<p>Burimet/mjetet/materialet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; - Ilustrime të veprave të artit në gjininë e portretit të realizuara në periudha të ndryshme historike. 	<p>Lidhja me lëndët e tjera:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gjuhët dhe komunikimi - Historia,
<p>Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve</p>	
<p><i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i></p> <p>Nëpërmjet portreteve të realizuara nga Endi Urholl nxënësit zbulojnë karakteristikat e pop artit dhe mundësitë e shumta shprehëse. Ata kanë zgjedhur disa portrete të realizuara në pop art dhe diskutojnë ku do të mbështeten për realizimin e punës së tyre. Përdorimi i raporteve të ngjyrës dhe sipërfaqet dekorative në këto vepra i nxisin nxënësit/et të krijojnë një portret në grup duke u mbështetur në portretin e pop artit.</p>	
<p><i>Ndërtimi i njohurive të reja</i></p> <p><i>Hapi i parë: Krijimi i modelit</i></p> <p>Në këtë fazë të projektit nxënësit kanë zgjedhur portretin e personazhit që do të realizojnë dhe e kanë printuar atë. Pasi e kopjojnë siluetën e tij sipas kërkesave dhe shembullit në libër e ndajnë atë në 20 pjesë kuadrate.</p> <p><i>Hapi i dytë: Prerja dhe ndarja e modelit</i></p> <p>Në këtë fazë priten me gërshërë kuadratet e modelit dhe shpërndahen te anëtarët e grupit. Çdo anëtar i grupit ngjyros pjesën ose pjesët e tij në mënyrë individuale duke ndjekur udhëzimet e nevojshme (që janë në libër)</p> <p><i>Hapi i tretë: Rindërtimi i portretit</i></p> <p>Në fazën përfundimtare, kur të gjitha pjesët e veçanta kanë përfunduar, bashkohen dhe ngjiten së bashku mbi një letër duke sjellë një interpretim interesant dhe të papritur të portretit.</p> <p>Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi detyrën e realizuar.</p>	
<p>Vlerësimi i nxënësit/es</p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë, duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re; ▪ në realizimin me përgjegjësi të detyrës; <p>në angazhimin e tyre në punën në grup dhe ndarjen e përgjegjësi.</p> <p>në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.</p>	

Tematika 2: Teknika dhe procese artistike

16. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Teknika dhe procese artistike Tema mësimore: Teknika e vizatimit në ilustrimet komike		Situata e të nxënit: Përdorimi i teknikës së vizatimit për realizimin e ilustrimit komik. Nëpërmjet imazheve të ndryshme të ilustrimeve komike nxënësit/et diskutojnë mbi gjuhën specifike të ndërtimit të tyre. Ata/ato diskutojnë mbi teknikat e vizatimit që mund të përdoren për realizimin e tyre (vizatimin me laps, me lapsa me ngjyra, me lapustila dhe me rapidograf). Ata përmendin ilustrime komike të njohura për ta.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: - zbulon teknikën e vizatimit në ilustrimet komike me qëllim përdorimin në mënyrë krijuese. - përdor mjetet dhe materialet e duhura në realizimin e ilustrimit komik; - organizon informacionin, përcakton fazat dhe kohën që i duhet për të realizuar një ilustrim komik; - shpreh idetë në mënyrë origjinale nëpërmjet përdorimit me kompetencë të teknikës së vizatimit.		Fjalët kyçe: - Ilustrimet komike, - Laps, rapidograf, lapsa me ngjyra, lapustila, bojëra uji.	
Burimet/mjetet/materialet: - Teksti i nxënësit; - Imazhe të ilustrimeve komike; imazhe me vepra nga historia e artit që zhvillohen në formën e një historie me figura; - Mjete të tilla si: laps, letër, gomë, lapsa me ngjyra.		Lidhja me lëndët e tjera. - Gjuha - Letërsia - Historia, - Teknologjia. Lidhja me temat ndërkurrikulare: - Njohja e kulturave	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve Nëpërmjet imazheve të ndryshme të ilustrimeve komike nxënësit/et diskutojnë mbi gjuhën specifike të ndërtimit të tyre. Ata/ato diskutojnë mbi teknikat e vizatimit që mund të përdoren për realizimin e tyre (vizatimin me laps, me lapsa me ngjyra, me lapustila dhe me rapidograf). Ata përmendin ilustrime komike të njohura për ta.			
Ndërtimi i njohurive të reja Mësuesi/ja shpjegon se Ilustrimet komike janë histori të ndërtuara në një seri vizatimesh që propozojnë një seri skenash që përqendrohen në bëmat e një ose më shumë personazheve. Për ilustrimet komike përdoret një gjuhë specifike ku thelbësore janë: lëvizja që karakterizon figurat; ekzagjerimi i disa gjesteve dhe sjelljeve të personazheve. Ilustrimet komike mund të realizohen në fillim nëpërmjet skicave me laps, më pas përdoret rapidografi dhe materialet e tjera sipas dëshirës ose konceptit të artistit.			

<p>Mësuesi/ja thekson që realizimi i personazhit me karakteristikat e tij të veçanta fizike është shumë i rëndësishëm dhe duhet ruajtur i njëjtë gjatë zhvillimit të historisë. Gjithashtu problemet teknike shpjegohen nga mësuesi/ja.</p> <p>Për t'i nxitur nxënësit drejt krijimit të një historie komike mësuesi/ja nëpërmjet shembujve (nga vepra të historisë së artit) tregojnë një lloj historiku të zhvillimit të imazhit si një ngjarje.</p> <p>Tregimi i historisë nëpërmjet imazhit ka ardhur deri në ditët e sotme në formën që e njohim sot. Duke ndjekur hapat e veprimtarisë nxënësit/et realizojnë historinë e tyre komike.</p> <p>Punimet ruhen në portofolin e nxënësit/es.</p>
<p>Vlerësimi i nxënësit</p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re; ▪ në vlerësimin e punës së secilit/ës nxënës/e; ▪ në mënyrën e realizimit të detyrës; ▪ në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.
<p>Punë individuale (detyrë shtëpie)</p> <p>Nxënësit përfundojnë detyrën e filluar në klasë për të plotësuar historinë e tyre komike.</p>

17. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Teknika dhe procese artistike Tema mësimore: Teknika e vizatimit në ilustrimet e modës		Situata e të nxënit: Përdorimi i teknikës së vizatimit për realizimin e ilustrimeve të modës Nëpërmjet imazheve të ndryshme të ilustrimeve të modës nxënësit/et diskutojnë mbi gjuhën specifike të krijimit të tyre. Ata/ato diskutojnë mbi teknikat e vizatimit që mund të përdoren për realizimin e tyre (vizatimin me laps, me lapsa me ngjyra, me lapustila dhe me rapidograf). Ata përmendin stilistë të njohur për krijimet e tyre.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: - zbulon teknikën e vizatimit në ilustrimet e modës me qëllim përdorimin në mënyrë krijuese. - përdor mjetet dhe materialet e duhura në realizimin e ilustrimit të modës; - organizon informacionin, përcakton fazat dhe kohën që i duhet për të realizuar një ilustrim mode; - shpreh idetë në mënyrë origjinale nëpërmjet përdorimit me kompetencë të teknikës së vizatimit.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Ilustrimet e modës, - Figura e modës, - Koleksioni i veshjeve, - Laps, rapidograf, lapsa me ngjyra, lapustila, bojëra uji.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - Teksti i nxënësit; - Imazhe të ilustrimeve të modës; - Mjete të tilla si: laps, letër, gomë, lapustila.		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			

Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve

Nëpërmjet imazheve të ndryshme të ilustrimeve të modës nxënësit/et diskutojnë mbi gjuhën specifike të krijimit të tyre. Ata/ato diskutojnë mbi teknikat e vizatimit që mund të përdoren për realizimin e tyre (vizatimin me laps, me lapsa me ngjyra, me lapustila dhe me rapidograf). Ata përmendin stilistë të njohur për krijimet e tyre.

Ndërtimi i njohurive të reja

Mësuesi/ja shpjegon rolin dhe rëndësinë e veshjes në shoqëri. Moda është një fenomen kulturor përmes të cilit grupet shoqërore komunikojnë shijet e tyre, identitetin dhe ndikimet kulturore të momentit. Tashmë veshja dhe aksesoret janë pjesë e sistemit industrial, i cili ka favorizuar zhvillimin e krijimtarisë së dizajnerëve të modës që i paraqesin krijimet e tyre në çdo sezon të vitit.

Një nga mjetet më të përdorura sot për vizatimet e modës është lapustili, një mjet shumë i mirë për të realizuar vizatime të shpejta që duhet të komunikojnë një ide ku raporti i ngjyrave është tepër i rëndësishëm.

Mësuesi/ja nëpërmjet imazheve shpjegon lidhjen midis artit pamor dhe modës. Nëpërmjet artit pamor ne zbulojmë modën e veshjes në periudha të ndryshme historike. Gjithashtu artistë të ndryshëm krijuan veshje apo dizajnet e pëlhurave. Shumë dizajn u frymëzuan nga veprat e artit.

Duke u njohur me një figurë të rëndësishme të modës sot Isi Mijaki dhe me krijimet e tij të frymëzuara nga teknika e origamisë nxënësit nxiten të krijojnë dizajnin e një veshjeje duke përdorur figurinën e modës.

Punimet ruhen në portofolin e nxënësit/es.

Vlerësimi i nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re;
- në vlerësimin e punës së secilit/ës nxënës/e;
- në mënyrën e realizimit të detyrës;
- në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.

Punë individuale (detyrë shtëpie)

Nxënësit realizojnë idetë e tyre krijuese për një mini koleksion në dizajnin e modës .

18. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Teknika dhe procese artistike Tema mësimore: Teknika e vizatimit në arkitekturë		Situata e të nxënësve: Përdorimi i teknikës së vizatimit në arkitekturë Nëpërmjet imazheve të ndryshme të vizatimeve dhe projekteve arkitektonike nxënësit/et diskutojnë mbi gjuhën specifike të krijimit të tyre. Ata/ato diskutojnë mbi teknikat e vizatimit që mund të përdoren për realizimin e tyre (vizatimin me laps, akuarela dhe me rapidograf). Ata përmendin arkitektë të njohur për krijimet e tyre.	
Rezultatet e të nxënësve të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: - zbulon teknikën e vizatimit në arkitekturë me		Fjalët kyçe: - Teknika e vizatimit në arkitekturë,	

<p>qëllim përdorimin në mënyrë krijuese.</p> <ul style="list-style-type: none"> - përdor mjetet dhe materialet e duhura në realizimin e planimetrisë në arkitekturë; - organizon informacionin, përcakton fazat dhe kohën që i duhet për të realizuar një planimetrinë e një apartamenti; - shpreh idetë në mënyrë origjinale nëpërmjet përdorimit me kompetencë të teknikës së vizatimit. 	<ul style="list-style-type: none"> - planimetria, - paraqitja aksonometrike, - paraqitja perspektive - Laps, rapidograf, lapsa me ngjyra, lapustila, bojëra uji.
<p>Burimet/mjetet/materialet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teksti i nxënësit; - Imazhe të vizatimeve në arkitekturë; - Mjete të tilla si: laps, letër, gomë, rapidograf, vizore. 	<p>Lidhja me lëndët e tjera.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Letërsia, - Historia, - Teknologjia.
<p>Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve</p>	
<p><i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i></p> <p>Nëpërmjet imazheve të ndryshme të vizatimeve dhe projekteve arkitektonike nxënësit/et diskutojnë mbi gjuhën specifike të krijimit të tyre. Ata/ato diskutojnë mbi teknikat e vizatimit që mund të përdoren për realizimin e tyre (vizatimin me laps, akuarela dhe me rapidograf). Ata përmendin arkitektë të njohur për krijimet e tyre..</p>	
<p><i>Ndërtimi i njohurive të reja</i></p> <p>Mësuesi/ja shpjegon se edhe në arkitekturë, ashtu si në pikturë, skulpturë, në dizajn, teknika e vizatimit është një mjet i nevojshëm për të realizuar idetë krijuese. Kjo teknikë shfaqet me specifikat e veta të cilat janë ato teknike dhe gjeometrike. Nëpërmjet imazhit të planimetrisë nxënësit identifikojnë mënyrën specifike të realizimit të saj nëpërmjet teknikës së vizatimit. Gjithashtu paraqitja perspektive ose ajo aksonometrike (ose gjeometria përshkruese) janë shumë të rëndësishme në një projekt arkitektonik për të dhënë më shumë detaje mbi ndërtesën dhe për ta bërë atë më të kuptueshme për ata që do ta realizojnë. Vizatimin me laps, akuarela dhe me rapidograf janë teknika vizatimi mjaft të përdorura në projektet arkitektonike.</p> <p>Mësuesi/ja orienton nxënësit të krijojnë planimetrinë e një apartamenti duke pasur parasysh të dhëna të tilla: nevojat fizike dhe psikologjike të njeriut, për sa i përket hapësirave në lidhje me numrin e banorëve që do të jetojnë në të. Nëpërmjet shembujve nxënësit kuptojnë realizimin teknik të planimetrisë dhe duke pasur parasysh standardet e realizimit zgjedhin një nga dimensionet e dhëna në tekst.</p> <p>Punimet ruhen në portofolin e nxënësit/es.</p>	
<p><i>Vlerësimi i nxënësit</i></p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re; ▪ në vlerësimin e punës së secilit/ës nxënës/e; ▪ në mënyrën e realizimit të detyrës; ▪ në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve. 	
<p><i>Punë individuale (detyrë shtëpie)</i></p> <p>Nxënësit realizojnë idetë e tyre krijuese për planimetrinë e një apartamenti me dimensione dhe të dhëna të tjera .</p>	

(Projeksioni aksonometrik është një lloj projeksioni paralel dhe përdoret për të paraqitur vizatimin shumëplanësh të një objekti).

19. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Teknika dhe procese artistike Tema mësimore: Piktura mbi pëlhurë		Situata e të nxënit: Përdorimi i pikturës mbi pëlhurë Nëpërmjet imazheve të ndryshme të nxënësit/et diskutojnë mbi gjuhën specifike të realizimit të pëlhurave të pikturuara dhe përdorimet e tyre të shumta. Ata/ato diskutojnë mbi bojën specifike që përdoret në zbukurimin e pëlhurave dhe ngjashmërinë apo specifikat që kjo teknikë ka me pikturën mbi letër apo mbi telajo.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: - zbulon teknikën e pikturës mbi pëlhurë me qëllim përdorimin në mënyrë krijuese. - përdor mjetet dhe materialet e duhura në realizimin e pikturës mbi pëlhurë; - organizon informacionin, përcakton fazat dhe kohën që i duhet për të realizuar një pëlhurë të pikturuar - shpreh idetë në mënyrë origjinale nëpërmjet përdorimit me kompetencë të teknikës së pikturës mbi pëlhurë.		Fjalët kyçe: - Piktura mbi pëlhurë, - Ngjyrat e pëlhurës, - Fenikasit dhe ngjyra e purpurt, - Pëlhurat arabe - Laps, bojëra për pëlhurë ose akriliku.	
Burimet/mjetet/materialet: - Teksti i nxënësit; - Imazhe të vizatimeve pikturës në pëlhurë ose stampime mbi pëlhurë; - Mjete të tilla si: laps, bojëra për pëlhurë (në pamundësi të bojërave për pëlhurë mund të përdoren bojëra uji si tempera apo akrilik. Bojërat e akrilikut ndryshe nga tempera janë rezistente nga uji).		Lidhja me lëndët e tjera. - Gjuha, - Historia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënëseve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënëseve Nëpërmjet imazheve të ndryshme të nxënësit/et diskutojnë mbi gjuhën specifike të realizimit të pëlhurave të pikturuara dhe përdorimet e tyre të shumta. Ata/ato diskutojnë mbi bojën specifike që përdoret në zbukurimin e pëlhurave dhe ngjashmërinë apo specifikat që kjo teknikë ka në krahasim me pikturën mbi letër apo mbi telajo.			
Ndërtimi i njohurive të reja Mësuesi/ja shpjegon se materialet më të mira për të realizuar këtë teknikë janë pëlhurat prej liri, prej mëndafshi dhe pambuku. Nëpërmjet imazheve nxënësit identifikojnë hapat që ndiqen në procesin e pikturimit të pëlhurës. Mësuesi/ja shpjegon që përveç përdorimit të penelave mund të përdoret edhe teknika e stampimit, si ai me letër ashtu edhe ai me relief. (me teknikën e stampimit mbi pëlhurë nxënësit janë njohur në shkallën e tretë dhe të katërt) Teknikat e pikturimit të pëlhurës janë shumë të hershme ato vijnë që nga antikiteti dhe vazhdojnë të jenë të rëndësishme edhe sot në industrinë tekstile.			

Duke u mbështetur në krijimet e artistit Uilliam Morris, mësuesi I nxit nxënësit të realizojnë një pikturë mbi një bluzë apo një pëlhurë. Nxënësit përzgjedhin motivin e tyre dhe e realizojnë pikturën mbi pëlhurë duke përdorur penelin.

Punimet ruhen në portofolin e nxënësit/es.

Vlerësimi i nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re;
- në vlerësimin e punës së secilit/ës nxënës/e;
- në mënyrën e realizimit të detyrës;
- në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.

Punë individuale (detyrë shtëpie)

Nxënësit realizojnë dekoracionin e një bluze nëpërmjet teknikës së stampimit për të bërë edhe dallimin midis kësaj teknike dhe asaj të pikturimit me penel .

20. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Teknika dhe procese artistike Tema mësimore: Kolazhi		Situata e të nxënit: Përdorimi i teknikës së kolazhit në krijim Nxënësit/et diskutojnë për kolazhin si një teknikë që mundëson përdorimin e materialeve të ndryshme dhe për rrjedhojë ofron mundësi shprehëse të shumta si në realizimin e veprave dy dhe tredimensionale. Ata/ato identifikojnë materialet e ndryshme të përdorura nga artistët në veprat e tyre të kolazhit.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: - zbulon teknikën e kolazhi me qëllim përdorimin në mënyrë krijuese. - përdor mjetet dhe materialet e duhura në realizimin e kolazhit; - organizon informacionin, përcakton fazat dhe kohën që i duhet për të realizuar një kolazh; - shpreh idetë në mënyrë origjinale nëpërmjet përdorimit me kompetencë të teknikës së kolazhit.		Fjalët kyçe: - Kolazhi, - Kolazhi në veprat tredimensionale, - Materiale të riciklueshme.	
Burimet/mjetet/materialet: - Teksti i nxënësit; - Imazhe të veprave të artistëve të ndryshëm të realizuara në teknikën e kolazhit; - Mjete të tilla si: letra, kartonë, letra me ngjyra, etj.		Lidhja me lëndët e tjera. - Gjuha, - Historia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			

Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve

Nxënësit/et diskutojnë për kolazhin si një teknikë që mundëson përdorimin e materialeve të ndryshme dhe për rrjedhojë ofron mundësi shprehëse të shumta si në realizimin e veprave dy dhe tredimensionale. Ata/ato identifikojnë materialet e ndryshme të përdorura nga artistët në veprat e tyre të kolazhit.

Ndërtimi i njohurive të reja

Mësuesi/ja shpjegon karakteristikat e procesit të realizimit të kolazhit dhe materialet e shumta që përdoren. Kjo është një teknik relativisht e re dhe i ka fillimet e veta në lëvizjet moderniste. Kolazhi shfaqet si mbi një sipërfaqe dydimensionale ashtu edhe në formën tredimensionale.

Materialet e riciklueshme janë shumë të përdorshme në teknikën e kolazhit e cila vazhdon të jetë një teknikë mjaft e pëlqyer nga artistët edhe sot.

Duke u mbështetur në imazhet që ilustron procesin e punës që ndiqte Pikaso në realizimin e kolazheve të tij, nxënësit nxiten të krijojnë një kolazh duke përdorur letra të llojeve të ndryshme dhe kartonë.

Punimet ruhen në portofolin e nxënësit/es.

Vlerësimi i nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re;
- në vlerësimin e punës së secilit/ës nxënës/e;
- në mënyrën e realizimit të detyrës;
- në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.

Punë individuale (detyrë shtëpie)

Nxënësit plotësojnë detyrën e kolazhit të filluar në klasë ose krijojnë një kolazh të ri duke përdorur materiale të riciklueshme.

21. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Teknika dhe procese artistike Tema mësimore: Stampimi		Situata e të nxënësve: Teknikat e stampimit si një mundësi e shumëfishimit të imazhit Nxënësit/et diskutojnë për teknikën e stampimit duke u mbështetur në eksperiencat e mëparshme. Ata/ato vëzhgojnë punime të realizuara me teknikën e stampimit me relief dhe në sipërfaqe të sheshtë. Nxënësit/et identifikojnë mjetet e dhe proceset e realizimit të tyre.	
Rezultatet e të nxënësve të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: <ul style="list-style-type: none"> - zbulon teknikën e stampimit me qëllim përdorimin në mënyrë krijuese. - përdor mjetet dhe materialet e duhura në realizimin e monotypit; - organizon informacionin, përcakton fazat dhe kohën që i duhet për të realizuar një monotyp; - shpreh idetë në mënyrë origjinale nëpërmjet përdorimit me kompetencë të teknikës së 		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Stampimi, - Stampimi me relief, ksilografi, linoleografi, gipsografi, - Stampimi në sipërfaqe të sheshtë, litografi, serigraf, monotypi. 	

monotipit.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - Teksti i nxënësit; - Imazhe të veprave të artistëve të ndryshëm të realizuara në teknikën e kolazhit; - Mjete të tilla si: letra, tempera, pllakë plastike. 	Lidhja me fushat e tjera kurrikulare ose me temat ndërkurrikulare. Lidhje me fushat kurrikulare: <ul style="list-style-type: none"> - Gjuhët, - Historia, - Teknologjia. Lidhja me temat ndërkurrikulare: <ul style="list-style-type: none"> - Njohja e kulturave
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve	
<i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i> Nxënësit/et diskutojnë për teknikën e stampimit duke u mbështetur në eksperiencat e mëparshme. Ata/ato vëzhgojnë punime të realizuara me teknikën e stampimit me relief dhe në sipërfaqe të sheshtë. Nxënësit/et identifikojnë mjetet e dhe proceset e realizimit të tyre.	
<i>Ndërtimi i njohurive të reja</i> Mësuesi/ja shpjegon prejardhjen e teknikës së stampimit, ku lindi dhe kur u përhap në Evropë. Gjithashtu rikujton proceset e teknikave në relief apo të monotipit me të cilat nxënësit janë njohur në shkallën e 3 dhe të 4. Nëpërmjet imazheve mësuesi/ja shpjegon karakteristikat e procesit të stampimit në sipërfaqe të sheshte siç janë litografia dhe serigrafia. Duke u mbështetur në monotipet e realizuara nga impresionisti Edgar Dega, nxënësit nxiten të krijojnë në këtë teknikë. Nxënësit ndjekin hapat duke përdorur me kompetencë mjetet e duhura të realizimit në monotipit. Punimet ruhen në portofolin e nxënësit/es.	
<i>Vlerësimi i nxënësit</i> Ky vlerësim do të fokusohet: <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re; ▪ në vlerësimin e punës së secilit/ës nxënës/e; ▪ në mënyrën e realizimit të detyrës; ▪ në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve. 	
<i>Punë individuale (detyrë shtëpie)</i> Nxënësit eksperimentojnë me teknikën e monotipit ose me teknika të tjera të stampimit si ato me relief apo me letër dhe i krahasojnë me njëra tjetrën për të kuptuar dallimin .	

22. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Teknika dhe procese artistike Tema mësimore: Fotografia digjitale		Situata e të nxënit: Fotografia digjitale dhe përparësitë e saj Nxënësit/et diskutojnë mbi aparatën fotografik digjital dhe rëndësinë e fotografisë si një mjet për të ruajtur kujtime dhe ngjarje të ndryshme. Ata/ato	

	diskutojnë mbi opsionet që kanë aparatet e tyre fotografikë apo celularët për manipulimin e fotografive.
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: - zbulon mënyrën sesi funksionon aparati digjital. - përdor aparatin digjital për të realizuar kompozime fotografike; - organizon informacionin, përcakton fazat dhe kohën që i duhet për të realizuar një fotokolazh; - shpreh idetë në mënyrë origjinale nëpërmjet realizimit të fotokolazhit..	Fjalët kyçe: - Fotografi digjitale, - Aparat fotografik digjital, - CCD, - Piksela.
Burimet/mjetet/materialet: - Teksti i nxënësit; - Imazhe që ilustrjnë apartin fotografik digjital dhe pjesët përbërëse; imazhe të fotokolazhit dhe fotomontazhit; - Mjete të tilla si: fotografi nga revista ose të realizuara nga nxënësit, letër, ngjitës, gërrshërë.	Lidhja me fushat e tjera kurrikulare ose me temat ndërkurrikulare. Lidhje me fushat kurrikulare: - Gjuha, - Historia, - Teknologjia. Lidhja me temat ndërkurrikulare: - Njohja e kulturave
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve	
<i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i> Nxënësit/et diskutojnë mbi aparatin fotografik digjital dhe rëndësinë e fotografisë si një mjet për të ruajtur kujtime dhe ngjarje të ndryshme. Ata/ato diskutojnë mbi opsionet që kanë aparatet e tyre fotografikë apo celularët për manipulimin e fotografive.	
<i>Ndërtimi i njohurive të reja</i> Mësuesi/ja shpjegon ndryshimin midis aparatit fotografik digjital dhe atij tradicional, në lidhje me mënyrën e funksionimit dhe lehtësinë për të transferuar imazhin digjital. Gjithashtu mësuesi/ja shpjegon pjesët përbërëse të aparatit digjital dhe rolin që luajnë në krahasim me ato të aparatit tradicional. Gjithashtu nxënësit diskutojnë mbi përparësitë e fotografisë digjitale në krahasim me atë tradicional duke i përmendur ato me radhe. Njohuritë mbi fotomontazhit dhe fotokolazhit janë të rëndësishme për ti kuptuar ato si një formë e shprehjes në art. Fotokolazhet e Dadaistëve i nxisin nxënësit të krijojnë edhe ata në këtë teknikë, duke u përpjekur të përcjellin një frymë ironie, humor apo edhe një lloj proteste ndaj fenomeneve. Punimet ruhen në portofolin e nxënësit/es.	
<i>Vlerësimi i nxënësit</i> Ky vlerësim do të fokusohet: ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re; ▪ në vlerësimin e punës së secilit/ës nxënës/e; ▪ në mënyrën e realizimit të detyrës; ▪ në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.	
<i>Punë individuale (detyrë shtëpie)</i> Nxënësit eksperimentojnë me teknikën e fotografimit duke realizuar kompozime dhe tema të larmishme .	

23. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Teknika dhe procese artistike Tema mësimore: Fotografia tradicionale (me film)		Situata e të nxënës: Fotografia me film dhe funksionimi i saj Nxënësit/et inkurajohen të flasin mbi aparatin fotografik tradicional duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme. Ata/ato diskutojnë mbi mënyrën sesi funksionon dhoma e errët e aparatit.	
Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: - zbulon mënyrën sesi funksionon aparati fotografik me film; - përdor aparatin fotografik (digjital) për të realizuar kompozime fotografike; - organizon informacionin që i duhet për të realizuar fotografi të kompozura; - shpreh idetë në mënyrë origjinale nëpërmjet realizimit të kompozimeve fotografike.		Fjalët kyçe: - Fotografia tradicionale, - Aparati fotografik me film, - Filmi fotografik, - dhoma e errët e fotografit.	
Burimet/mjetet/materialet: - Teksti i nxënësit; - Imazhe të fotografike historike; - Mjete të tilla si: aparat fotografik digjital.		Lidhja me lëndët e tjera - Gjuha, - Fizika, - Kimia, - Historia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve Nxënësit/et inkurajohen të flasin mbi aparatin fotografik tradicional duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme. Ata/ato diskutojnë mbi mënyrën sesi funksionon dhoma e errët e aparatit.			
Ndërtimi i njohurive të reja Mësuesi/ja shpjegon historinë e shpikjes së aparatit fotografik që fillimisht ishte një dhomë e errët i cili riprodhonte imazhet dhe i ruante ato. Gjithashtu ai/ajo shpjegon rrugën e zhvillimit të tij, që nga pllakat e bakrit e deri te filmi. Dhoma e errët e fotografit është pikërisht vendi ku zhvillohet filmi dhe stampohet fotografia. Mësuesi/ja u jep nxënësve disa udhëzime që duhen marrë në konsideratë për realizimin e një fotografie të kompozuar mirë. Imazhet ilustruese me përdorimin e elementeve të gjuhës pamore në fotografi i nxisin nxënësit të krijojnë kompozime duke përdorur idetë e tyre krijuese. Punimet ruhen në portofolin e nxënësit/es.			
Vlerësimi i nxënësit Ky vlerësim do të fokusohet: ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re; ▪ në vlerësimin e punës së secilit/ës nxënës/e; ▪ në mënyrën e realizimit të detyrës; ▪ në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.			
Punë individuale (detyrë shtëpie) Nxënësit eksperimentojnë duke realizuar kompozime fotografike nëpërmjet përdorimit të elementeve të gjuhës pamore .			

24. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa:
Tematika: Teknika dhe procese artistike Tema mësimore: Grafika e dizajnit		Situata e të nxënit: Grafika e dizajnit dhe përdorimet Nxënësit/et diskutojnë mbi detyrat krijuese të një dizajni grafik dhe njohuritë që ata kanë mbi mënyrën sesi zhvillohet një projekt artistik. Nëpërmjet imazheve të logove dhe simboleve ata zbulojnë rëndësinë e këtij profesioni në sigurimin e suksesit të një biznesi.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: - zbulon detyrat e grafik dizajnit në projektimin e logove dhe simboleve; - përdor mjetet dhe materialet e duhura në realizimin e logos apo të simbolit për një qëllim të caktuar; - organizon informacionin, përcakton fazat dhe kohën që i duhet për të realizuar një logo apo një simbol; - shpreh idetë në mënyrë origjinale nëpërmjet përdorimit me kompetencë të teknikave artistike.		Fjalët kyçe: - Grafik dizajni, - Projekti artistik, - Logo, simboli.	
Burimet/mjetet/materialet: - Teksti i nxënësit; - Imazhe të simboleve dhe logove të suksesshme; - Mjete të tilla si: letër, laps, lapustila, rapidograf, etj.		Lidhja me lëndët e tjera. - Gjuha, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve Nxënësit/et diskutojnë mbi detyrat krijuese të një dizajni grafik dhe njohuritë që ata kanë mbi mënyrën sesi zhvillohet një projekt artistik. Nëpërmjet imazheve të logove dhe simboleve ata zbulojnë rëndësinë e këtij profesioni në sigurimin e suksesit të një biznesi.			
Ndërtimi i njohurive të reja Mësuesi/ja shpjegon se disenjues grafike quhen ata profesionistë që realizojnë projekte, të cilat kanë lidhje me forma të ndryshme të komunikimit pamor. Krijimi i simboleve, shenjave, markave dhe logove është një nga detyrat e grafik dizajnit. Simbolet dhe shenjat kanë qenë të përdorura që në antikitet, ndërsa sot shumë veprimtari funksionojnë mjaft mirë falë shenjave e simboleve që kanë një domethënie të saktë e të njohur nga të gjithë. Mësuesi/ja nëpërmjet shembujve të njohur shpjegon se marka është një shenjë ose simbol grafik që ka një funksion të qartë, atë të identifikimit të menjëhershëm të një industrie, të një firme apo të një shoqërie. Nxënësit nxiten të krijojnë një logo duke pasur parasysh elementet që e bëjnë atë të suksesshme. Nxënësit ndjekin hapat në rubrikën e veprimtarisë. Punimet ruhen në portofolin e nxënësit/es.			
Vlerësimi i nxënësit			

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re;
- në vlerësimin e punës së secilit/ës nxënës/e;
- në mënyrën e realizimit të detyrës;
- në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.

Punë individuale (detyrë shtëpie)

Nxënësit eksperimentojnë me duke krijuar logo dhe marka për kompani të ndryshme.

PLANIFIKIMI TEMATIK PËR 3 MUJORIN Ë DYTË JANAR - MARS

Nr.	Tematika	Temat mësimore	Situata e parashikuar e të nxënësve	Metodologjia e mësimdhënies	Teknikat e vlerësimit	Burimet
1.	Teknika dhe procese artistike	Grafika e shtypit	Grafika e shtypit dhe karakteristikat e saj Nxënësit/et diskutojnë se grafika e shtypit është pjesë e punës së grafikës së dizajnit por e specializuar kryesisht për shtypin. Ata/ato nxiten të diskutojnë rreth kopertinave të librave që u kanë pëlqyer më shumë dhe pse. Ata/ato zbulojnë edhe elementet përbërës të kopertinës së një libri apo reviste.	Metoda interaktive, bashkëvepruese, gjithëpërfshirëse; Puna në grup dhe puna individuale;	Vlerësim diagnostikues <ul style="list-style-type: none"> intervistë me një listë treguesish; vetëvlerësim me listë kriteresh; 	Teksti i artit pamor për klasën e VI; Materiale nga interneti;
2.		Projektimi i objekteve	Projektimi i objekteve dhe mënyra e realizimit të tyre Nxënësit/et analizojnë imazhet që paraqesin objekte të ndryshme të dizajnit. Ata/ato diskutojnë për funksionin dhe estetikën e tyre. Nxënësit/et identifikojnë që estetika e një objekti është po aq i rëndësishëm sa funksioni i tij	Hetimi dhe zbulimi; Zbatime praktike brenda dhe jashtë klase;	Vlerësim për të nxënë (Vlerësim formues) <ul style="list-style-type: none"> vlerësimi i përgjigjeve me gojë; vlerësimi i punës në grup; vlerësim mes nxënësisht; vlerësimi i aktivitetit gjatë debateve në klasë; vlerësimi i 	Ilustrime veprash arti; Ilustrime të imazheve nga natyra në përshatje me tema të caktuara;
3.		Gdhendja	Procesi i gdhendjes dhe materialet Nxënësit/et diskutojnë mbi karakteristikat e skulpturës sipas vëllimit, relievit e ulët, relievit e lartë dhe skulpturën e rrumbullakët duke parë vepra të ndryshme në skulpturë. Ata/ato diskutojnë mbi eksperiencat e tyre në gdhendjen e materialeve të buta dhe mënyrën e realizimit të tij. Ata/ato nxiten të vizatojnë idenë e një kornize për ta realizuar atë	Metoda integrale; Bashkëbisedim; Teknika që zhvillojnë mendimin kritik dhe krijues;	<ul style="list-style-type: none"> vlerësimi i punës në grup; vlerësim mes nxënësisht; vlerësimi i aktivitetit gjatë debateve në klasë; vlerësimi i 	Fotografi të objekteve të artit, dizajnit, artizanatit dhe

9.			Urbanistika	(Detyra mund të realizohet në grupe) Urbanistika, elementet dhe funksionet Nëpërmjet imazhit të një plani urban nxënësit/et diskutojnë mbi legjendën dhe rëndësinë e planifikimit. Ata/ato zbulojnë elementet e qytetit, funksionet e tyre dhe mënyrën sesi shfaqen në planin urban.			
	10.		Projekt (Punë në grup)	Planimetria dhe maketi i një hapësire urbane (Një orë më parë, nxënësit/et u ndanë në dy grupe dhe diskutuan dhe përzgjedhin hapësirën për të cilën do të realizojnë planin urban. Ata ndanë detyrat për çdo anëtar të grupit). Në fillim të mësimit anëtarët e çdo grupi nxjerrin të dhënat që kanë mbledhur për hapësirën urbane si fotografi, shënime të ndryshme, apo historinë e zonës. Ata diskutojnë mbi nevojat e zonë dhe mundësitë e përshatjes.			
11.			Projekt (Punë në grup)	Planimetria dhe maketi i një hapësire urbane Në këtë fazë nxënësit/et diskutojnë për mënyrë e realizimit të planit urban në miniaturë dhe për materialet që do të përdorin.			
	12.	Historia, arti dhe shoqëria	Histori arti: Të lexojmë një vepër arti	Të lexojmë një vepër arti Nxënësit/et kujtojnë katër hapat që ndjekin kritikët e artit për të lexuar një vepër arti. Po a duhet studiuar vepra edhe në këndvështrimin historik?			
13.			Arti prehistorik	Prehistoria			

				që ata kanë marrë mbi këtë qytetërim antik në histori. Gjithashtu ata diskutojnë për filozofë të shquar të kësaj periudhe dhe për vepra të njohura të letërsisë greke.			
18.		Arti romak	<p>Qytetërimi romak</p> <p>Nxënësit/et inkurajohen të diskutojnë mbi qytetërimin romak dhe shtrirjen e tij. Ata/ato diskutojnë mbi karakteristikat e qytetërimit romak dhe mbi njohuritë që ata kanë marrë mbi këtë qytetërim antik në histori. Njëpërmjet imazheve të ndryshme të arkitekturës romake ata/diskutojnë për rëndësinë e madhe që pati ky qytetërim në historinë e njerëzimit.</p>				
19.		Arti në territoret Ilire	<p>Qytetërimi Ilir</p> <p>(Histori e artit shqiptar integrohet së bashku me historinë e artit botëror)</p> <p>Nxënësit/et diskutojnë mbi qytetërimin ilir dhe shtrirjen e tij duke u mbështetur në njohuritë e marra në lëndën e historisë. Ata/ato diskutojnë për zbulimet arkeologjike të njohura të kësaj periudhe.</p>				
20.		Kolonitë helene në bregdetin ilir	<p>Parqet arkeologjike: Apolonia, Dyrrahu dhe Butrinti</p> <p>Qytetet antike si Apolonia, Dyrrahu dhe Butrinti janë tashmë të njohura për nxënësit. Ata/ato diskutojnë pse quhen koloni greke dhe njëpërmjet imazheve më të njohura ata identifikojnë monumentet më të njohura të tyre. Nxënësit/et diskutojnë për karakteristikat arkitektonike të këtyre imazheve dhe</p>				

21.		<ul style="list-style-type: none"> - Vizitë në muzeun arkeologjik apo në një park arkeologjik, - Testim, - Ose detyrë përmbledhëse në formën e një bisede. 	<p>ngjashmëritë e tyre me artin grek dhe romak.</p> <p>1. Vizitë në muzeun arkeologjik (ose)</p> <p>2. Testim (ose)</p> <p>3. Detyrë përmbledhëse në formën e një bisede apo konkursi</p> <p><i>(Shënim: kjo orë mësimore mund të zhvillohet në formën e një vizite në muze, në formën e një testi me shkrim ose në formën e një detyrë përmbledhëse për të rikujtuar dhe diskutuar mbi njohuritë e marra në temat mësimore deri tani)</i></p>			
22.		Arti paleokristian	<p>Te krishterët e parë</p> <p>Nxënësit/et diskutojnë mbi artin paleokristian si një periudhë që vjen me dobësimin e perandorisë romake. Ata/ato diskutojnë duke u mbështetur në njohuritë që kanë marrë në lëndën e historisë për periudhën e tranzicionit, brenda botës romake, dhe sesi në mënyrë ilegale, po rritej dita-ditës një komunitet fetar i ri, njohur si i krishterë. Mësuesi/ja shpjegon se arti i zhvilluar nga ky komunitet do të quhej paleokristian.</p>			
23.		Arti paleokristian në territoret ilire	<p>Arti paleokristian në territoret ilire</p> <p>Shembujt e artit paleokristian në vendin tonë i dëshmojnë shembujt e bazilikave dhe mozaikëve në të cilat nxënësit/et identifikojnë simbolet dhe karakteristikat e krishterimit të hershëm.</p>			
24.		Arti bizantin	Perandoria bizantine			

				<p>Duke u mbështetur në faktet historike nxënësit/et diskutojnë për ndarjen e perandorisë romake në dy pjesë dhe karakteristikat e zhvillimit të tyre historik. Ata/ato diskutojnë për shtrirjen e kësaj perandorie, themeluesin e saj dhe zhvillimin e pavarur nga Roma. Mësuesi/ja shpjegon se arti bizantin zhvilloi karakteristikat të pavarura nga arti i Romës</p>			
--	--	--	--	--	--	--	--

PLANIFIKIMI DITOR PËR 3 MUJORIN Ë DYTË JANAR - MARS

1. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Teknika dhe procese artistike Tema mësimore: Grafika e shtypit		Situata e të nxënësve: Grafika e shtypit dhe karakteristikat e saj Nxënësit/et diskutojnë se grafika e shtypit është pjesë e punës së grafikës së dizajnit por e specializuar kryesisht për shtypin. Ata/ato nxiten të diskutojnë rreth kopertinave të librave që u kanë pëlqyer më shumë dhe pse. Ata/ato zbulojnë edhe elementet përbërës të kopertinës së një libri apo reviste.	
Rezultatet e të nxënësve të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: - zbulon një nga detyrat e grafik dizajnit, atë të grafikës së shtypit; - përdor mjetet dhe materialet e duhura në realizimin e kopertinës së librit; - organizon informacionin, përcakton fazat dhe kohën që i duhet për të realizuar një kopertinë; - shpreh idetë në mënyrë origjinale nëpërmjet përdorimit të kompetencës të teknikave artistike.		Fjalët kyçe: - Grafika e shtypit, - Kopertina e librit, - Karaktere të shkrimit.	
Burimet/mjetet/materialet: - Teksti i nxënësit; - Imazhe të ndryshme të kopertinave të librave ose revistave; - Mjete të tilla si: letër, laps, imazhe, ngjitës, gërsërë, etj.		Lidhja me lëndët e tjera. - Gjuhët, - Letërsia, - Historia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve Nxënësit/et diskutojnë se grafika e shtypit është pjesë e punës së grafikës së dizajnit por e specializuar kryesisht për shtypin. Ata/ato nxiten të diskutojnë rreth kopertinave të librave që u kanë pëlqyer më shumë dhe pse. Ata/ato zbulojnë edhe elementet përbërës të kopertinës së një libri apo reviste.			
Ndërtimi i njohurive të reja Mësuesi/ja shpjegon se krijimtaria (veprimtaria) grafike në lidhje me fushën e projektimit të mesazheve pamore lindi me shpikjen e shtypit. Grafika e shtypit merret me librat, gazetat dhe revistat, ndërsa tjetra me mesazhet e reklamave. Puna e grafistëve të shtypit është të vendosë tekstin dhe imazhet në çdo faqe. Ata përcaktojnë proporcionet midis elementeve në faqe nëpërmjet programeve kompjuterike. Gjithashtu përzgjedhja e karaktereve të germave vjen si rezultat i llojit të mesazhit që do të komunikojë tekstin dhe i qëllimit që ai ka Nxënësit nxiten të krijojnë kopertinë e një libri duke vëzhguar shembuj të ndryshëm dhe duke ndjekur udhëzimet në libër.			

Punimet ruhen në portofolin e nxënësit/es.
<p>Vlerësimi i nxënësit</p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re; ▪ në vlerësimin e punës së secilit/ës nxënës/e; ▪ në mënyrën e realizimit të detyrës; ▪ në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.
<p>Punë individuale (detyrë shtëpie)</p> <p>Nxënësit eksperimentojnë me duke krijuar kopertinën e një libri të dashur ose reviste. (ose përfundojnë detyrën e nisur në klasë)</p>

2. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Teknika dhe procese artistike Tema mësimore: Projektimi i objekteve		Situata e të nxënit: Projektimi i objekteve dhe mënyra e realizimit të tyre Nxënësit/et analizojnë imazhet që paraqesin objekte të ndryshme të dizajnit. Ata/ato diskutojnë për funksionin dhe estetikën e tyre. Nxënësit/et identifikojnë që estetika e një objekti është po aq i rëndësishëm sa funksioni i tij	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: <ul style="list-style-type: none"> - zbulon karakteristikat e profesionale të dizajnit të objekteve; - përdor mjetet dhe materialet e duhura në realizimin një objekt të thjeshtë në dizajn; - organizon informacionin, përcakton fazat dhe kohën që i duhet për të realizuar një objekt të thjeshtë; - shpreh idetë në mënyrë origjinale nëpërmjet përdorimit me kompetencë të teknikave artistike.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Projektimi i objekteve, - Dizajni i objekteve, - Materiale të riciklueshme.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - Teksti i nxënësit; - Imazhe të ndryshme që ilustrojnë punën e dizajnit të objekteve dhe imazheve të objekteve të realizuara me materiale të riciklueshme; - Mjete të tilla si: materiale të riciklueshme.		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Letërsia - Teknologjia. Lidhja me temat ndërkurrikulare: <ul style="list-style-type: none"> - Njohja e kulturave	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve			

Nxënësit/et analizojnë imazhet që paraqesin objekte të ndryshme të dizajnit. Ata/ato diskutojnë për funksionin dhe estetikën e tyre. Nxënësit/et identifikojnë që estetika e një objekti është po aq i rëndësishëm sa funksioni i tij
<p><i>Ndërtimi i njohurive të reja</i></p> <p>Mësuesi/ja shpjegon se Produktet e industrisë, të tilla si: mjetet e punës, mobilitet, pajisjet elektroshtëpiake, mjetet e transportit etj., kanë funksione nga më të ndryshmet. T'i prodhosh të gjitha këto do të thotë të mendosh për funksionimin, sigurinë e përdoruesve e shijet e tyre, por gjithashtu do të thotë të studiosh format që nxisin blerjen e produkteve industriale. Gjithashtu mësuesi/ja shpjegon rolin e dizajnit të objekteve si vendimtar në suksesin e këtyre objekteve, Hap pas hapi shpjegohet puna për realizimin e këtyre objekteve në industri që nga projektimi deri të realizimi i tyre nëpërmjet imazheve që ilustrojnë objekte të dizajnit të realizuara me material të riciklueshme nxënësit nxiten të krijojnë vetë një objekt. Ata/ato ndjekin hapat për realizimin e objektit. Punimet ruhen në portofolin e nxënësit/es.</p>
<p><i>Vlerësimi i nxënësit</i></p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re; ▪ në vlerësimin e punës së secilit/ës nxënës/e; ▪ në mënyrën e realizimit të detyrës; ▪ në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.
<p><i>Punë individuale (detyrë shtëpie)</i></p> <p>Nxënësit eksperimentojnë me duke krijuar objekte të thjeshta me materiale të riciklueshme. (ose përfundojnë detyrën e nisur në klasë)</p>

3. Planifikimi ditor

data.....

4. (ora e dytë)

(kjo temë mësimore realizohet në dy orë)

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Teknika dhe procese artistike Tema mësimore: Gdhendja		Situata e të nxënësve: Procesi i gdhendjes dhe materialet Nxënësit/et diskutojnë mbi karakteristikat e skulpturës sipas vëllimit, relievit e ulët, relievit e lartë dhe skulpturën e rrumbullakët duke parë vepra të ndryshme në skulpturë. Ata/ato diskutojnë mbi eksperiencat e tyre në gdhendjen e materialeve të buta dhe mënyrën e realizimit të tij. Ata/ato nxiten të vizatojnë idenë e një kornize për ta realizuar atë nëpërmjet gdhendjes në material allçie. Realizimi me gdhendje i kornizës Në orën e dytë nxënësit realizojnë gdhendjen e	

	kornizës mbi materialin e allçisë së përgatitur më parë.
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: - zbulon karakteristikat e procesit të gdhendjes së materialit të ndryshme; - përdor mjetet dhe materialet e duhura në realizimin e një kornize me gdhendje; - organizon informacionin, përcakton fazat dhe kohën që i duhet për të realizuar një kornizë të gdhendur në allçi; - shpreh idetë në mënyrë origjinale nëpërmjet përdorimit me kompetencë të teknikës së gdhendjes.	Fjalët kyçe: - Gdhendja, - Dalta, - Skulpturë e rrumbullakët, - Materiale: gurë të butë, të fortë dhe druri, - Reliev, - allçi.
Burimet/mjetet/materialet: - Teksti i nxënësit; - Imazhe të ndryshme që ilustrjnë procesin e gdhendjes dhe hapat e realizimit të detyrës - Mjete të tilla si: letër, laps, allçi, mjete për gdhendje (thikë).	Lidhja me lëndët e tjera. - Gjuha, - Historia, - Teknologjia.
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve	
<i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i>	
Nxënësit/et diskutojnë mbi karakteristikat e skulpturës sipas vëllimit, relievit e ulët, relievit e lartë dhe skulpturën e rrumbullakët duke parë vepra të ndryshme në skulpturë. Ata/ato diskutojnë mbi eksperiencat e tyre në gdhendjen e materialeve të buta dhe mënyrën e realizimit të tij. Ata/ato nxiten të vizatojnë idenë e një kornize për ta realizuar atë nëpërmjet gdhendjes në material allçie	
<i>Ndërtimi i njohurive të reja</i>	
Mësuesi/ja shpjegon procesin e gdhendjes duke diskutuar me nxënësit mbi mjetet e gdhendjes dhe materialet. Karakteristikat e materialeve bëjnë edhe dallimin midis karakteristikave të mjeteve që përdoren për gdhendje. P.sh., Skulpturat me gurë të butë të gurët e rërës (ose shtufi) kërkojnë një punim delikat. Përdoret çekiçi prej druri dhe dalta me dorezë druri dhe goditjet bëhen me kujdes që guri të mos shpërbëhet. Mermeri dhe graniti hyjnë te gurët e fortë, të cilët kërkojnë mjeshtëri dhe forcë në gdhendje. Çekiçi është prej hekuri dhe daltat janë pa doreza. Druri punohet me mjete të ngjashme me ato që punohen gurët e butë. Çekiçi është prej druri dhe daltat janë me dorezë druri. Te daltat ndryshon pjesa metalike, të cilat janë më të mprehta dhe të harkuara, të përshtatura për gdhendjen e drurit. Nxënësit nxiten të realizojnë një kornizë në reliev duke vëzhguar me vëmendje shembujt e kornizave mbi të cilat janë realizuar dekore në reliev nëpërmjet teknikës së gdhendjes në dru. Në orën e parë ata/realizojnë skicë idenë për kornizën e tyre (kjo temë realizohet në dy orë. Në shtëpi nxënësit derdhin pllakën e allçisë për ta patur gati për gdhendje në orën e dytë. Në orën e dytë të mësimi ata realizojnë gdhendjen mbi pllakën e allçisë. Në pamundësi për të përdorur dalta profesionale ata përdorin një thikë të vogël. Ata/ato ndjekin hapat për realizimin e kornizës.	

Punimet ruhen në portofolin e nxënësit/es.
<p>Vlerësimi i nxënësit</p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re; ▪ në vlerësimin e punës së secilit/ës nxënës/e; ▪ në mënyrën e realizimit të detyrës; ▪ në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.
<p>Punë individuale (detyrë shtëpie)</p> <p>Nxënësit realizojnë pllakën e allçisë për të realizuar gdhendjen orën e dytë në klasë.</p>

5. Planifikimi ditor

data.....

6. (ora e dytë)

(kjo temë mësimore realizohet në dy orë)

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
<p>Tematika: Teknika dhe procese artistike</p> <p>Tema mësimore: Modelimi dhe derdhja</p>		<p>Situata e të nxënës: Teknika e modelimit dhe procesi i derdhjes</p> <p>Nxënësit/et diskutojnë mbi eksperiencat e tyre në modelimin e baltës dhe mënyrën e realizimit. Ata/ato diskutojnë mbi teknikën e derdhjes si një mundësi e riprodhimit të skulpturës. Nxënësit nxiten të modelojnë me forma të thjeshta gurë shahu, e për ti derdhur orën tjetër me material allçie</p> <p>Realizimi i derdhjes së gurëve të shahut</p> <p>Në orën e dytë, nxënësit/et identifikojnë mjetet dhe hapat e derdhjes në allçi dhe i ndjekin ato për realizimin e detyrës së tyre.</p>	
<p>Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zbulon karakteristikat e procesit të modelimit dhe të derdhjes; - përdor mjetet dhe materialet e duhura në realizimin e modelimit dhe derdhjes me allçi; - organizon informacionin, përcakton fazat dhe kohën që i duhet për të realizuar modelimin dhe derdhjes së gurëve të shahut; - shpreh idetë në mënyrë origjinale nëpërmjet përdorimit me kompetencë të teknikës së modelimit dhe derdhjes. 		<p>Fjalët kyçe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modelimi, - derdhja, - baltë, plastelinë, - derdhja në bronz. 	
<p>Burimet/mjetet/materialet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teksti i nxënësit; 		<p>Lidhja me lëndët e tjera.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, 	

<ul style="list-style-type: none"> - Imazhe të ndryshme që ilustrojnë procesin e modelimit dhe të derdhjes; - Mjete të tilla si: letër, laps, baltë ose plastelinë, allçi etj. 	<ul style="list-style-type: none"> - Historia, - Teknologjia.
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve	
<p><i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i></p> <p>Nxënësit/et diskutojnë mbi eksperiencat e tyre në modelimin e baltës dhe mënyrën e realizimit. Ata/ato diskutojnë mbi teknikën e derdhjes si një mundësi e riprodhimit të skulpturës. Nxënësit nxiten të modelojnë me forma të thjeshta gurë shahu, e për ti derdhur orën tjetër me material allçi</p>	
<p><i>Ndërtimi i njohurive të reja</i></p> <p>Mësuesi/ja shpjegon procesin e modelimit, karakteristikat dhe materialet që përdoren. Modelimi është një teknikë e vjetër e skulpturës nëpërmjet të cilës i jepet formë tredimensionale baltës argjilore. Mësuesi/ja shpjegon hapat e derdhjes së bronzit duke theksuar që edhe ajo është një teknikë e përdorur që në kohërat antike.</p> <p>Nxënësit nxiten të realizojnë modele të gurëve të shahut duke hedhur fillimisht idenë nëpërmjet skicave. Në orën e parë të kësaj teme ata realizojnë skica të gurëve të shahut në versionin modern të tyre. Ndërsa ditën e dytë ata realizojnë procesin e derdhjes duke ndjekur hapat e përshkruara në libër. (kjo detyrë mund të realizohet si një punë në grup).</p> <p>Punimet ruhen në portofolin e nxënësit/es.</p>	
<p><i>Vlerësimi i nxënësit</i></p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re; ▪ në vlerësimin e punës së secilit/ës nxënës/e; ▪ në mënyrën e realizimit të detyrës; ▪ në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve. 	
<p><i>Punë individuale (detyrë shtëpie)</i></p> <p>Nxënësit mund të plotësojnë kompletin e gurëve të shahut duke përdorur negativin e prodhuar në klasë.</p>	

7. Planifikimi ditor

data.....

8. (ora e dytë)

(kjo temë mësimore realizohet në dy orë)

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
<p>Tematika: Teknika dhe procese artistike</p> <p>Tema mësimore: Skenografia</p>		<p>Situata e të nxënësve: Skenografia teatrale dhe puna e skenografit</p> <p>Nxënësit/et diskutojnë mbi shfaqje të ndryshme teatrale apo shfaqje të ndryshme dhe skenën e tyre. Cila nga skenat u ka pëlqyer më shumë dhe pse. Gjithashtu ata identifikojnë edhe komponentët e skenës si ndriçimin, kostumet dhe materialet e</p>	

	<p>ndryshme që përdoren. Nxënësit nxiten të krijojnë skicën e skenografisë të një pjese ose shfaqjeje që iu pëlqen.</p> <p>Realizimi i skenës në miniaturë</p> <p>Në orën e dytë nxënësit/et shpjegojnë skicën e skenës dhe mënyrën e realizimit të saj në miniaturë nëpërmjet materialeve që kanë zgjedhur. (Detyra mund të realizohet në grupe)</p>
<p>Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zbulon karakteristikat e projektimit të skenës dhe punën e skenografit; - përdor mjetet dhe materialet e duhura në realizimin e moketit të një skene; - organizon informacionin, përcakton fazat dhe kohën që i duhet për të realizuar idenë dhe moketin e skenës; - shpreh idetë në mënyrë origjinale nëpërmjet përdorimit me kompetencë të teknikave të duhura artistike.. 	<p>Fjalët kyçe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skenografi, - Skena, - moket, - shfaqje teatrale, kinematografike, televizive, - derdhja në bronz.
<p>Burimet/mjetet/materialet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teksti i nxënësit; - Imazhe të ndryshme që ilustrojnë skenografinë teatrale; - Mjete të tilla si: letër, laps, kuti kartoni, letër, karton, materiale me tekstura të ndryshme, ngjyra etj. 	<p>Lidhja me lëndët e tjera.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gjuhët, - Letërsia, - Teknologjia. <p>Lidhja me temat ndërkurrikulare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Njohja e kulturave
<p>Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve</p>	
<p><i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i></p> <p>Nxënësit/et diskutojnë mbi shfaqje të ndryshme teatrale apo shfaqje të ndryshme dhe skenën e tyre. Cila nga skenat u ka pëlqyer më shumë dhe pse. Gjithashtu ata identifikojnë edhe komponentët e skenës si ndriçimin, kostumet dhe materialet e ndryshme që përdoren. Nxënësit nxiten të krijojnë skicën e skenografisë të një pjese ose shfaqjeje që iu pëlqen.</p>	
<p><i>Ndërtimi i njohurive të reja</i></p> <p>Mësuesi/ja shpjegon se në teatër, më shumë se kudo tjetër, ndihet një raport shumë i ngushtë midis fushave të ndryshme të shprehjes artistike duke filluar që nga poezia te recitimi, që nga muzika te mimika, që nga vizatimi skenografik te arkitektura.</p> <p>Gjithashtu hapësira në teatër krijohet nga bashkimi i hapësirës së spektatorëve me atë të aktorëve. Ky takim përcakton ekuilibrin midis zonës për publikun dhe zonës ku zhvillohet veprimi skenik.</p> <p>Mësuesi/ja shpjegon se shumë artistë të rëndësishëm kanë krijuar vepra skenografike. Në shumë raste, kur skena është e komplekse, ndërtohet një model tredimensional në shkallë të vogël, për të kuptuar më mirë problemet teknike dhe estetike. Mësuesi shpjegon maketin, procesin e realizimit të tij dhe materialet që përdoren.</p>	

Nxënësit nxiten të bëjnë kërkime rreth temës dhe zgjedhin pamjen estetike të skenës që do të realizojnë. Në fillim hedhin idetë në skica duke përcaktuar formën e skenës, madhësinë, strukturën dhe shkallën e zvogëlimit.

Në orën e dytë nxënësit/et shpjegojnë skicën e skenës dhe mënyrën e realizimit të saj në miniaturë nëpërmjet materialeve që kanë zgjedhur duke ndjekur hapat dhe imazhet ndihmëse në libër.

Punimet ruhen në portofolin e nxënësit/es.

Vlerësimi i nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re;
- në vlerësimin e punës së secilit/ës nxënës/e;
- në mënyrën e realizimit të detyrës;
- në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.

Punë individuale (detyrë shtëpie)

Nxënësit mund të plotësojnë me detaje moketin e skenës.

9. Planifikimi ditor

data.....

(kjo orë mësimore i paraprin projektit “Planimetria dhe maketi i një hapësire urbane”)

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Teknika dhe procese artistike Tema mësimore: Urbanistika		Situata e të nxënit: Urbanistika, elementet dhe funksionet Nëpërmjet imazhit të një plani urban nxënësit/et diskutojnë mbi legjendën dhe rëndësinë e planifikimit. Ata/ato zbulojnë elementet e qytetit, funksionet e tyre dhe mënyrën sesi shfaqen në planin urban.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: - zbulon që planimetria është mjeti thelbësor për studimin e urbanistikës; - vëzhgon dhe analizon elementet e qytetit dhe funksionet e tyre; - krahason planimetrinë e qyteteve në periudha të ndryshme të historisë.		Fjalët kyçe: - Urbanistika, - planimetria, - elementet e qytetit dhe funksioni shprehës,	
Burimet/mjetet/materialet: - Teksti i nxënësit; - Imazhe të ndryshme që ilustrojnë planimetrinë dhe urbanistikën.		Lidhja me lëndët e tjera. - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
<i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i>			

Nëpërmjet imazhit të një plani urban nxënësit/et diskutojnë mbi legjendën dhe rëndësinë e planifikimit. Ata/ato zbulojnë elementet e qytetit, funksionet e tyre dhe mënyrën sesi shfaqen në planin urban.
<p><i>Ndërtimi i njohurive të reja</i></p> <p>Mësuesi/ja shpjegon se Urbanistika studion lindjen e qytetit dhe zhvillimin e tij. Ajo analizon faktorët historikë, ekonomikë dhe kulturorë që përbëjnë bazën mbi të cilën është ndërtuar qyteti dhe identifikon kriteret për të projektuar në të ardhmen.</p> <p>Nxënësit identifikojnë pjesët e ndryshme përbërëse të mjedisit urban nëpërmjet leximit të planimetrisë. Mësuesi/ja shpjegon sesi gjeografia dhe Historia na ndihmojnë të kuptojmë pse qytetet janë ndërtuar në një vend të caktuar dhe pse pati një zhvillim të tillë gjatë historisë. Nxënësit diskutojnë sesi ka ndryshuar qyteti gjatë kohërave si rrjedhojë e mënyrës së jetesës. Elementet e qytetit dhe funksionet e tyre janë shumë të rëndësishëm për hartimin e planit urban të një qyteti. Nëpërmjet shembujve të ndryshëm të urbanistikës nxënësit zbulojnë zhvillimin e qyteteve dhe karakteristikat e tij në kohë të ndryshme. Në fund të orës, nxënësit/et ndahen në dy grupe dhe përzgjedhin hapësirën për të cilën do të realizojnë planin urban. Ata ndajnë detyrat për çdo anëtar të grupit</p>
<p><i>Vlerësimi i nxënësit</i></p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re; ▪ në analizën e elementeve të qytetit dhe funksionet e tyre; <p>Në krahasimin e planimetrisë së qyteteve në periudha të ndryshme të historisë.</p>
<p><i>Punë kërkimore (detyrë shtëpie)</i></p> <p>Çdo nxënës kërkon dhe mbledh të dhëna të cilat i janë ngarkuar nga grupi si detyrë.</p>

10. Planifikimi ditor

data.....

11. (ora e fundit)

(këto faza të projektit realizohet në dy orë)

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
<p>Tematika: Teknika dhe procese artistike</p> <p>Tema mësimore: Projekt (punë në grup)</p>		<p>Situata e të nxënës: Planimetria dhe maketi i një hapësire urbane</p> <p>(Një orë më parë, nxënësit/et u ndanë në dy grupe dhe diskutuan dhe përzgjedhin hapësirën për të cilën do të realizojnë planin urban. Ata ndanë detyrat për çdo anëtar të grupit).</p> <p>Në fillim të mësimit anëtarët e çdo grupi nxjerrin të dhënat që kanë mbledhur për hapësirën urbane si fotografi, shënime të ndryshme, apo historinë e zonës. Ata diskutojnë mbi nevojat e zonës dhe mundësitë e përshtatjes.</p> <p>Në orën e fundit: Në këtë fazë nxënësit/et</p>	

	diskutojnë për mënyrë e realizimit të planit urban në miniaturë dhe për materialet që do të përdorin.
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: - zbulon karakteristikat e planin dhe projektit urban; - përdor mjetet dhe materialet e duhura në realizimin e moketit të planit urban; - organizon informacionin, përcakton fazat dhe kohën që i duhet për të realizuar idenë dhe moketin e planit urban; - shpreh idetë në mënyrë origjinale nëpërmjet përdorimit me kompetencë të teknikave të duhura artistike..	Fjalët kyçe: - Urbanistika, - planimetria, - elementet e qytetit dhe funksioni shprehës,
Burimet/mjetet/materialet: - Teksti i nxënësit; - Imazhe të ndryshme që ilustrojnë skenografinë teatrale; - Mjete të tilla si: letër, laps, kuti kartoni, letër, karton, materiale me tekstura të ndryshme, ngjyra, etj.	Lidhja me lëndët e tjera. - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve	
<p style="text-align: center;"><i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i></p> <p>Në fillim të mësimin anëtarët e çdo grupi nxjerrin të dhënat që kanë mbledhur për hapësirën urbane si fotografi, shënime të ndryshme, apo historinë e zonës. Ata diskutojnë mbi nevojat e zonës dhe mundësitë e përshtatjes të ideve të reja.</p>	
<p style="text-align: center;"><i>Ndërtimi i njohurive të reja</i></p> <p>Mbas mbledhjes së të dhënave nxënësit/et bëjnë skicën e planimetrisë duke vendosur në të ndërtesat, rrugët dhe hapësirat e gjelbra (nëse ka). Ata/ato vëzhgojnë dhe analizojnë nëse në planimetrinë ekzistuese hapësirat janë të organizuara mirë në lidhje me nevojat që kanë banorët e saj: <i>funksinin estetik</i> të paraqitjes së ndërtesave, rrugëve, hapësirave të gjelbra etj.;</p> <p><i>funksinin teknik</i> që ka të bëjë me raportin që krijojnë ndërtesat me njëra tjetrën dhe me ruajtjen e distancave të duhura mes tyre;</p> <p><i>funksinin ekonomik</i> siç janë veprimtaritë tregtare dhe shërbimet e ndryshme të nevojshme për komunitetin.</p> <p>Mbas kësaj analize nxënësit bëjnë ndryshimet e mundshme në planimetri në shërbim të përmirësimit të jetës së komunitetit (shërbimet dhe veprimtaritë tregtare që janë të nevojshme, zgjerimin e hapësirave të gjelbra, hapësirat dhe raportet midis ndërtesave etj)</p> <p>Në orën e fundit</p> <p>Grupet realizojnë modelin tredimensional të planimetrisë. Ky model duhet të jetë i kuptueshëm dhe i qartë edhe për ata që nuk janë ekspertë. Për të ndërtuar modelin tredimensional mund të përdoren materialet të tilla si: letra e kartonë, kuti të gatshme, copa druri, plastelinë, sfungjer, bukë peshku, lojëra lego, plastikë, allçi etj. Nxënësit/et zgjedhin materialet sipas idesë që do të realizojnë.</p>	

Për volumet e ndërtesave mund të përdorin kuti kartoni ose blloqe prej allçie.

Punimet ruhen në portofolin e nxënësit/es

Vlerësimi i nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re;
- në vlerësimin e punës së secilit/ës nxënës/e;
- në mënyrën e realizimit të detyrës;
- në analizën vlerësuese që nxënësit/et i bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.

Tematika: Historia, arti dhe shoqëria

12. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Histori arti: Të lexojmë një vepër arti		Situata e të nxënit: Të lexojmë një vepër arti Nxënësit/et kujtojnë katër hapat që ndjekin kritikët e artit për të lexuar një vepër arti. Po a duhet studiuar vepra edhe në këndvështrimin historik?	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon dhe përshkruan kur, ku dhe nga kush është krijuar vepra e artit. zbulon si ndërthuret historia e artit me kritikën e artit gjatë studimit të veprës hap pas hapi; përdor hapat e historisë së artit për të lexuar një vepër arti.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Historia e artit, - Kritika e artit. - Përshkrimi, analiza, interpretimi, vlerësimi	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; - imazhe të veprës “Parabola e të verbërve”.		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Letërsia, - Historia. Lidhja me temat ndërkurrikulare: <ul style="list-style-type: none"> - Njohja e kulturave	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve Nxënësit/et kujtojnë katër hapat që ndjekin kritikët e artit për të lexuar një vepër arti. Po a duhet studiuar			

vepra edhe në këndvështrimin historik? A mund të ndërthuren të dyja si kritika e artit ashtu edhe këndvështrimi historik për të lexuar një vepër arti?
<p>Ndërtimi i njohurive të reja</p> <p>Mësuesi/ja shpjegon se Historia e artit shton njohuri të tjera nga ato që ne nxjerrim gjatë kritikës. Ashtu si në kritikën e artit, edhe në historinë e artit mund të ndjekim të njëjtën strategji dhe të njëjtët hapa gjatë kërkimit:</p> <p>Përshkrimi: Zbulojmë kur, ku dhe nga kush është krijuar vepra e artit.</p> <p>Analiza: Zbulojmë stilin unik të veprës.</p> <p>Interpretimi: Zbulojmë se si artistët ndikohen nga realiteti që i rrethon.</p> <p>Gjykimi: Marrim një vendim rreth rëndësisë së veprës në historinë e artit.</p> <p>Mësuesi/ja shpjegon si ndërthuret <i>Historia e artit</i> me <i>Kritikën e artit</i> gjatë studimit të veprës hap pas hapi</p> <p>Më pas nxënësit/et me orientimin e mësuesit/ses përdorin hapat e historisë së artit për të lexuar veprën “Parabola e të verbërve”.</p> <p>Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.</p>
<p>Vlerësimi i nxënësit</p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re; • në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor; • në përdorimin e hapave të kritikës së artit dhe historisë gjatë leximit të veprës së artit.

13. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
<p>Tematika: Historia, arti dhe shoqëria.</p> <p>Tema mësimore: Arti prehistorik</p>		<p>Situata e të nxënës: Prehistoria</p> <p>Nxënësit/et diskutojnë mbi periudhën e prehistorisë duke u bazuar në njohuritë e tyre në lëndën e historisë. Ata diskutojnë edhe për artin prehistorik si artefakte të rëndësishme që hedhin dritë mbi këtë periudhë.</p>	
<p>Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore:</p> <p>vëzhgon artefakte nga periudha prehistorike; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson artefakte dhe gjetje arkeologjike të periudhave të prehistorisë lidhur ngushtë me karakteristikat e zhvillimit të tyre historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprën; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth shenjave në prehistori.</p>		<p>Fjalët kyçe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arti prehistorik, - Paleoliti, - Mezoliti, - Neoliti, - Artefakte, - Megalitët, - Pikturat e shpellave, - Palafite. 	

Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; - ilustrime të artefakteve nga prehistoria. 	Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve	
<p><i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i></p> <p>Nxënësit/et diskutojnë mbi periudhën e prehistorisë duke u bazuar në njohuritë e tyre në lëndën e historisë. Ata diskutojnë edhe për artin prehistorik si artefakte të rëndësishme që hedhin dritë mbi këtë periudhë.</p>	
<p><i>Ndërtimi i njohurive të reja</i></p> <p>Mësuesi/ja shpjegon se periudhat kryesore të prehistorisë janë: <i>Paleoliti (Epoka e Gurit të Lartë), Mezoliti (Epoka e Gurit të Mesëm), dhe Neoliti (Epoka e Gurit të Vonë)</i>. Në fillim mësimi fokusohet te periudha e paleolitit, shtrirjen e saj kohore, artefaktet e kësaj periudhe me karakteristikat e tyre, banesat e para primitive.</p> <p>Më pas mësuesi/ja shpjegon se epoka e neolitit shënon kalimin nga gjuetia tek agrikultura. Karakteristikat e kësaj periudhe janë të lidhura ngushtë me zhvillimet që pati shoqëria primitive në këtë periudhë. Kjo gjë pasqyrohet edhe në mënyrën e jetesës, ndërtimin e banesave e gjithashtu pasqyrohet në format artistike të përmirësuara.</p> <p>Nëpërmjet imazheve nxënësit njihen me format e arkitekturës monumentale megalitet, karakteristikat e tyre të ndërtimit dhe përdorimin e tyre.</p> <p>Në rubrikën Lexim vepre: Pikturat e shpellave prehistorike (Altamira, Lesku) nxënësit bëhen pjesë aktive e mësimi duke argumentuar dhe komunikuar mendimin e tyre mbi të.</p> <p>Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimi.</p>	
<p><i>Vlerësimi i nxënësit</i></p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re; ▪ në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor; ▪ në paraqitjen e informacionit të mbledhur në mënyrë individuale rreth shenjave në prehistori. 	
<p><i>Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)</i></p> <p><i>Shenjat në prehistori</i></p> <p>Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe i sjellin në klasë.</p>	

14. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria.		Situata e të nxënës: Prehistoria në vendin tonë Nxënësit/et diskutojnë mbi periudhën prehistorike në Shqipëri si pjesë e historisë së botërore e cila shfaqet në vendbanimet e gjetura të kësaj periudhe.	
Tema mësimore: Arti prehistorik në Shqipëri			
Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon artefakte nga periudha prehistorike në Shqipëri; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson artefakte dhe gjetje arkeologjike të periudhave të prehistorisë në Shqipëri lidhur ngushtë me karakteristikat e zhvillimit të tyre historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprën; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth banesave palafite.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Arti prehistorik në Shqipëri, - Neoliti, - Epoka e bronzit, - Palafite - Artefakte.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; - ilustrime të artefakteve nga prehistoria në Shqipëri.		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve Nxënësit/et diskutojnë mbi periudhën prehistorike në Shqipëri si pjesë e historisë botërore e cila shfaqet në vendbanimet e gjetura të kësaj periudhe.			
Ndërtimi i njohurive të reja Mësuesi/ja shpjegon se arti prehistorik në Shqipëri identifikohet në periudhën e neolitit, nga 7 deri në 4 mijë vjet p.e.r., dhe ndahet në tri periudha: e hershme, e mesme dhe e vonë. Në fillim mësimi fokusohet në periudhën e neolitit, kur datojnë edhe gjetjet më të vjetra arkeologjike, njerëzit jetonin akoma në tarraca lumenjsh, pra në banesa mbi tokë (Maliq, Komnik, Kolsh) në shpella (Tren, Velçë, Konispol, Blaz), por edhe nëntokë (Cakran). Nëpërmjet imazheve nxënësit/et identifikojnë që format e artit të kësaj periudhe shfaqen interesante dhe me karakteristika të veçanta. Më pas mësuesi/ja shpjegon karakteristikat e periudhës së bronzit, zonat arkeologjike dhe zhvillimin e objekteve në këtë periudhë. Format artistike dhe karakteristikat e tyre janë pjesë e argumentit në këtë temë. Në rubrikën Lexim vepre: “Piktura murale në Shqipëri në periudhën e Neolitit” nxënësit bëhen pjesë aktive e mësimi duke argumentuar dhe komunikuar mendimin e tyre mbi “Shpellën e shkruar” në Lepenice, në afërsi të Vlorës (duke u mbështetur në imazhet ilustruese). Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimi.			
Vlerësimi i nxënësit Ky vlerësim do të fokusohet:			

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re;
- në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor;
- në **paraqitjen e** informacionit të mbledhur në mënyrë individuale rreth ndërtesave palafite.

Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)

Shenjat në prehistori

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe i sjellin në klasë.

15. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Arti egjiptian		Situata e të nxënit: Qytetërimi egjiptian Nëpërmjet imazheve të ndryshme mësuesi/ja i inkurajon nxënësit/et të diskutojnë për qytetërimin egjiptian duke u mbështetur në njohuritë e historisë. Ata/ato diskutojnë se ky qytetërim është konsideruar për shumë kohë si një nga shoqëritë më konservatore që kanë ekzistuar dhe se lumi Nil ishte elementi kryesor në organizimin e shoqërisë, në favorizimin e tregtisë, në prodhimin dhe bashkimin e së njëjtës kulturë.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra arti nga periudha e artit egjiptian; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson vepra të artit egjiptian lidhur ngushtë me karakteristikat e zhvillimit të tyre historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprën; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth veprimtarive artizanale në qytetërimin egjiptian..		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Arti egjiptian, - Kanuni në artin egjiptian, - Piramida, - Varre monumentale, tempuj, - Piktura, skulptura egjiptiane.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; - ilustrime me vepra arti nga qytetërimi egjiptian.		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve Nëpërmjet imazheve të ndryshme mësuesi/ja i inkurajon nxënësit/et të diskutojnë për qytetërimin egjiptian duke u mbështetur në njohuritë e historisë. Ata/ato diskutojnë se ky qytetërim është konsideruar			

për shumë kohë si një nga shoqëritë më konservatore që kanë ekzistuar dhe se lumi Nil ishte elementi kryesor në organizimin e shoqërisë, në favorizimin e tregtisë, në prodhimin dhe bashkimin e së njëjtës kulturë.

Ndërtimi i njohurive të reja

Mësuesi/ja shpjegon traditat dhe fillesat e artit egjiptian duke theksuar edhe tre periudhat e këtij qytetërimi, që në art shfaqen me karakteristikat e tyre të zhvillimit.

Paraqitja e figurës së njeriut në artin egjiptian është një argument i rëndësishëm për të kuptuar më thellë dhe më mirë artin egjiptian.

Nëpërmjet imazheve nxënësit/et identifikojnë format arkitektonike monumentale siç janë piramidat dhe tempujt. Ata diskutojnë suke u mbështetur në njohuritë e mëparshme. Mësuesi/ja thekson lidhjen e ngushtë të skulpturës dhe arkitekturës në artin egjiptian duke identifikuar karakteristikat e tyre.

Në rubrikën Lexim veprë: “Piktura egjiptiane” nxënësit bëhen pjesë aktive e mësimit duke argumentuar dhe komunikuar mendimin e tyre mbi karakteristikat e sidomos atë të paraqitjes së figurës së njeriut.

Ngjyrat, mënyra kompozicionale, tematika dhe destinacioni janë pjesë e këtij argumenti (duke u mbështetur në imazhet ilustruese).

Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.

Vlerësimi i nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re;
- në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësues;
- në **paraqitjen** e informacionit të mbledhur rreth veprimtarive artizanale në qytetërimin egjiptian

Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)

Qytetet dhe aktivitetet artizanale

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe i sjellin në klasë.

16. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Arti i Egjeut		Situata e të nxënës: Qytetërimet në Egje Mësuesi/ja shfaq hartën gjeografike ku tregon vendin ku u zhvilluan qytetërimet e Egjeut. Mësuesi/ja pyet nxënësit nëse ata kanë njohuri mbi këto qytetërimi duke treguar veprat më të njohura si p.sh., pallatin e Knosit etj.	
Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra arti nga qytetërimet në Egje; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson vepra të artit egjean me karakteristikat e zhvillimit		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Qytetërimi kikladik, - Qytetërimi minoik, - Qytetërimi mikenas, 	

të tyre historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprën; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth mitit të labirintit.	- Arkitektura, skulptura, piktura.
Burimet/mjetet/materialet: - teksti i nxënësit; - ilustrime me vepra arti nga qytetërimet e egjeut.	Lidhja me lëndët e tjera. - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve	
<i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i> Mësuesi/ja shfaq hartën gjeografike ku tregon vendin ku u zhvilluan qytetërimet e Egjeut. Mësuesi/ja pyet nxënësit nëse ata kanë njohuri mbi këto qytetërimet duke treguar veprat më të njohura si p.sh., pallatin e Knosit etj.	
<i>Ndërtimi i njohurive të reja</i> Mësuesi/ja shpjegon se fillimisht qytetërimet e zhvilluara në ishujt e Egjeut ishin të njohura vetëm nga tregimet e Homerit mbi luftën e Trojës, u zbuluan nga arkeologët në fund të shekullit XIX. Qytetërimi kikladik është një nga qytetërimet e egjeut, i cili u zhvillua me karakteristikat e tij të veçanta, e cila identifikohet nëpërmjet dëshmimeve artistike të gjetura aty. Qytetërimi minoik është më i pasuri, më i çuditshmi dhe më i zgjatur në kohë nga të gjitha qytetërimet egjeane. Mësuesi/ja shpjegon ndikimet që pati ky art, mbi mënyrën origjinale të zhvillimit të tij, mbi karakteristikat e arkitekturës dhe pikturës. Argument tjetër është arti mikenas që e merr emrin nga qyteti më i rëndësishëm që shtrihej në atë periudhë në gadishullin helen. Mësuesi/ja shpjegon format arkitektonike, objektet artistike dhe ndikimet që pati ky qytetërim.	
Në rubrikën Lexim vepre: “Zbulimet arkeologjike në Knos” nxënësit bëhen pjesë aktive e mësimit duke argumentuar dhe diskutuar nën orientimin e mësuesit/es mbi karakteristikat specifike të pallatit të Knosit dhe gojëdhënat mbi këtë pallat (duke u mbështetur në imazhet ilustruese). Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.	
<i>Vlerësimi i nxënësit</i> Ky vlerësim do të fokusohet: ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re; ▪ në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor; ▪ në paraqitjen e informacionit të mbledhur rreth mitit të labirintit	
<i>Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)</i> <i>Miti i labirintit</i> Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe i sjellin në klasë.	

17. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Arti grek		Situata e të nxënës: Qytetërimi grek Nxënësit/et inkurajohen të diskutojnë mbi artin grek dhe shtrirjen e tij. Ata/ato diskutojnë mbi periudhat e e artit grek dhe mbi njohuritë që ata kanë marrë mbi këtë qytetërim antik në histori. Gjithashtu ata diskutojnë për filozofë të shquar të kësaj periudhe dhe për vepra të njohura të letërsisë greke.	
Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra arti nga qytetërimi grek; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson vepra të artit grek me karakteristikat e zhvillimit të tij historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth miteve greke		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Arti grek, - Stili gjeometrik, periudha arkaike, periudha klasike, periudha helene, - Arkitektura e tempullit, - Stilet arkitektonike, - Skulptura, - Teatri grek.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; - ilustrime me vepra arti dhe arkitekture nga qytetërimi grek.		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve Nxënësit/et inkurajohen të diskutojnë mbi artin grek dhe shtrirjen e tij. Ata/ato diskutojnë mbi periudhat e e artit grek dhe mbi njohuritë që ata kanë marrë mbi këtë qytetërim antik në histori. Gjithashtu ata diskutojnë për filozofë të shquar të kësaj periudhe dhe për vepra të njohura të letërsisë greke. Mësuesi/ja shpjegon që trashëgimia e kulturës antike greke sot është pjesë domethënëse e gjithë qytetërimit perëndimor. Ajo shihet në parqe, ndërtesa e tempuj. Kjo trashëgimi vlerësohet nga rrënojat e mbetura, nga kopjet romake dhe nga burimet e shkruara të kohës, të cilat na japin edhe sot informacion mbi artistët dhe veprat e vlerësuara të asaj kohe.			
Ndërtimi i njohurive të reja Mësuesi/ja shpjegon periudhat e zhvillimit të artit dhe qytetërimit grek dhe karakteristikat e veçanta të çdo periudhe. Arkitektura është një nga çështjet që trajtohet në këtë temë mësimore. Mësuesi/ja shpjegon stilet arkitektonike dhe si u pasqyruan ato në arkitekturën e tempujve. Teatrot greke janë një pjesë e rëndësishme e arkitekturës së antikitetit dhe shfaqen me karakteristika specifike. Nëpërmjet imazheve të skulpturës greke nxënësit/et identifikojnë edhe karakteristikat e paraqitjes së saj në periudhat e zhvillimit të artit grek. Ata/ato vlerësojnë skulpturën si një ndër shprehjet artistike më të arrira të artit antik grek.			

Në rubrikën Lexim vepre: “Dorifori i Polikletit” nxënësit zbulojnë karakteristikat e përmasave ideale të bukurisë të trupit të njeriut. Ata/ato bëhen pjesë aktive e mësimit duke diskutuar dhe kujtuar njohuritë e marra mbi proporcionet e trupit të njeriut në temën mësimore “trupi i njeriut” te tematika e parë. Gjithashtu krahasojnë kanunin grek me atë egjiptian.

Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.

Vlerësimi i nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re;
- në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor;
- në **paraqitjen e** informacionit të mbledhur rreth miteve greke

Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)

Mitet greke

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe i sjellin në klasë.

18. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Arti romak		Situata e të nxënës: Qytetërimi romak Nxënësit/et inkurajohen të diskutojnë mbi qytetërimin romak dhe shtrirjen e tij. Ata/ato diskutojnë mbi karakteristikat e qytetërimit romak dhe mbi njohuritë që ata kanë marrë mbi këtë qytetërim antik në histori. Nëpërmjet imazheve të ndryshme të arkitekturës romake ata/diskutojnë për rëndësinë e madhe që pati ky qytetërim në historinë e njerëzimit.	
Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme nga arti romak; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit romak me karakteristikat e zhvillimit të tij historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth mozaikut romak.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Arti romak, - Arkitektura romake, - Piktura dhe skulptura romake, - Mozaiku, - Afresku, eunkasto. 	
Burimet/mjetet/materialet:		Lidhja me lëndët e tjera.	

<ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; - ilustrime me vepra të ndryshme nga arti romak. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve	
<p><i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i></p> <p>Nxënësit/et inkurajohen të diskutojnë mbi qytetërimin romak dhe shtrirjen e tij. Ata/ato diskutojnë mbi karakteristikat e qytetërimin romak dhe mbi njohuritë që ata kanë marrë mbi këtë qytetërim antik në histori. Nëpërmjet imazheve të ndryshme të arkitekturës romake ata/diskutojnë për rëndësinë e madhe që pati ky qytetërim në historinë e njerëzimit.</p> <p>Mësuesi/ja shpjegon se shprehja artistike e Romës antike është e lidhur ngushtë me mjedisin politik, social dhe fetar të qytetit,</p> <p>që nga periudha e rreptë republikane (nga viti 510 p.e.r. deri në vitin 30 p.e.r.) e deri te ajo perandorake në të cilin pushtimet romake kishin kaluar çdo kufi (nga viti 30 p.e.r. deri në vitin 476 e.r.).</p>	
<p><i>Ndërtimi i njohurive të reja</i></p> <p>Mësuesi/ja shpjegon se pavarësisht dy ndikimeve kryesore që pati arti romak atë etrusk dhe atë grek, ai u zhvillua me karakteristikat e tij të veçanta.</p> <p>Arkitektura romake është një nga çështjet që trajtohet në këtë temë mësimore. Mësuesi/ja shpjegon sesi u pasqyruan këto ndikime në arkitekturën romake dhe elementet e reja të arkitekturës romake. Imazhet e koloseut dhe panteonit tregojnë për përdorimin e këtyre elementeve të rinj. Shembuj të skulpturës karakteristike romake janë harqet e triumfit dhe kolonat.</p> <p>Skulptura romake u shqua edhe për trajtimin realist të portretit, të cilën e shohim qartë në shembujt e shumtë. Kjo traditë realiste shoqëroi edhe portretin në pikturë. Shembuj të pikturës romake dhe teknikave të saj piktorike janë pikturat e gjetura kryesisht në vilat e Pompeit.</p> <p>Në rubrikën Lexim vepra: “Portretet e mumieve në Fajum” nxënësit zbulojnë karakteristikat realiste të portretit të njeriut. Ata/ato bëhen pjesë aktive e mësimin duke diskutuar dhe kujtuar njohuritë e marra mbi historikun e portretit në temën mësimore “portreti” te tematika e parë. Gjithashtu krahasojnë portretin romak me atë grek dhe me atë egjiptian..</p> <p>Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimin.</p>	
<p><i>Vlerësimi i nxënësit</i></p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re; ▪ në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor; ▪ në paraqitjen e informacionit të mbledhur rreth mozaikut romak 	
<p><i>Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)</i></p> <p><i>Mozaiku</i></p> <p>Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe i sjellin në klasë.</p>	

19. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Arti në territoret ilire		Situata e të nxënit: Qytetërimi Ilir (Histori e artit shqiptar integrohet së bashku me historinë e artit botëror) Nxënësit/et diskutojnë mbi qytetërimin ilir dhe shtrirjen e tij duke u mbështetur në njohuritë e marra në lëndën e historisë. Ata/ato diskutojnë për zbulimet arkeologjike të njohura të kësaj periudhe.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme nga arti ilir; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit ilir me karakteristikat e zhvillimit të tij historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth simboleve ilire.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Arti në territoret ilire, - Arkitektura ilire, - Qeramika, - Skulptura, - Stolitë.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; - ilustrime me artefakte ilire.		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
<i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i> Nxënësit/et diskutojnë mbi qytetërimin ilir dhe shtrirjen e tij duke u mbështetur në njohuritë e marra në lëndën e historisë. Ata/ato diskutojnë për zbulimet arkeologjike të njohura të kësaj periudhe, mbi mënyrën e jetesës dhe karakteristikat e fiseve ilire. Mësuesi/ja shpjegon se fiset ilire, trugu i të cilave kish nisur të formohej që në periudhën e bronzit, populluan gjerësisht Ballkanin Perëndimor, përgjatë gjithë periudhës së hekurit (periudhë e cila fillon rreth fundshekullit të XII p.e.r.). Shpërndarja e fiseve ilire përqendrohet kryesisht në perëndim të gadishullit të Ballkanit, ndërkohë që kolonitë helene zhvilloheshin në brigjet perëndimore të këtij gadishulli.			
<i>Ndërtimi i njohurive të reja</i> Mësuesi/ja shpjegon karakteristikat e arkitekturës së fiseve ilire, lidhjen e tyre me mjedisin dhe periudhën kur datojnë. Karakteristikat, teknologjia e punimit dhe format e larmishme të qeramikës trajtohen në këtë temë. Imazhet e skulpturës ilire ndihmojnë për të konkretizuar karakteristikat dhe ndikimet e saj. Stolitë ilire tregojnë për mjeshtërinë e këtyre fiseve në punimin e metaleve. Vendbanimet ilire janë pjesë e shpjegimit për të kuptuar edhe prejardhjen e këtyre artefakteve. Në rubrikën Lexim vepre: “Varr monumental në Selcën e Poshtme, shek IV- III p.e.r.” nxënësit zbulojnë karakteristikat e varreve monumentale të gjetura aty. Teknikën e realizimit nëpërmjet gdhendjes në shkëmb dhe elemente të stilit jonik.			

Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.

Vlerësimi i nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re;
- në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësues;
- në **paraqitjen e** informacionit të mbledhur rreth simboleve ilire

Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)

Simbolet ilire

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe i sjellin në klasë.

20. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Kolonitë helene në bregdetin ilir		Situata e të nxënit: Parqet arkeologjike: Apolonia, Dyrrahu dhe Butrinti Qytetet antike si Apolonia, Dyrrahu dhe Butrinti janë tashmë të njohura për nxënësit. Ata/ato diskutojnë pse quhen koloni greke dhe nëpërmjet imazheve më të njohura ata identifikojnë monumentet më të njohura të tyre. Nxënësit/et diskutojnë për karakteristikat arkitektonike të këtyre imazheve dhe ngjashmëritë e tyre me artin grek dhe romak.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme nga arti i kolonive greke në bregdetin ilir; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit të zbuluara në qytetet antike në bregdetin ilir me karakteristikat e zhvillimit të tij historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth parqeve arkeologjike më të rëndësishme në vendin tonë.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Kolonitë helene, - Arkitektura, - Qeramika, - Skulptura arkaike dhe ajo klasike, - Mozaiku. 	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; 		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, 	

<ul style="list-style-type: none"> - ilustrime me artefakte të zbuluara në qytetet antike në bregdetin ilir. 	<ul style="list-style-type: none"> - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.
<p align="center">Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve</p>	
<p align="center"><i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i></p> <p>Qytetet antike si Apolonia, Dyrrahu dhe Butrinti janë tashmë të njohura për nxënësit. Ata/ato diskutojnë pse quhen koloni greke dhe nëpërmjet imazheve më të njohura ata identifikojnë monumentet më të njohura të tyre. Nxënësit/et diskutojnë për karakteristikat arkitektonike të këtyre imazheve dhe ngjashmëritë e tyre me artin grek dhe romak.</p> <p>Mësuesi/ja shpjegon se themelimi i kolonisë së parë helene daton në vitin 737 p.e.r., në ishullin e Korkyrës (banuar asokohe nga Liburnët), për t’u shtrirë më pas e për t’u vendosur dhe në Dyrrah, Apoloni, Onhezmi (Saranda e sotme), Butrinti, Orikum etj.</p> <p>Për qytete si Apolonia, Dyrrahu e Butrinti, dëshmojnë jo vetëm tekstet e vjetra të letërsisë, por edhe gërmadhat e mbetura dhe sot tregojnë për vepra madhështore.</p>	
<p align="center"><i>Ndërtimi i njohurive të reja</i></p> <p>Mësuesi/ja shpjegon karakteristikat e arkitekturës në qytetin e Durrësit (Dyrrahu), në Apolloni dhe në Butrint. Nëpërmjet imazheve të këtyre monumenteve nxënësit identifikojnë karakteristikat e artit grek dhe romak. (në amfiteatrin e Durrësit). Ata/ato krahasojnë teatrin e Butrintit dhe amfiteatrin e Durrësit për të parë më mirë ndikimet e këtyre qytetërimeve.</p> <p>Imazhet e skulpturave të gjetura në këto qytete shërbejnë për të identifikuar karakteristikat e saj në periudha të ndryshme të zhvillimit të këtyre qyteteve. Po ashtu mozaikët janë pjesë e rëndësishme e artit të zhvilluar në këto qytete. Ato shfaqen me teknika të njohura për atë periudhë dhe me larmi kompozicionale. Edhe qeramika është pjesë e zhvillimeve artistike të këtyre qyteteve.</p> <p>Në rubrikën Lexim veprë: “Dea e Butrintit.” nxënësit zbulojnë që është koka e Apollonit. Ata në orientimin e mësuesit/es përshkruajnë karakteristikat e kësaj skulpture dhe identifikojnë ngjashmërinë me skulpturën greke.</p> <p>Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.</p>	
<p align="center"><i>Vlerësimi i nxënësit</i></p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re; ▪ në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor; ▪ në paraqitjen e informacionit të mbledhur rreth parqeve arkeologjike në vendin tonë. 	
<p align="center"><i>Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)</i></p> <p>Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe i sjellin në klasë.</p>	

21. Planifikimi ditor

data.....

(Shënim: kjo orë mësimore mund të zhvillohet në formën e një vizite në muze, në formën e një testi me shkrim ose në formën e një detyre përmblendhëse për të rikujtuar dhe diskutuar mbi njohuritë e marra në temat mësimore deri tani)

1. Vizitë në muzeun arkeologjik (ose)
2. Testim (ose)
3. Detyrë përmblendhëse në formën e një bisede apo konkursi

22. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Arti paleokristian		Situata e të nxënit: Te krishterët e parë Nxënësit/et diskutojnë mbi artin paleokristian si një periudhë që vjen me dobësimin e perandorisë romake. Ata/ato diskutojnë duke u mbështetur në njohuritë që kanë marrë në lëndën e historisë për periudhën e tranzicionit, brenda botës romake, dhe sesi në mënyrë ilegale, po rritej dita-ditës një komunitet fetar i ri, njohur si i krishterë. Mësuesi/ja shpjegon se arti i zhvilluar nga ky komunitet do të quhej paleokristian.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme nga arti paleokristian përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit paleokristian me karakteristikat e zhvillimit të tij historik; argumenton dhe kommunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth katakombeve.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Arti paleokristian, - katacombe, - bazilika, - ndërtesat e kultit, - pikturat paleokristiane	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; - ilustrime me artefakte nga arti paleokristian		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve Nxënësit/et diskutojnë mbi artin paleokristian si një periudhë që vjen me dobësimin e perandorisë romake. Ata/ato diskutojnë duke u mbështetur në njohuritë që kanë marrë në lëndën e historisë për periudhën e tranzicionit, brenda botës romake, dhe sesi në mënyrë ilegale, po rritej dita-ditës një			

komunitet fetar i ri, njohur si i krishterë. Mësuesi/ja shpjegon se arti i zhvilluar nga ky komunitet do të quhej paleokristian.

Ndërtimi i njohurive të reja

Mësuesi/ja shpjegon format e para të artit paleokristian kryesisht ato të zhvilluara në katakombe e cila mbart një gjuhë të simbolike të kodifikuar. Çështje tjetër që trajtohet në këtë temë është arkitektura e cila filloi të zhvillohej pasi feja e krishterë u bë një fe zyrtare. Karakteristikat e kësaj arkitekture janë bazilikat paleokristiane. Mësuesi/ja shpjegon që piktura dhe mozaiku ndoqën zhvillimet e arkitekturës, si pjesë e rëndësishme e dekorimit të mureve të brendshme të tyre. Ndërsa skulptura ruajti një pozicion dytësor. Ajo u shkëput nga tradita monumentale e artit romak, për t'u reduktuar ndjeshëm në dimensione, si një skulpturë në miniaturë.

Në rubrikën Lexim veprë: “Përfytyrimi fillestar i figurës së Krishtit” nxënësit zbulojnë mënyrën sesi përfytyrohej figura e Krishtit e ngjashme me një mbret dhe perandor dhe sesi u zhvillua më tej.

Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.

Vlerësimi i nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re;
- në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësues;
- në **paraqitjen e** informacionit të mbledhur rreth katakombeve.

Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe i sjellin në klasë.

23. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Arti paleokristian në territoret ilire		Situata e të nxënës: Arti paleokristian në territoret ilire Shembujt e artit paleokristian në vendin tonë i dëshmojnë shembujt e bazilikave dhe mozaikëve në të cilat nxënësit/et identifikojnë simbolet dhe karakteristikat e krishterimit të hershëm.	
Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme nga arti paleokristian në territoret ilire; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit paleokristian me karakteristikat e		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Arti paleokristian, - katakombe, - bazilika, babtisteri, - ndërtesat e kultit, 	

zhvillimit të tij historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth baptisterit të Butrintit.	- pikturat paleokristiane
Burimet/mjetet/materialet: - teksti i nxënësit; - ilustrime me artefakte nga arti paleokristian në territoret ilire.	Lidhja me lëndët e tjera. - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve	
<i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i> Shembujt e artit paleokristian në vendin tonë i dëshmojnë shembujt e bazilikave dhe mozaikëve në të cilat nxënësit/et identifikojnë simbolet dhe karakteristikat e krishterimit të hershëm.	
<i>Ndërtimi i njohurive të reja</i> Mësuesi/ja shpjegon se ndikimi i komuniteteve të krishtera në territoret ilire, filloi të ndihej edhe më shumë sidomos pas ardhjes në pushtet të perandorit Kostandini i Madh (274-337). Karakteristikë e arkitekturës paleokristiane në territoret ilire ishin bazilikat dhe ato ndahen në dy grupe. Kryesisht dyshemetë e këtyre ndërtesave të kultit Kristian zbukuroheshin nga mozaikë, shembujt e tyre janë pasqyruar në tekst. Në rubrikën Lexim vepre: “Mozaiku mural i amfiteatrit të Durrësit” një ndër shembujt e hershëm të ikonografisë bizantine është mozaiku mural i amfiteatrit të Durrësit, i vendosur në pjesën perëndimore, ku paraqiten figurat e shenjtorëve me Krishtin në qendër. Nxënësit përshkruajnë dhe analizojnë mozaikun. Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.	
<i>Vlerësimi i nxënësit</i> Ky vlerësim do të fokusohet: ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re; ▪ në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësues; ▪ në paraqitjen e informacionit të mbledhur rreth baptisterit të Butrintit.	
<i>Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)</i> Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe i sjellin në klasë.	

24. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Arti bizantin		Situata e të nxënit: Perandoria bizantine Duke u mbështetur në faktet historike nxënësit/et diskutojnë për ndarjen e perandorisë romake në dy pjesë dhe karakteristikat e zhvillimit të tyre historik. Ata/ato diskutojnë për shtrirjen e kësaj perandorie, themeluesin e saj dhe zhvillimin e pavarur nga Roma. Mësuesi/ja shpjegon se arti bizantin zhvilloi karakteristika të pavarura nga arti i Romës	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme nga arti bizantin; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit bizantin me karakteristikat e zhvillimit të tij historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth imazheve simbolike.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Arti bizantin, - Arkitektura, kisha, bazilika, - Piktura monumentale bizantine, - Mozaiku bizantin, - pikturat paleokristiane	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti i nxënësit; - ilustrime me vepra nga arti bizantin.		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve Duke u mbështetur në faktet historike nxënësit/et diskutojnë për ndarjen e perandorisë romake në dy pjesë dhe karakteristikat e zhvillimit të tyre historik. Ata/ato diskutojnë për shtrirjen e kësaj perandorie, themeluesin e saj dhe zhvillimin e pavarur nga Roma. Mësuesi/ja shpjegon se arti bizantin zhvilloi karakteristika të pavarura nga arti i Romës			
Ndërtimi i njohurive të reja Mësuesi/ja shpjegon se arti bizantin zhvilloi karakteristika të pavarura nga arti i Romës dhe i Perëndimit. Ndërsa periudha më e lulëzuar, për sa i përket artit, është ajo e perandorit Justinian (527-565). Kisha e shën Vitales në Ravenë është një nga shembujt më të mirë për të kuptuar karakteristikat e kishës bizantine, si për sa i përket arkitekturës ashtu edhe zbukurimit të brendshëm të saj. Fillimisht piktura monumentale bizantine në trajtimin e imazhit ndoqi traditën helenistike, duke ndryshuar disa elemente identifikuese sipas kërkesave të reja fetare. Ndryshimet u përqendruan kryesisht në trajtimin ballor të imazhit, skematizimin e figurave dhe theksimin e simboleve fetare. Një nga arritjet më të rëndësishme të artit bizantin ishte perfeksionimi i teknikës së mozaikut. Kjo teknikë që mjaft e pëlqyer në artin bizantin, pasi me përdorimin e copave të xhamit shumëngjyrëshe arriheshin efekte magjepsëse. Në rubrikën Lexim vepre: “Shën Sofia” mësuesi/ja shpjegon se është ndërtesa më e njohur arkitektonike e stilit bizantin. Nxënësit identifikojnë aty karakteristikat e arkitekturës byzantine të kultit, gjithashtu			

identifikojnë edhe ndryshimet që ajo pësoi pasi u kthye në xhami.
Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.

Vlerësimi i nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re;
- në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësues;
- në **paraqitjen** e informacionit të mbledhur rreth imazheve simbolike.

Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)

Imazhe simbolike

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe i sjellin në klasë.

PLANIFIKIMI TEMATIK PËR 3 MUJORIN Ë TRETË   **PRILL - QERSHOR**

Nr.	Tematika	Temat mësimore	Situata e parashikuar e të nxënit	Metodologjia e mësimdhënies	Teknikat e vlerësimit	Burimet
1.	Historia, arti dhe shoqëria	Arti romanik	Mesjeta rreth shek. XIV-XV. Nxënësit/et diskutojnë rreth periudhës së mesjetës e pikërisht shek. XIV-XV, si periudha e fundit e mesjetës, duke u mbështetur në njohuritë e mara në lëndën e historisë. Ata/ato diskutojnë për karakteristikat e artit dhe arkitekturës gotike duke u mbështetur në imazhe, sidomos në ato të katedraleve më të njohura	Metoda interaktive, bashkëvepruese, gjithëpërfshirëse; Puna në grup dhe puna individuale; Hetimi dhe zbulimi;	Vlerësim diagnostikues <ul style="list-style-type: none"> • intervistë me një listë treguesish; • vetëvlerësim me listë kriteresh; Vlerësim për të nxënë (Vlerësim formues) <ul style="list-style-type: none"> • vlerësimi i përgjigjeve me gojë; • vlerësimi i punës në grup; • vlerësim mes nxënësish; • vlerësimi i aktivitetit gjatë debateve në klasë; • vlerësimi i detyrave të shfëpisë;	Teksti i artit pamor për klasën e VI; Materiale nga interneti; Ilustrime veprash arti;
2.		Arti gotik	Katedralët Gotike Diskutimet për mesjetën e bëra një orë më parë shërbejnë edhe për këtë temë mësimore. Nxënësit/et diskutojnë për karakteristikat e artit gotik i cili u përhap gati në tërë Evropën perëndimore, e kryesisht duke diskutuar mbi katedralët me të njohura, si karakteristikë e spikatur e kësaj periudhe.	Zbatime praktike brenda dhe jashtë klase; Metoda integruese; Bashkëbisedim;		Ilustrime të imazheve nga natyra në përshatje me tema të caktuara;
3.		Arti në territoret shqiptare, nën perandorinë bizantine shek. VII - XV	Territoret shqiptare, nën perandorinë bizantine shek. VII – XV Nxënësit/et diskutojnë mbi periudhën e bizantit në Shqipëri dhe karakteristikat historike, duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme. Ata /ato	Teknika që zhvillojnë mendimin kritik dhe krijues;	Fotografi të objekteve të artit, dizajnit, artizanatit dhe	

		identifikojnë karakteristikat e artit bizantin në vendin tonë në periudhën e shek VII-XV. Nxënësit argumentojnë mbi këtë periudhe historike duke pasur parasysh që vendi ynë ishte brenda territorit të perandorisë bizantine.	Prezantime në formë të ndryshme, përfshirë TIK.	<ul style="list-style-type: none"> vetëvlerësim; intervistë me një listë treguesish; vëzhgim me një listë të plotë treguesish; portofol; prezantim me gojë ose me shkrim; projekt kurrikular. 	trashëgimisë kulturore; Slide/ materiale të krijuara nga mësuesit; Modele të detyrave nga nxënësit.
4.	Arti dhe tradita jashtë Evropës	Tradita jashtë Evropës Duke u mbështetur në njohuritë e tyre mbi kultura të ndryshme jashtë Evropës, si ajo kineze, japoneze, apo indiane, nxënësit/et nxiten të diskutojnë. Vëshjet, traditat e arkitekturës, mënyra e jetesës, etj., janë argumentet mbi të cilat ata diskutojnë.	Projekte kurrikulare.		
5.	Arti i Rilindjes	Rilindja Nxënësit/et diskutojnë mbi periudhën e rilindjes dhe karakteristikat e artit të saj humanist. Ata/ato diskutojnë mbi idetë humaniste dhe përmendin disa nga përfaqësuesit e saj si në artin figurativ ashtu edhe në fusha të tjera.			
6.	Rilindja e lartë italiane	Leonardo, Mikelanxhelo dhe Rafaelo Emrat e Leonardos, Mikelanxhelos dhe Rafaelos janë mjaft të njohura për nxënësit/et. Veprat e tyre më të njohura me karakteristikat e tyre janë pjesë e diskutimit në klasë.			
7.	Rilindja në Evropën veriore	Evropa veriore në periudhën e Rilindjes Rilindja e shtriu ndikimin e saj edhe në			

11.			<p>pushimit osman për dekada më radhë, por në fundin e shek. XV ato ishin zyrtarisht pjesë përbërëse e Perandorisë Osmane. Si rrjedhojë edhe arti dhe kultura në vendin tonë do të huazonin pashmangshmërisht tiparet dhe botëkuptimin e perandorisë së re.</p> <p>Realizmi dhe impresionizmi</p> <p>Nëpërmjet imazheve të pikturës realiste dhe më pas të asaj impresioniste nxënësit diskutojnë mbi karakteristikat e tyre larg rregullave të artit akademik. Nëpërmjet kontekstit historik mësuësi/ja i nxit nxënësit të diskutojnë mbi veçoritë e periudhës historike të kohës që përkon transformimet sociale dhe ekonomike që ndodhen në Evropë.</p>		
12.		<p>Postimpresionizmi</p>	<p>Postimpresionizmi</p> <p>Nëpërmjet imazheve të pikturës së Van Gogut, Gogenit dhe Sezanit dhe diskutimit mbi karakteristikat e tyre nxënësit kuptojnë dallimet dhe ngjashmërinë nga piktura impresioniste. Vet emërtimi i kësaj lëvizjeje, “postimpresionizëm” e bën të kuptueshëm kërkimin e këtyre artistëve të cilët u formuan si impresionistë por kërkuar forma të reja artistike.</p>		
13.	<p>Ekspressionizmi, fovistët dhe secesioni vjenez</p>	<p>Ekspressionizmi, fovistët dhe secesioni vjenez.</p> <p>Fillimi i shekullit XX ishte një maratonë e vërtetë stileshe dhe rrymash artistike.</p>			

				<p>teksturën etj. Mësuesi/ja shpjegon që shekulli XIX solli pa dyshim ndryshime rrënjësore dhe në arkitekturën dhe dizajnin perëndimor gjë e cila u duket qartë në elementet e reja të kësaj arkitekture.</p> <p>Dadaizmi, surrealizmi dhe futurizmi</p> <p>Duke shënuar në dërrasën e zezë “Arti dhe shek. XX” mësuesi/ja flon nxënësit të diskutojnë mbi të rejat e shkencës, të letërsisë, ngjarjet historike dhe artistike më të njohura për ta. Nxënësit i referohen njohurive të tyre të mara në lëndët e tjera përkatëse për çështjet e mësipërme.</p>
16.	Dadaizmi, surrealizmi dhe futurizmi			<p>Shqipëria në gjysmën e parë të shek. XX</p> <p>Nxënësit nxiten të diskutojnë mbi zhvillimet politike, ekonomike e shoqërore të vendit tonë rreth gjysmës së parë të shek. XX, duke u mbështetur në njohuritë historike të tyre. Nxënësit diskutojnë mbi artin e kësaj periudhe dhe disa nga përfaqësuesit duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme.</p>
17.	Arti në Shqipëri në gjysmën e parë të shek. xx			<p>Shqipëria nën regjimin komunist</p> <p>Nxënësit nxiten të diskutojnë mbi ndryshimet që ndodhën në vendin tonë mbas luftës së dytë botërore. Ata mbështeten në njohuritë që kanë marrë në lëndën e historisë për të diskutuar për zhvillimet politike, ekonomike dhe</p>
18.				

19.		shoqërore të kësaj periudhe. Gjithashtu ata përmendin vepra dhe autorë shqiptarë të periudhës së socializmit të njohur për ta.	<p>Ekspresionizmi abstrakt, pop arti dhe arti konceptual</p> <p>Në listën e gjatë të rrymave artistike mësuesi/ja shton emërtimet “Ekspresionizmi abstrakt, pop arti dhe arti konceptual” dhe i nxit nxënësit të diskutojnë duke u mbështetur të njohuritë e mëparshme mbi veprat dhe artistët e kësaj periudhe. Mësuesi/ja thekson se kryeqendra e artit pas Luftës së Dytë Botërore u zhvendos nga Parisi drejt Nju Jorkut. Vendi ku artistë të pop art, si Endi Uorhol dhe ekspressionizmit abstrakt, si Xhekson Pollok zhvilluan veprimtarinë artistike.</p>		
20.		<p>Muzetë dhe galeritë e artit</p> <p>Nëpërmjet imazheve të hapësirave të brendshme të ekspozimit në muze dhe galeri arti mësuesi/ja i nxit nxënësit të diskutojnë mbi njohuritë që ata kanë. Çfarë është muzeu i artit? Përse shërben muzeu? Cili është qëllimi i muzeut? Cilat janë llojet e muzeumeve? Këto janë disa nga çështjet për të cilat nxënësit diskutojnë.</p>	<p>Muzetë dhe galeritë e artit</p> <p>Nëpërmjet imazheve të hapësirave të brendshme të ekspozimit në muze dhe galeri arti mësuesi/ja i nxit nxënësit të diskutojnë mbi njohuritë që ata kanë. Çfarë është muzeu i artit? Përse shërben muzeu? Cili është qëllimi i muzeut? Cilat janë llojet e muzeumeve? Këto janë disa nga çështjet për të cilat nxënësit diskutojnë.</p>		
21.		- Vizitë në galeri arti,	<p>1. Vizitë në galeri arti (ose)</p> <p>2. Testim (ose)</p>		

22.		<p>- Testim,</p> <p>- Ose detyrë përmbledhëse në formën e një bisede.</p>	<p>3. Detyrë përmbledhëse në formën e një bisede apo konkursi</p> <p><i>(Shënim: kjo orë mësimore mund të zhvillohet në formën e një vizite në muze, në formën e një testi me shkrim ose në formën e një detyrë përmbledhëse për të rikujtuar dhe diskutuar mbi njohuritë e marra në temat mësimore deri tani)</i></p>		
		<p>Projekt: Model i leximit ndërlëndor të veprës së artit</p>	<p>Jeta dhe arti në regjimin komunist në Shqipëri</p> <p><i>(Shënim: në temën mësimore “Arti në Shqipëri nën regjimin komunist” nxënësit morën informacion mbi zhvillimet artistike në këtë periudhë. Këto njohuri shërbejnë për kërkime të reja mbi këtë periudhë, në shërbim të projektit).</i></p> <p>Mësuesi/ja i nxit nxënësit të diskutojnë mbi ngjarjet historike dhe artistike që pasuan pas Luftës së Dytë Botërore në vendin tone. Ata/ato diskutojnë mbi vendosjen e regjimit komunist, i cili e izolooi vendin tonë për 50 vjet nga pjesa tjetër e botës dhe se çdo fushë e jetës u vu nën ndikimin politik dhe ideologjik të partisë komuniste që doli fituese nga lufta. Nxënësit tashmë e dinë që arti dhe artistët nuk mund të bënin përjashtim nga kjo dhe si rrjedhojë u kthyen në funksion të propagandës zyrtare të partisë në</p>		

23.					pushtet. Ata/ato diskutojnë sesi e gjithë kjo situatë ishte e njëjtë në të gjitha fushat e artit.		
24.							

PLANIFIKIMI DITOR PËR 3 MUJORIN Ë TRETË PRILL - QERSHOR

1. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria.		Situata e të nxënësve: Mesjeta rreth shek. XIV-XV.	
Tema mësimore: Arti romanik		Nxënësit/et diskutojnë rreth periudhës së mesjetës e pikërisht shek. XIV-XV, si periudha e fundit e mesjetës, duke u mbështetur në njohuritë e mara në lëndën e historisë. Ata/ato diskutojnë për karakteristikat e artit dhe arkitekturës gotike duke u mbështetur në imazhe, sidomos në ato të katedraleve më të njohura	
Rezultatet e të nxënësve të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme nga arti romanik; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit romanik me karakteristikat e zhvillimit të tij historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth kryegjurmave në miniaturë.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Arti romanik, - Arkitektura romanike, - Skulptura, - Piktura, - Imazhi Krishtit	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënësit; - ilustrime me vepra nga arti romanik.		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve Nxënësit/et diskutojnë rreth periudhës së mesjetës e pikërisht shek. XIV-XV, si periudha e fundit e mesjetës, duke u mbështetur në njohuritë e mara në lëndën e historisë. Ata/ato diskutojnë për karakteristikat e artit dhe arkitekturës gotike duke u mbështetur në imazhe, sidomos në ato të katedraleve më të njohura.			
Ndërtimi njohurive të reja Mësuesi/ja shpjegon se me art romanik do të kuptojmë stilin dhe format artistike të zhvilluara gjatë mesjetës, pas perandorisë romake dhe para artit gotik, cili u zhvillua kryesisht në shekujt XIV-XV. Në këtë periudhë zhvillohet arkitektura e kryqit latin dhe elemente të tillë si harqet dhe kolonat të renditura në një ritëm të rregullt. Nëpërmjet shembujve nxënësit identifikojnë këta elemente arkitektonikë. Nëpërmjet shembujve të komplekseve skulpturorë mësuesi/ja shpjegon që ato nuk kishin vetëm qëllim dekorativ por edhe shprehës. Si pjesë e arkitekturës skulptura romanike rifiton edhe përmasat monumentale. Ndërsa piktura romanike nuk paraqet zhvillim të ngjashëm në krahasim me skulpturën dhe arkitekturën, po ruan një vijueshmëri më të qëndrueshme. Në pikturën gotike figurat e shenjta janë statike, ndërsa gjestet e tyre naive spikatin mbi sfonde abstrakte e të zhveshura.			

Në rubrikën Lexim vepre: “Imazhi Krishtit në artin romanik” mësuesi/ja shpjegon se imazhi Krishtit dhe Trinia e Shenjtë, Ati, Biri dhe Shpirti Shenjtë kanë kaluar në ndryshime të shumta. Nxënësit nëpërmjet imazheve identifikojnë simbolikën e përdorur në imazhet e kësaj figure.

Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.

Vlerësimi nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re;
- në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësues;
- në **paraqitjen e** informacionit të mbledhur rreth kryegjurmave në miniaturë.

Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)

Kryegjurmata në miniaturë

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.

2. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Arti gotik		Situata e të nxënës: Katedralet Gotike Diskutimet për mesjetën e bëra një orë më parë shërbejnë edhe për këtë temë mësimore. Nxënësit/et diskutojnë për karakteristikat e artit gotik cili u përhap gati në tërë Evropën perëndimore, e kryesisht duke diskutuar mbi katedralet me te njohura, si karakteristikë e spikatur e kësaj periudhe.	
Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme nga arti gotik; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit gotik me karakteristikat e zhvillimit të tij historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth rozetave gotike.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Arti gotik, - Arkitektura gotike,katedralet, - Skulptura, - Piktura.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënësit; - ilustrime me vepra nga arti gotik.		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			

Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve

Diskutimet për mesjetën e bëra një orë më parë shërbejnë edhe për këtë temë mësimore. Nxënësit/et diskutojnë për karakteristikat e artit gotik cili u përhap gati në tërë Evropën perëndimore, e kryesisht duke diskutuar mbi katedralet me te njohura, si karakteristikë e spikatur e kësaj periudhe.

Mësuesi/ja shpjegon se stili gotik do të shtrihet në gjithë këtë hapësirë deri në mesin e shekullit XVI. Termi “gotik” gjeti qartësi më të madhe stilistike në gjininë e arkitekturës edhe pse deri në vitet 1450 periudha stilistike e të gjithë zhanreve, në historinë e artit, njihet nën emrin e artit gotik.

Ndërtimi njohurive të reja

Nëpërmjet imazheve të Katedrales së shën Denisit dhe Notre Dam mësuesi/ja shpjegon karakteristikat e arkitekturës gotike, ndryshimet dhe ngjashmëritë me arkitekturën romanike.

Mësuesi/ja nëpërmjet shembujve shpjego se skulptura gotike më shumë mund të shihet si një element dekorativ pamjeve ballore të katedraleve të shumta që u ndërtuan në ato vite. Në shumicën e rasteve ato ideoheshin nga vetë arkitektët si pjesë integruese e planit të përgjithshëm arkitektonik.

Ndërsa Piktura gotike gjeti shprehjen e saj më të mirë në realizimet e vetratave shumëngjyrëshe të katedraleve, apo në kodikët e kohës, ndërsa në Itali do të vinte një brez ri artistësh që do të ndryshonte të gjithë rrugëtimin e artit perëndimor.

Në rubrikën Lexim veprë: “**Xhoto dhe konceptimi ri realitetit**” mësuesi/ja shpjegon karakteristikat e pikturës së Xhotos nëpërmjet imazhit të afreskut të tij në kapelën Skrovenji. Kjo vepër përbën njëkohësisht testamentin piktorik të artistit si dhe fillimin e rrugës së re të artit perëndimor.

Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimi.

Vlerësimi nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re;
- në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor;
- në **paraqitjen** e informacionit të mbledhur rreth rozetave gotike.

Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)

Rozetat

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.

3. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Arti në territoret shqiptare, nën perandorinë bizantine shek. VII – XV		Situata e të nxënësve: Territoret shqiptare, nën perandorinë bizantine shek. VII – XV Nxënësit/et diskutojnë mbi periudhën e bizantit në Shqipëri dhe karakteristikat historike, duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme. Ata /ato identifikojnë karakteristikat e artit bizantin në vendin tonë në periudhën e shek VII-XV. Nxënësit argumentojnë mbi këtë periudhë historike duke pasur parasysh që vendi ynë ishte pjesë e territoreve	

	të perandorisë bizantine.
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme nga Arti në territoret shqiptare, nën perandorinë bizantine shek. VII – XV; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit me karakteristikat e zhvillimit të tij historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth kostumit bizantin.	Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Perandoria bizantine, - Ndërtimet e kultit të krishterë, - Piktura murale, - Ikonat, - Kultura e Komanit.
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënësit; - ilustrime me vepra nga arti nga territoret shqiptare, nën perandorinë bizantine shek. VII – XV. 	Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve	
<i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i> Nxënësit/et diskutojnë mbi periudhën bizantine në Shqipëri dhe karakteristikat historike, duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme. Ata /ato identifikojnë karakteristikat e artit bizantin në vendin tonë në periudhën e shek VII-XV. Nxënësit argumentojnë mbi këtë periudhë historike duke pasur parasysh që vendi ynë ishte pjesë e territoreve të perandorisë bizantine.	
<i>Ndërtimi njohurive të reja</i> Njëpërmjet imazheve mësuesi/ja shpjegon karakteristikat e arkitekturës së kultit në këtë periudhë, ngjashmërinë me vendet fqinje, ndarjen e tyre në tri grupe të mëdha sipas karakteristikave të strukturës. Në çështjen Piktura murale në shekujt XIII-XV në Shqipëri, njëpërmjet imazheve nxënësit zbulojnë karakteristikat e pikturës bizantine. Këto karakteristika janë të njëjta edhe te ikonat e kësaj periudhe, edhe pse të pakta në numër. Kultura e Komanit është kultura e një populli që në shek. VI-VIII ishte në kapërcyell të dy epokave, nga ajo e vonë antike në periudhën e hershme mesjetare. Kulturë që shfaqet me karakteristika mjaft të veçanta nga ato të fqinjëve. Në rubrikën Lexim vepre: “Kodikët” mësuesi/ja shpjegon se koleksioni kodikëve përbën një prej pasurive më të rëndësishme kulturore të popullit shqiptar në të gjitha kohërat dhe ka vlera botërore. “Kodiku Purpurat Beratit” është regjistruar në listën e veprave më të rëndësishme të njerëzimit, të njohur me emrin “Memoire du Monde” (“Kujtesa e Botës”) dhe prej disa vitesh gëzon kujdesin e drejtpërdrejtë të UNESCO-s. Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.	
<i>Vlerësimi nxënësit</i> Ky vlerësim do të fokusohet: <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re; ▪ në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor; ▪ në paraqitjen e informacionit të mbledhur rreth kostumit bizantin. 	

Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)*Kostumi bizantin*

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.

4. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Arti dhe tradita jashtë Evropës		Situata e të nxënësve: Tradita jashtë Evropës Duke u mbështetur në njohuritë e tyre mbi kultura të ndryshme jashtë Evropës, si ajo kineze, japoneze, apo indiane, nxënësit/et nxiten të diskutojnë. Veshjet, traditat e arkitekturës, mënyra e jetesës, etj. janë argumentet mbi të cilat ata diskutojnë.	
Rezultatet e të nxënësve të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme nga arti indian, kinez, japonez; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit me karakteristikat e zhvillimit të tij historik; argumenton dhe kommunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth kopshtit zen.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Arti indian, - budizmi, - arti kinez, - arti japonez, - Taxh Mahali. 	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënësit; - ilustrime me vepra nga arti indian, kinez dhe japonez. 		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia. 	

Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve**Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve**

Duke u mbështetur në njohuritë e tyre mbi kultura të ndryshme jashtë Evropës, si ajo kineze, japoneze, apo indiane, nxënësit/et nxiten të diskutojnë. Veshjet, traditat e arkitekturës, mënyra e jetesës, etj. janë argumentet mbi të cilat ata diskutojnë.

Ndërtimi njohurive të reja

Në çështjen e parë mësuesi/ja shpjegon se qytetërimi indian lulëzoi përgjatë lumit Ind në jug të kontinentit aziatik 2400 vjet p.e.r. Ky qytetërim u shqua për pasurinë e ndërtesave monumentale dhe ishte lidhur plotësisht me besimin. Ndikimet dhe drejtimin që mori arti në këtë kulturë janë pjesë e kësaj çështjeje. Në çështjen e dytë trajtohet arti kinez, cili ndryshe nga ai perëndimor, nuk iu nënshtroi ndryshimeve të vazhdueshme stilistike. Mund të thuhet që arti kinez karakterizohet, ndryshe nga shumë kultura të tjera si një art vazhdimësisë. Arkitektura, piktura dhe vazot e porcelanit janë pjesë e këtij argumenti. Në çështjen e tretë arti japonez shihet si një art mes stileve dhe traditës, është e rëndësishme të theksohet që arti japonez do të ndikonte shumë në artin perëndimor në fund të shekullit XIX dhe pas luftës së II

Botërore në botën e filmave vizatimorë dhe librat e ilustruar që njihen me emrin manga.

Në rubrikën Lexim veprë: “Taxh Mahal” mësuesi/ja shpjegon se se është një nga mrekullitë e botës. Kush e ndërtoi dhe karakteristikat e tij arkitektonike janë pjesë e këtij argumenti.

Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.

Vlerësimi nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re;
- në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësues;
- në **paraqitjen** e informacionit të mbledhur rreth kopshtit zen.

Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)

Kopshti zen

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.

5. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Arti Rilindjes		Situata e të nxënës: Rilindja Nxënësit/et diskutojnë mbi periudhën e Rilindjes dhe karakteristikat e artit të saj humanist. Ata/ato diskutojnë mbi idetë humaniste dhe përmendin disa nga përfaqësuesit e saj si në artin figurativ ashtu edhe në fusha të tjera.	
Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgo vepra të ndryshme nga arti Rilindjes; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit të Rilindjes me karakteristikat e zhvillimit të tij historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth gjuhës së re në arkitekturën e rilindjes.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Rilindja italiane, - Arkitektura dhe perspektiva, - Piktura, - Skulptura.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënës; - ilustrime me vepra nga arti Rilindjes.		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			

Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve

Mësimi fillon me shfaqjen e veprave të njohura të Rilindjes. Nxënësit/et diskutojnë mbi periudhën e rilindjes dhe karakteristikat e artit të saj humanist, kohëzgjatjen dhe vendet që përfshiu. Ata/ato diskutojnë mbi idetë humaniste dhe përmendin disa nga përfaqësuesit e saj si në artin figurativ ashtu edhe në fusha të tjera.

Ndërtimi njohurive të reja

Në çështjen e parë mësuesi/ja shpjegon karakteristikat e periudhës së parë të Rilindjes italiane. Në këtë çështje diskutohet për qytetin e Firences si djepin e kulturës së Rilindjes dhe për familjen Medici. Periudha e parë zgjatë gjithë shekullit XIV dhe fillimit të shekullit XV dhe njohu zhvillime të rëndësishme në gjitha zhanret artistike

Në çështjen e dytë trajtohet arkitektura dhe perspektiva të cilat lulëzuan në periudhën e Rilindjes.

Në çështjen e tretë diskutohet mbi pikturën në periudhën e mesme të Rilindjes dhe përfaqësuesit e saj kryesor të cilët vendosën edhe parimet kyçe të pikturës së Rilindjes.

Në çështjen e katërt Donatelo trajtohet si përfaqësuesi kryesor skulpturës së Rilindjes italiane në këtë periudhë, cili tejkaloi dukshëm të gjitha arritjet e skulptorëve në periudhën e fundit gotike

Në rubrikën Lexim veprë: “Pranvera” mësuesi/ja fton nxënësit të diskutojnë rreth saj duke ndjekur hapat e kritikës dhe historisë (përshkrimin, analizën, interpretimin dhe gjykimin)

Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimi.

Vlerësimi nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re;
- në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor;
- në paraqitjen e informacionit të mbledhur rreth arkitekturës së rilindjes duke e krahasuar me atë të antikitetit.

Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)

Një gjuhë e re në arkitekturë

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.

6. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Rilindja e lartë italiane		Situata e të nxënësve: Leonardo, Mikelanxhelo dhe Rafaelo Mësimi fillon me shfaqjen e veprave të njohura të autorëve shumë të njohur të Rilindjes së lartë italiane. Nxënësit/et diskutojnë mbi këtë periudhë të lulëzuar të rilindjes dhe karakteristikat e artit të saj humanist. Ata/ato identifikojnë veprat e artistëve dhe diskutojnë mbi karakteristikat e tyre të veçanta.	
Rezultatet e të nxënësve të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore:		Fjalët kyçe:	

<p>vëzhgon vepra të ndryshme nga arti Rilindjes së lartë italiane; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit të Rilindjes së lartë italiane me karakteristikat e zhvillimit të tij historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth gjinisë së portretit në Rilindje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rilindja e lartë italiane, - Leonardo, - Mikelanxhelo, - Rafaelo - Rilindja në Venecia.
<p>Burimet/mjetet/materialet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënësit; - ilustrime me vepra nga arti Rilindjes së lartë italiane. 	<p>Lidhja me lëndët e tjera.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.
<p>Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve</p>	
<p><i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i></p> <p>Mësimi fillon me shfaqjen e veprave të njohura të autorëve shumë të njohur të Rilindjes së lartë italiane. Nxënësit/et diskutojnë mbi këtë periudhë të lulëzuar të rilindjes dhe karakteristikat e artit të saj humanist. Ata/ato identifikojnë veprat e artistëve dhe diskutojnë mbi karakteristikat e tyre të veçanta. Nxënësit/ et shprehen se artistë si Leonardo, Mikelanxhelo, Rafaelo, Bramante, Xhorxhone e Ticiano, do ta ngrinin epokën e tyre artistike në Olimpin e artit botëror. Kjo periudhë edhe sot konsiderohet si një ndër periudhat më të lavdishme të njerëzimit.</p>	
<p><i>Ndërtimi njohurive të reja</i></p> <p>Në çështjen e parë mësuesi/ja shpjegon figurën e rëndësishme të Leonardos dhe rolin e tij si “gjeniu” universal të gjitha kohërave. Ai njëkohësisht u interesua dhe u mor me shpikje, pikturë, skulpturë, arkitekturë, muzikë, matematikë, inxhinieri, letërsi, anatomi, gjeologji, botanikë, histori, dhe shumë shkenca e arte të tjera.</p> <p>Në çështjen e dytë trajtohet Mikelanxhelo si gjeniu tjetër pakrahasueshëm kohës, shënoi majën e arritjeve artistike në trajtimin e figurës njerëzore mbi gur. Edhe pse gjithë jetën e konsideroi veten skulptor, ai shkëlqeu në pikturë, arkitekturë, inxhinieri e poezi</p> <p>Në çështjen e tretë trajtohet Rafaelo, cili përbën dhe kulmin e tretë të këtij trekëndëshi të përsosur artistik. Rafaelo ndryshe nga kolegët e tij, u përqendrua te piktura dhe arkitektura. Veprat e tij në pikturë admiroheshin nga bashkëkohësit si kombinimi më përsosur hijeshisë së ngjyrës me formën.</p> <p>Në çështjen e katërt trajtohen artistë të tjerë të rilindjes në Venecia nga të cilët u dalluan Ticiano e Xhorxhone të cilët e ngritën artin e Rilindjes në maja të reja, me përjasje të ndryshme nga arti që u zhvillua në Firence e Romë.</p> <p>Në rubrikën Lexim vepra: “Xhokonda” mësuesi/ja fton nxënësit të diskutojnë rreth saj duke ndjekur hapat e kritikës dhe historisë (përshkrimin, analizën, interpretimin dhe gjykimin)</p> <p>Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimi.</p>	
<p><i>Vlerësimi nxënësit</i></p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re; ▪ në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor; ▪ në paraqitjen e informacionit të mbledhur rreth gjinisë së portretit në Rilindje. 	
<p><i>Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)</i></p>	

Portreti në Rilindje

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.

7. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Rilindja në Evropën veriore		Situata e të nxënit: Evropa veriore në periudhën e Rilindjes Rilindja e shtriu ndikimin e saj edhe në Evropën veriore pas vitit 1500. Duke u mbështetur në njohuritë historike për zhvillimet e këtyre vendeve në këtë periudhë nxënësit diskutojnë mbi zhvillimet politike, ekonomike dhe reformën protestante. Veprat e artit të artistëve gjermanë dhe flamandë shërbejnë për të identifikuar dallimet midis artit të këtyre vendeve dhe të rilindjes italiane.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme nga arti Rilindjes në Evropën veriore; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit të Rilindjes në Evropën veriore me karakteristikat e zhvillimit të tij historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth elementit të pasqyrës në veprën “Çifti Arnolfini” të J. V. Ejck		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Rilindja në Evropën veriore, - Teknika e vajit, - Piktura, - Teknika grafike.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënësit; - ilustrime me vepra nga arti Rilindjes në Evropën veriore.		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve Rilindja e shtriu ndikimin e saj edhe në Evropën veriore pas vitit 1500. Duke u mbështetur në njohuritë historike për zhvillimet e këtyre vendeve në këtë periudhë nxënësit diskutojnë mbi zhvillimet politike, ekonomike dhe reformën protestante. Veprat e artit të artistëve gjermanë dhe flamandë shërbejnë për të identifikuar dallimet midis artit të këtyre vendeve dhe të rilindjes italiane.			
Ndërtimi njohurive të reja Në çështjen e parë mësuesi/ja shpjegon se ndikimi i artit italian në veri ishte ndryshëm në rajone të ndryshme. Në Gjermaninë e Reformës protestante, do të dallohet talenti dy artistëve të mëdhenj siç ishin Matis Grunvald e Albreht Dyrer. Nën ndikimin e dukshëm të stilit italian, Dureri ia kushtoi një pjesë të karrierës së tij grafikave ilustruese në teknikën e ksilografisë ndërsa në pikturë artisti do ta tejkalonte			

veten.

Në çështjen e dytë trajtohen vendet e ulëta ku luftërat fetare e politike, çuditërisht nuk ndikuan në zhvillimet artistike të artistëve vendas. Ata u përqendruan në trajtimin e një arti që merrte tematikë nga jeta e përditshme fshatare dhe peizazhi rajonit. Këto karakteristika shohim të pasqyruara më së mirin ë veprën e Piter Brygelit.

Në çështjen e tretë trajtohet ndikimet e Rilindjes në Francë ku ndikimi i artit Italian arriti më shpejt se në vendet e tjera të Evropës veriore. Ndikimi tij ishte aq fuqishëm sa është e vështirë të flasësh për zhvillime origjinale të vërteta. Këtë ndikim nxënësit e zbulojnë nëpërmjet imazheve ndihmëse.

Në rubrikën Lexim veprë: “Melankonia” mësuesi/ja fton nxënësit të diskutojnë rreth saj duke ndjekur hapat e kritikës dhe historisë (përshkrimin, analizën, interpretimin dhe gjykimin)
Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimin.

Vlerësimi nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re;
- në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor;
- në paraqitjen e informacionit të mbledhur rreth elementit të pasqyrës në veprën “Çifti Arnolfini” të J. V. Ejk.

Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)

Pasqyra në pikturën “Çifti Arnolfini” të J. V. Ejk.

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.

8. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Baroku		Situata e të nxënës: Baroku Baroku është periudha që pasoi rilindjen italiane. Vepra e Karavaxhos, Thirrja e shën Mateos, e njohur tashmë nga nxënësit (mësimi 3, tematika e parë) shërben si një pikënisjeje për diskutimet e tyre. Imazhet e artistëve të tjerë tregojnë përhapjen e barokut në vendet e tjera të Evropës.	
Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme nga periudha e artit Barok; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit Barok me karakteristikat e zhvillimit të tij historik;		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Arti Barok, - piktura, - skulptura, - arkitektura, 	

<p>argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artist;</p> <p>analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth elementit të pasqyrës në veprën “Las Meninas” të Diego Velaskuez.</p>	
<p>Burimet/mjetet/materialet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënësit; - ilustrime me vepra nga periudha Baroke. 	<p>Lidhja me lëndët e tjera.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.
<p>Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve</p>	
<p><i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i></p> <p>Baroku është periudha që pasoi rilindjen italiane. Vepra e Karavaxhos, Thirrja e shën Mateos, e njohur tashmë nga nxënësit (mësimi 3, tematika e parë) shërben si një pikënisjeje për diskutimet e tyre. Imazhet e artistëve të tjerë tregojnë përhapjen e barokut në vendet e tjera të Evropës. Mësuesi/ja duke u nisur pikërisht nga vepra e Karavaxhos shpjegon se Baroku lind në Romë, por ai u përhap me shpejtësi në veriun e Evropës protestante, sa në rrethet borgjeze, aq dhe në monarkitë absolute.</p>	
<p><i>Ndërtimi njohurive të reja</i></p> <p>Në çështjen e parë mësuesi/ja shpjegon Barokun në Itali. Pasi kanë diskutuar rreth veprës së Karavaxhos ata/ ato njihen me përfaqësues të tjerë dhe veprat më përfaqësuese si në skulpturë ashtu edhe në arkitekturë.</p> <p>Në çështjen e dytë trajtohet Baroku në Vendet e Ulëta dhe në Spanjë ku ky arti mori formë nga krijimtaria e dy prej artistëve më të mëdhenj Rubens dhe Rembrandt. Nëpërmjet imazheve të veprave të tyre nxënësit/et identifikojnë disa nga karakteristikat më kryesore. Në Spanjë u dallua një tjetër mjeshtër madh pikturës evropiane siç ishte Diego Velaskuez. Ai u përqendrua në skenat e përditshme, po aq sa në natyrat e qeta dhe portretet. Përveç këtyre mjeshtërve të mëdhenj në të njëjtën periudhë u dalluan dhe artistë të tjerë, si Antoni Van Dik, Fransisko Zubara, Uilliam Klac që plotësuan kërkesat e shumta të tregut për tematika si natyra e qetë, portreti, skenat religjioze etj.</p> <p>Në rubrikën Lexim vepre: “Vajza me vëth perle” mësuesi/ja fton nxënësit të diskutojnë rreth saj duke ndjekur hapat e kritikës dhe historisë (përshkrimin, analizën, interpretimin dhe gjykimin)</p> <p>Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.</p>	
<p><i>Vlerësimi nxënësit</i></p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re; ▪ në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor; ▪ në paraqitjen e informacionit të mbledhur rreth elementit të pasqyrës në veprën “Las Meninas” të Diego Velaskuez 	
<p><i>Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)</i></p> <p>Pasqyra në pikturën “Las Meninas” të Diego Velaskuez.</p> <p>Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.</p>	

9. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Romantizmi dhe arti neoklasik		Situata e të nxënësve: Romantizmi dhe arti neoklasik Romantizmi dhe arti neoklasik janë dy periudha artistike në të cilat u zhvillua arti pamor, muzika dhe letërsia. Nxënësit/et diskutojnë mbi karakteristikat e artit të kësaj periudhe duke u mbështetur në njohuritë e muzikës, letërsisë por edhe të historisë. Ata diskutojnë se ku e gjenin frymëzimin artistët dhe ku e kërkonin subjektin.	
Rezultatet e të nxënësve të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme nga periudha e romantizmit dhe artit neoklasik; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit romantik dhe neoklasik me karakteristikat e zhvillimit të tyre historik; argumenton dhe kommunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth karakteristikave të përbashkëta të muzikës së Moxartit dhe të veprave të artit neoklasik.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Romantizmi, - Arti neoklasik - piktura, - skulptura, - arkitektura,	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënësit; - ilustrime me vepra nga periudha e romantizmit dhe e artit neoklasik.		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
<i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i> Romantizmi dhe arti neoklasik janë dy periudha artistike në të cilat u zhvillua arti pamor, muzika dhe letërsia. Nxënësit/et diskutojnë mbi karakteristikat e artit të kësaj periudhe duke u mbështetur në njohuritë e muzikës, letërsisë por edhe të historisë. Ata diskutojnë se ku e gjenin frymëzimin artistët dhe ku e kërkonin subjektin.			
<i>Ndërtimi i njohurive të reja</i> Në çështjen e parë “Romantizmi, fillesat dhe karakteristikat” mësuesi/ja shpjegon përhapjen e romantizmit dhe qëllimin e tij. Në emër të natyrës, artistët romantikë frymëzoheshin nga liria e krijimit, nga dashuria, forca brutale e një beteje, rrënojat antike të një tempulli, apo çdo subjekt që emociononte. Në çështjen e dytë, “piktura”, trajtohen karakteristikat e pikturës romantike nëpërmjet veprave të artistëve gjermanë si Fridrih, francezë si Delakrua, Zheriko, anglezë si Blejk, Konstëbell, Turner apo spanjollë si Fransisko Goja. Në çështjen e tretë trajtohen karakteristikat artit neoklasik dhe nga u frymëzua. Huazimet e artit grek u pasqyruan në arkitekturën neoklasike gjë që e ilustron më së miri shembujt e dhënë. Më pas në çështjen mbi pikturën dhe skulpturën neoklasike trajtohen karakteristikat shprehëse nëpërmjet veprave të artistëve më përfaqësues. Në rubrikën Lexim veprë: “Marati vlarë” (1793) mësuesi/ja fton nxënësit të diskutojnë rreth njohurive që ata kanë mbi revolucionin francez dhe figurave më të njohura të asaj periudhe. Më pas ata/ato analizojnë			

veprën duke u mbështetur në të dhënat mbi të dhe revolucionin francez.
Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimi.

Vlerësimi nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re;
- në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor;
- në paraqitjen e informacionit të mbledhur rreth karakteristikave të përbashkëta të muzikës së moxartit dhe të veprave të artit neoklasik.

Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.

10. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Arti në Shqipëri nën perandorinë osmane		Situata e të nxënit: Shqipëria nën perandorinë osmane Duke iu referuar historisë nxënësit shpjegojnë periudhën e pushtimeve osmane në Ballkan dhe në vendin tonë. Ata/ato nxiten të diskutojnë rreth principatave shqiptare të cilat rezistuan pushtimit osman për dekada më radhë, por në fundin e shek. XV ato ishin zyrtarisht pjesë përbërëse e Perandorisë Osmane. Si rrjedhojë edhe arti dhe kultura në vendin tonë do të huazonin pashmangshmërisht tiparet dhe botëkuptimin e perandorisë së re.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme nga periudha e artit në Shqipëri nën perandorinë osmane; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit në Shqipëri nën perandorinë osmane me karakteristikat e zhvillimit të tyre historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth karakteristikave të arkitekturës së banesave qytetare.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Arkitektura islamike, - Arkitektura e krishterë, - Piktura ikonografike, - Onufri.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënësit; - ilustrime me vepra nga periudha e artit në Shqipëri nën perandorinë osmane;		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			

Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve

Duke iu referuar historisë nxënësit shpjegojnë periudhën e pushtimeve osmane në Ballkan dhe në vendin tonë. Ata/ato nxiten të diskutojnë rreth principatave shqiptare të cilat rezistuan pushtimit osman për dekada më radhë, por në fundin e shek. XV ato ishin zyrtarisht pjesë përbërëse e Perandorisë Osmane. Si rrjedhojë edhe arti dhe kultura në vendin tonë do të huazonin pashmangshmërisht tiparet dhe botëkuptimin e perandorisë së re.

Ndërtimi njohurive të reja

Nëpërmjet imazheve të arkitekturës islamike (xhamive) në çështjen e parë mësuesi/ja shpjegon karakteristikat e kësaj arkitekture si të reja dhe të huaja për atë vendase. Mësuesi/ja shpjegon se kur u shfaqën për herë të parë xhamitë në vendin tonë duke shfrytëzuar fillimisht kishat ekzistuese.

Në çështjen e dytë, shpjegohet arkitektura e krishterë, e njohur edhe më parë nga nxënësit. Nëpërmjet imazheve shpjegohen karakteristikat e kësaj arkitekture.

Në çështjen e tretë trajtohet piktura ikonografike si një art lidhur fort me kulturën dhe arkitekturën e kultit të krishterë. Piktori më rëndësishëm është Onufri, prift dhe kryeprift nga Neokastra (Elbasani).

Nëpërmjet imazheve identifikohen karakteristikat e pikturës së tij dhe të ikonografëve të tjerë si Onufër Qiprioti apo Kostandin Shpataraku. Në shekujt në vazhdim tradita ikonografike do të vazhdohej nga piktorë mjaft të talentuar si David Selenica, cili qe pari piktor që pati guximin ta cenojë traditën mijëvjeçare, që ishte në fuqi deri në atë kohë.

Në rubrikën Lexim veprë: “Onufri” mësuesi/ja fton nxënësit të diskutojnë mbi veçoritë e veprës së Onufrit. Mësuesi/ja shpjegon se tek Onufri, studiuesit kanë çmuar psikologjizmin e mprehtë të fytyrës dhe shprehjen e botës tjetër me fuqi të madhe, çka mishëronte në vetvete frymën teorike të Krishterimit lindor.”

Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimin.

Vlerësimi nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re;
- në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor;
- në paraqitjen e informacionit të mbledhur rreth karakteristikave të arkitekturës së banesave qytetare..

*Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)**Arkitektura e banesave qytetare*

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.

11. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Realizmi dhe impresionizmi		Situata e të nxënësve: Realizmi dhe impresionizmi Nëpërmjet imazheve të pikturës realiste dhe më pas të asaj impresioniste nxënësit diskutojnë mbi karakteristikat e tyre larg rregullave të artit akademik. Nëpërmjet kontekstit historik mësuesi/ja	

	nxit nxënësit të diskutojnë mbi veçoritë e periudhës historike të kohës që përkon transformimet sociale dhe ekonomike që ndodhen në Evropë.
Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme nga periudha e artit realist dhe impresionist; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit realist dhe impresionist me karakteristikat e zhvillimit të tyre historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth rolit të fotografisë në veprat impresioniste.	Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Realizmi. - Impresionizmi, - Skulptura, - Fotografia.
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënës; - ilustrime me vepra nga periudha e artit realist dhe impresionist. 	Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve	
<i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i> Mësimi fillon me shfaqjen e imazheve të pikturave realiste dhe më pas të pikturave impresioniste, ku nxënësit diskutojnë mbi karakteristikat e tyre larg rregullave të artit akademik. Nëpërmjet kontekstit historik mësuesi/ja nxit nxënësit të diskutojnë mbi veçoritë e periudhës historike të kohës që përkon me transformimet sociale dhe ekonomike që ndodhen në Evropë (në fund të viteve 1800 dhe fillim të viteve 1900).	
<i>Ndërtimi njohurive të reja</i> Në çështjen e parë mësuesi/ja shpjegon se realizmi u zhvillua në Francë në mesin e shekullit XIX. Ai u zhvillua si kundërpërgjigje e frymës romantike e heroike të neoklasicizmit. Artistët përfaqësues të kësaj rryme e ngritën zërin për një art që të tregonte jetën e vërtetë, atë të njerëzve të thjeshtë që punonin e vuanin. Vepra të artit të artistëve përfaqësues ilustrojnë karakteristikat e kësaj lëvizjeje. Në çështjen e dytë, nëpërmjet pikturës “Pikniku në bar” mësuesi/ja e shpjegon atë si tablonë që hapi rrugë impresionizmit. Veprat e artistëve më përfaqësues shërbejnë për të shpjeguar karakteristikat dhe kërkimet e artistëve impresionistë. Kërkimet mbi ngjyrën dhe dritën do të karakterizojnë pikturën impresioniste dhe atë pointiliste. Në çështjen e tretë shpjegohet se si parimet e impresionizmit do të preknin edhe skulpturën, madje edhe dia piktorë do të realizonin skulpturat e para impresioniste. Në rubrikën Lexim vepre: “Balerina e vogël 14-vjeçare” (1881) vepër e piktorit Edgar Dega, cili përveç pikturave realizoi edhe skulptura. Mësuesja shpjegon materialet e përdorura për realizimin e saj dhe fton nxënësit të vëzhgojnë subjektin e balerinës edhe në pikturat e tij, si një ndër subjektet më të dashura. Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimi.	
<i>Vlerësimi nxënësit</i> Ky vlerësim do të fokusohet:	

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re;
  - në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor;
  - në paraqitjen e informacionit të mbledhur rreth rolit të fotografisë në veprat impresioniste.
- Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)*
Roli fotografisë
 Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.

12. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Postimpresionizmi		Situata e të nxënit: Postimpresionizmi Nëpërmjet imazheve të pikturës së Van Gogut, Gogenit dhe Sezanit dhe diskutimit mbi karakteristikat e tyre nxënësit kuptojnë dallimet dhe ngjashmërinë nga piktura impresioniste. Vet emërtimi kësaj lëvizjeje, “postimpresionizëm” e bën të kuptueshëm kërkimin e këtyre artistëve të cilët u formuan si impresionistë por kërkuan forma të reja artistike.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme nga periudha e artit postimpresionist; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit postimpresionist me karakteristikat e zhvillimit të tyre historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth dy periudhave të krijimtarisë artistike të Van Gogut.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Postimpresionizëm, - Piktura, - Skulptura.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënësit; - ilustrime me vepra nga periudha e artit postimpresionist.		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
<i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i> Nëpërmjet imazheve të pikturës së Van Gogut, Gogenit dhe Sezanit dhe diskutimit mbi karakteristikat e tyre nxënësit kuptojnë dallimet dhe ngjashmërinë nga piktura impresioniste. Vet emërtimi kësaj lëvizjeje, “postimpresionizëm” e bën të kuptueshëm kërkimin e këtyre artistëve të cilët u formuan si impresionistë por kërkuan forma të reja artistike.			
<i>Ndërtimi njohurive të reja</i> Në çështjen e parë mësuesi/ja shpjegon se artistët postimpresionist ishin një vazhdimi natyreshëm			

impresionizmit. Nëpërmjet veprave të Sezanit mësuesi/ja shpjegon karakteristikat e punës dhe kërkimet e tij artistike. Ishte pikërisht kërkimi që bëri mbi formën dhe ngjyrën, cili dha atij vëmendjen e merituar pas shumë vitesh heshtjeje. Ndërsa vepra e Van Gogut, që kryesisht përfshin peizazhe, autoportrete e skena nga jeta e përditshme, dallohet për stilin pastoz, dhe dallgët e mëdha të energjisë që përshkojnë subjektet e tij.

Gogeni ishte një protagonist tjetër postimpresionizmit. Imazhet e tij paraqiteshin të sheshtë, ngjyra shpesh hidhej e papërzier, ndërsa format thjeshtëzoheshin gjithnjë e më tepër duke ndërtuar kështu një stil unik. Mësuesi/ja shpjegon që Postimpresionizmi gjeti pak ose aspak formë shprehjeje në skulptorët e kohës.

Ashtu si impresionizmi

ai ishte një stil lindur dhe kushtuar gjinisë së pikturës. Sidoqoftë ndër të paktët skulptorë të kësaj kohe që vlen të përmenden ishte Aristide Maillol.

Në rubrikën Lexim vepra: “Ara me korba” (1890) si një nga shembujt më të mirë të veprave të Van Gog mësuesi/ja fton nxënësit të vëzhgojnë dhe bëjnë analizën veprës duke ndjekur hapat e kritikës së artit.

Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.

Vlerësimi nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re;
- në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor;
- në paraqitjen e informacionit të mbledhur rreth rreth dy periudhave të krijimtarisë artistike të Van Gogut.

Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.

13. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Ekspresionizmi, fovistët dhe secesioni vjenez.		Situata e të nxënit: Ekspresionizmi, fovistët dhe secesioni vjenez. Mësimi fillon duke renditur emërtimet e disa nga rrymave artistike të fillimit të shekullit XX, duke shpjeguar ato si një maratonë e vërtetë stilesh artistike. Mësuesi/ja nxit nxënësit të diskutojnë rreth rrymave artistike dhe autorëve të kësaj periudhe që njohin. Mësuesi/ja shpjegon që disa prej tyre zgjatën si në kohë, ashtu edhe në ndikimin që patën, ndërsa disa të tjera u shuan më shpejt. Dy prej rrymave më të rëndësishme të kësaj periudhe ishin ekspresionizmi dhe fovizmi (fauves).	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme nga periudha e		Fjalët kyçe: - Ekspresionizmi,	

<p>ekspresionizmit, fovizmit dhe secesionit vjenetz.</p> <p>përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson veprat e artit nga periudha e ekspresionizmit, fovizmit dhe secesionit vjenetz me karakteristikat e zhvillimit të tyre historik;</p> <p>argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit;</p> <p>analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth teknikës së ksilografisë.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Fovizmi, - Secesioni vjenetz.
<p>Burimet/mjetet/materialet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënësit; - ilustrime me vepra nga periudha e artit ekspresionist, fovist dhe secesioni vjenetz. 	<p>Lidhja me lëndët e tjera.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.
<p>Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve</p>	
<p><i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i></p> <p>Mësimi fillon duke renditur emërtimet e disa nga rrymave artistike të fillimit të shekullit XX, duke shpjeguar atë si një maratonë e vërtetë stileshe artistike. Mësuesi/ja nxit nxënësit të diskutojnë rreth rrymave artistike dhe autorëve të kësaj periudhe që njohin. Mësuesi/ja shpjegon që disa prej tyre zgjatën si në kohë, ashtu edhe në ndikimin që patën, ndërsa disa të tjera u shuan më shpejt. Dy prej rrymave më të rëndësishme të kësaj periudhe ishin ekspresionizmi dhe fovizmi (fauves).</p>	
<p><i>Ndërtimi njohurive të reja</i></p> <p>Në çështjen e parë mësuesi/ja shpjegon ekspresionizmin si një lëvizje që fillimisht u përhap në Gjermani në poezi dhe në pikturë. Kjo lëvizje kërkonte të tregonte hapur gjendjen e brendshme dramatike të njeriut modern, të vetëdijshëm që mungonin vlerat shpirtërore. Nëpërmjet veprave të artistëve më përfaqësues shpjegohet se në pikturë kjo arrihej me thjeshtëzimin e formave dhe me përdorimin e ngjyrave kontrastuese, teksa subjekti trajtohej më shumë nga këndvështrimi emocional dhe jo siç ishte vërtet në botën reale.</p> <p>Në çështjen e dytë trajtohen fovistët dhe përfaqësuesi më i njohur tyre Matis. Fovistët do të shquheshin për ngjyrat e forta, forma të sheshta dhe një konturim të qëllimshëm të subjektit. Veprat e Henri Matis e ilustronjë më së miri këtë.</p> <p>Në çështjen e tretë trajtohet fryma simbolike që mori formë në krijimtarinë e grupit të njohur si “Secesioni Vjenetz”, në të cilin bënte pjesë njëri prej artistëve më të famshëm të epokës, Gustav Klimt. Klimt u bë famshëm për pikturat e tij monumentale, të realizuara sa në pëlthurë aq dhe në mure institucionesh. Pasuesi dhe nxënësi më denjë Klimt ishte Egon Shiele. Nxënësit identifikojnë karakteristikat e krijimtarisë së tyre.</p> <p>Në rubrikën Lexim vepra: “Autoportret” (1912) e realizuar në një periudhë kur artisti po merrte pjesë në shumë ekspozita, vepra rrëfen vetëbesimin e artistit përballë publikut të tij. Mësuesi/ja fton nxënësit të vëzhgojnë dhe bëjnë analizën veprës duke ndjekur hapat e kritikës së artit.</p> <p>Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimi.</p>	
<p><i>Vlerësimi nxënësit</i></p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re; ▪ në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor; ▪ në paraqitjen e informacionit të mbledhur rreth teknikës së ksilografisë. 	

Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.

14. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Kubizmi dhe Pikaso.		Situata e të nxënës: Kubizmi dhe Pikaso Në listën e lëvizjeve artistike të listuar një orë më parë mësuesi/ja nënvizon kubizmin. Mësuesi/ja nxit nxënësit të diskutojnë mbi kubizmin si rryma më e famshme e artit të shekullit XX që nisi në dekadën e parë të tij, në Francë, duke u mbështetur një njohuritë e tyre të mëparshme. Personazhi Pikasos është mjaft njohur për nxënësit si themeluesi kubizmit. Ata/ato diskutojnë për veprat e tij më të njohura. Nëpërmjet imazheve nxënësit identifikojnë karakteristikat e kubizmit.	
Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme të Pikasos dhe të kubizmit; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson vepra arti nga Pikaso dhe kubizmi me karakteristikat e zhvillimit të tyre historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth rrugëtimit artistik të Pikasos.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Kubizmi, - Piktura, - Skulptura.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënësit; - ilustrime me vepra të Pikasos dhe kubizmit.		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
<i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i> Në listën e lëvizjeve artistike të listuar një orë më parë mësuesi/ja nënvizon kubizmin. Mësuesi/ja nxit nxënësit të diskutojnë mbi kubizmin si rryma më e famshme e artit të shekullit XX që nisi në dekadën e parë të tij, në Francë, duke u mbështetur një njohuritë e tyre të mëparshme. Personazhi Pikasos është mjaft njohur për nxënësit si themeluesi kubizmit. Ata/ato diskutojnë për veprat e tij më të njohura. Nëpërmjet imazheve nxënësit identifikojnë karakteristikat e kubizmit. Mësuesi/ja shpjegon që kubizmi dallohet qartë prej të gjitha rrymave që do ta ndiqnin dhe për më tepër ndikoi në gati gjithë artistët e kohës së vet. Sidoqoftë kubizmi si term lindi në mënyrë të rastësishme dhe formën më të qartë e mori në krijimtarinë e artistëve Pablo Pikaso dhe Zhorzh Brak.			

Ndërtimi njohurive të reja

Në çështjen e parë mësuesi/ja Kubizmin dhe periudhat nëpër të cilat kaloi ai dhe karakteristikat për çdo periudhë.

Në çështjen e dytë trajtohet krijimtaria e dy artistëve themelues të kubizmit Pikaso dhe Brak. Nëpërmjet imazheve të veprave të tyre shpjegohen kërkimi dhe hapat që ndoqën këta artistë në krijimtarinë e tyre kubiste. Artistë të tjerë të asaj periudhe u ndikuan nga kubizmi në krijimtarinë e tyre artistike.

Në çështjen e tretë trajtohet skulptura kubiste e cila ndoqi të njëjtën rrugë si piktura.

Në rubrikën Lexim veprë: **Pikaso, periudha blu dhe periudha rozë (1901-1906)** nxënësit njihen me veprën e Pikasos që u përket këtyre dy periudhave, përpara kërkimeve të tij kubiste. Nëpërmjet imazheve të veprave të Pikasos nxënësit identifikojnë karakteristikat e këtyre periudhave.

Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.

Vlerësimi nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re;
- në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor;
- në paraqitjen e informacionit të mbledhur rreth rrugëtimit artistik të Pikasos.

Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.

15. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Arkitektura moderne, bauhausi dhe abstraksionizmi		Situata e të nxënit: Arkitektura moderne, bauhausi dhe abstraksionizmi Nëpërmjet imazheve të “Shtëpisë Batlo” të Antoni Gaudit ftohen nxënësit të diskutojnë rreth karakteristikave të kësaj arkitekture duke identifikuar elemente të veçantë të saj, si në formë, ngjyrat, teksturën etj. Mësuesi/ja shpjegon që shekulli XIX solli pa dyshim ndryshime rrënjësore dhe në arkitekturën dhe dizajnin perëndimor gjë e cila u duket qartë në elementet e reja të kësaj arkitekture.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme të arkitekturës moderne, bauhausit dhe abstraksionizmit; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson vepra arti nga arkitektura moderne, bauhausi dhe abstraksionizmi me karakteristikat e zhvillimit të tyre historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Art novo, - Arkitektura moderne, - Bauhausi. - Abstraksionizmi. 	

mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth kërkimeve teorike mbi gjuhën artistike të Kandinsit.	
Burimet/mjetet/materialet: - teksti nxënësit; ilustrime me vepra të arkitekturës moderne, bauhausit dhe abstraksionizmit.	Lidhja me lëndët e tjera. - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve	
<p><i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i></p> <p>Nëpërmjet imazheve të “Shtëpisë Batlo” të Antoni Gaudit ftohen nxënësit të diskutojnë rreth karakteristikave të kësaj arkitekture duke identifikuar elemente të veçantë të saj, si formë, ngjyrat, teksturën etj. Mësuesi/ja shpjegon që shekulli XIX solli pa dyshim ndryshime rrënjësore dhe në arkitekturën dhe dizajnin perëndimor gjë e cila u duket qartë në elementet e reja të identifikuar nga nxënësit.</p> <p>Mësuesi/ja thekson se të frymëzuara nga elementet e reja konstruktive si hekuri, betoni apo xhami, ndryshimet do të ishin aq radikale sa në hyrje të shekullit XX format arkitektonike do të ndryshonin përgjithnjë perceptimin e hapësirës, të formës dhe të objekteve utilitare.</p>	
<p><i>Ndërtimi njohurive të reja</i></p> <p>Në çështjen e parë trajtohet arkitektura e lëvizjes kulturore Art novo, ku me disa karakteristika të arkitekturës së përfaqësuesit të saj kryesor Antonio Gaudin u njohën nëpërmjet imazhit të “shtëpisë Batlo”. Qëllimi kësaj lëvizjeje ishte shkëputja nga tradita shumëvjeçare për një stil dhe elegancë të re. nxënësit njihen me përhapjen e kësaj kulture në vende të ndryshme.</p> <p>Në çështjen e dytë trajtohet shkolla Bauhaus dhe Korbuser. Bauhaus ishte shkolla e arteve të aplikuara, e arkitekturës dhe e dizajnit industrial që u krijua në Vajmar të Gjermanisë në 1919. Nxënësit njihen me artistët që dhanë kontributin në ngritjen dhe zhvillimin e kësaj shkolle dhe rolin e saj në zhvillimin e artit, arkitekturës dhe dizajnit. Ata/ato njihen dhe me arkitekturën funksionale të arkitektit Korbuser.</p> <p>Në çështjen e tretë trajtohet lëvizja abstraksioniste e cila u zhvillua krahas të gjitha tendencave të tjera të artit modern. Nxënësit njihen me kërkimet e artit abstraksionist dhe me përfaqësuesit e saj kryesor.</p> <p>Në rubrikën Lexim vepre: Arkitektura e Antoni Gaudi nxënësit njihen më gjerë me veprimtarinë dhe karakteristikat specifike të veprës së Antoni Gaudit. Mësuesi/ja fton nxënësit të analizojnë arkitekturën e Antoni Gaudit duke u mbështetur në imazhe</p> <p>Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimi.</p>	
<p><i>Vlerësimi nxënësit</i></p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re; ▪ në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor; ▪ në paraqitjen e informacionit të mbledhur rreth kërkimeve teorike mbi gjuhën artistike të Kandinsit. 	
<p><i>Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)</i></p> <p><i>Forma dhe rëndësia e elementeve të gjuhës pamore</i></p> <p>Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.</p>	

16. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Dadaizmi, surrealizmi dhe futurizmi		Situata e të nxënës: Dadaizmi, surrealizmi dhe futurizmi Duke shënuar në dërrasën e zezë “Arti dhe shek. XX” mësuesi/ja fton nxënësit të diskutojnë mbi të rejat e shkencës, të letërsisë, ngjarjet historike dhe artistike më të njohura për ta. Nxënësit referohen njohurive të tyre të mara në lëndët e tjera përkatëse për çështjet e mësipërme. Mësuesi/ja shpjegon se shekulli XX, si asnjë shekull tjetër, ishte paracaktuar të ndryshonte mënyrën e të jetuarit, të të menduarit e të të bërit art, nga dekada në dekadë në mënyrë gjithnjë e më të shpejtë dhe të vrullshme.	
Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme të Dadaizmit, surrealizmit dhe futurizmit. përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson vepra arti nga Dadaizmi, surrealizmi dhe futurizmi me karakteristikat e zhvillimit të tyre historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth veprës “Vlera personale” të artistit surrealist Rene Magrit		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Dadaizmi, - Surrealizmi, - Futurizmi, - Manifesti	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënësit; ilustrime me vepra të Dadaizmit, surrealizmit dhe futurizmit.		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
<i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i> Duke shënuar në dërrasën e zezë “Arti dhe shek. XX” mësuesi/ja fton nxënësit të diskutojnë mbi të rejat e shkencës, të letërsisë, ngjarjet historike dhe artistike më të njohura për ta. Nxënësit referohen njohurive të tyre të mara në lëndët e tjera përkatëse për çështjet e mësipërme. Mësuesi/ja shpjegon se shekulli XX, si asnjë shekull tjetër, ishte paracaktuar të ndryshonte mënyrën e të jetuarit, të të menduarit e të të bërit art, nga dekada në dekadë në mënyrë gjithnjë e më të shpejtë dhe të vrullshme. Në të rrymat artistike shoqërojnë ose zëvendësojnë njëra-tjetrën si në një vorbull marramendëse idesh e platformash sa filozofike, aq dhe artistike. Disa prej rrymave që morën formë pikërisht në fillim të tij ishin dadaizmi, futurizmi dhe surrealizmi, lëvizje që synonin pikërisht shndërrimin e optikës së të bërit dhe të të kuptuarit të artit.			
<i>Ndërtimi njohurive të reja</i> Në çështjen e parë trajtohet dadaizmi dhe përfaqësuesi më kryesor Marsel Dushamp. Mësuesi/ja shpjegon se si Dushampi hapi një debat të gjerë mbi kuptimin e artit, strukturën dhe vlerën e tij estetike dhe se ai shprehej se çdo objekt mund të jetë art, mjaft që ai të përzgjidhet nga artisti si tillë. Në çështjen e dytë trajtohet surrealizmi dhe një nga përfaqësuesit më kryesor Salvador Dali. Çështje të diskutimit janë përhapja e surrealizmit edhe në fusha të tjera të artit, manifesti surrealizmit, kërkimet dhe karakteristikat e kësaj rryme artistike dhe pasuesit e tjerë të surrealizmit.			

<p>Në çështjen e tretë trajtohet lëvizja futuriste e cila lindi në Itali. Çështje të diskutimit janë karakteristikat e kësaj lëvizje dhe lidhjen që pati me zhvillimet teknologjike, ndikimet e saj në vende të tjera dhe përfaqësuesit kryesor të saj.</p> <p>Në rubrikën Lexim veprë: Manifesti si formë e shprehjes artistike nxënësit zbulojnë rëndësinë e manifestit në të gjitha lëvizjet moderniste. Ata/ato zbulojnë kur u shkrua manifesti parë dhe përmbajtjen e manifestit në përgjithësi.</p> <p>Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.</p>
<p><i>Vlerësimi nxënësit</i></p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re; ▪ në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësues; ▪ në paraqitjen e informacionit të mbledhur dhe analizën e veprës “Vlera personale” të artistit Rene Magrit, duke ndjekur hapat e kritikës së artit. <p><i>Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)</i></p> <p><i>Një dhomë dhe objektet e saj</i></p> <p>Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.</p>

17. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
<p>Tematika: Historia, arti dhe shoqëria.</p> <p>Tema mësimore: Arti në Shqipëri në gjysmën e parë të shek. XX</p>		<p>Situata e të nxënës: Shqipëria në gjysmën e parë të shek. XX</p> <p>Nxënësit nxiten të diskutojnë mbi zhvillimet politike, ekonomike e shoqërore të vendit tonë rreth gjysmës së parë të shek. XX, duke u mbështetur në njohuritë historike të tyre. Nxënësit diskutojnë mbi artin e kësaj periudhe dhe disa nga përfaqësuesit duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme.</p>	
<p>Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore:</p> <p>vëzhgon vepra të ndryshme të artit shqiptar në gjysmën e parë të shek. XX.</p> <p>përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson vepra të artit shqiptar në gjysmën e parë të shek. XX. me karakteristikat e zhvillimit të tyre historik;</p> <p>argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi veprat e artit;</p> <p>analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur historik dhe artistik në mënyrë individuale duke u mbështetur në imazhet fotografike të fototekës Marubi.</p>		<p>Fjalët kyçe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fotografia, - Arkitektura, - Piktura, - Skulptura 	
<p>Burimet/mjetet/materialet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënës; 		<p>Lidhja me lëndët e tjera.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, 	

<p>ilustrime me vepra të artit shqiptar në gjysmën e parë të shek. XX.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.
<p align="center">Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve</p>	
<p align="center"><i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i></p> <p>Nxënësit nxiten të diskutojnë mbi zhvillimet politike, ekonomike e shoqërore të vendit tonë rreth gjysmës së parë të shek. XX, duke u mbështetur në njohuritë historike të tyre. Nxënësit diskutojnë mbi artin e kësaj periudhe dhe disa nga përfaqësuesit duke u mbështetur në njohuritë e tyre të mëparshme. Mësuesi/ja shpjegon se në kapërcim të shekujve XIX-XX Shqipëria ishte në kërkim të identitetit të vet sa si shtet, aq edhe si komb. Artistët e pakët të kësaj periudhe lëkunden mes komercializmit dhe një arti realist me frymë kombëtare, duke u shkëputur krejtësisht nga e kaluara e shekujve nën Perandorinë Osmane.</p>	
<p align="center"><i>Ndërtimi njohurive të reja</i></p> <p>Në çështjen e parë trajtohet fotografia në Shqipëri duke filluar nga mesi shek. XIX dhe familja e fotografëve Marubi, të cilët janë të parët që na sjellin imazhe nga realiteti kohës. Çështje të diskutimit janë rëndësia e fotografisë së Marubëve në artin shqiptar por dhe jo vetëm dhe përfaqësuesit kryesor të familjes Marubi.</p> <p>Në çështjen e dytë trajtohet arkitektura mes frymës italiane dhe asaj shqiptare. Çështje për diskutim janë karakteristikat e kësaj arkitekture dhe përfaqësuesit kryesor që kontribuan në zhvillimin e një fryme perëndimore të urbanistikës së disa qyteteve në vendin tonë.</p> <p>Në çështjen e tretë trajtohet piktura dhe përfaqësuesit e saj kryesorë të kësaj periudhe. Çështjet për diskutim janë karakteristikat e pikturës dhe në veçanti të autorëve dhe formimi i tyre artistik.</p> <p>Skulptura gjen shprehjen më të mirë në veprat e artistit Odise Paskali, e cila është edhe pjesë e diskutimit për çështjen e katërt.</p> <p>Në rubrikën Lexim vepra: “Rrugët e jetës” të artistit Kol Idromeno nxënësit ndjekin hapat e kritikës së artit për të bërë analizën e veprës, duke u mbështetur në të dhënat e librit.</p> <p>Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.</p>	
<p align="center"><i>Vlerësimi nxënësit</i></p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re; ▪ në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësues; ▪ në paraqitjen e informacionit të mbledhur historik dhe artistic në mënyrë individuale duke u mbështetur në imazhet fotografike të fototekës Marubi. 	
<p><i>Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)</i></p> <p><i>Historia përmes imazheve fotografike të fototekës “Marubi”</i></p> <p>Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.</p>	

18. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Arti në Shqipëri nën regjimin komunist shek. Xx		Situata e të nxënësve: Shqipëri nën regjimin komunist Nxënësit nxiten të diskutojnë mbi ndryshimet që ndodhën në vendin tonë mbas luftës së dytë botërore. Ata mbështeten në njohuritë që kanë marrë në lëndën e historisë për të diskutuar për zhvillimet politike, ekonomike dhe shoqërore të kësaj periudhe. Gjithashtu ata përmendin vepra dhe autorë shqiptarë të periudhës së socializmit të njohur për ta.	
Rezultatet e të nxënësve të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme të artit shqiptar të periudhës së realizmit socialist. përkrah, analizojnë, interpretojnë dhe vlerësojnë vepra të artit shqiptar të periudhës së realizmit socialist me karakteristikat e zhvillimit të tyre historik; argumentojnë dhe komunikojnë mendimin e tij mbi veprat e artit; analizojnë dhe paraqesin informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth atit dhe artistëve të artit bashkëkohor shqiptar.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Institucionet artistike, - Metoda e realizmit socialist, - Piktura, - Skulptura,	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënësit; ilustrime me vepra të artit shqiptar të periudhës së realizmit socialist .		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
<i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i> Nxënësit nxiten të diskutojnë mbi ndryshimet që ndodhën në vendin tonë mbas luftës së dytë botërore. Ata mbështeten në njohuritë që kanë marrë në lëndën e historisë për të diskutuar për zhvillimet politike, ekonomike dhe shoqërore të kësaj periudhe. Gjithashtu ata përmendin vepra dhe autorë shqiptarë të periudhës së socializmit të njohur për ta. Mësuesi/ja shpjegon se pas Luftës së Dytë Botërore çdo sferë e jetës u vu nën ndikimin politik dhe ideologjik të partisë komuniste që doli fituese nga lufta. Arti nuk mund të bënte përjashtim nga kjo. Si rrjedhojë çdo artist u kthye në propagandues të linjës zyrtare të partisë-shtet.			
<i>Ndërtimi njohurive të reja</i> Në çështjen e parë trajtohen Vitet e para të pasluftës dhe ndërtimi institucioneve të artit, vitet '50-'60. Që në vitet e para shteti sanksionoi vijën që duhet të ndiqte arti. Ai duhet të ishte realist dhe në shërbim të ideologjisë shtetërore si mjet qartë propagandistik. Si tillë ai duhej të ilustronte momente nga ndërtimi socializmit, imazhe të liderëve komunistë, ato nga lufta nacional-çlirimtare. Shumë artistë të shkolluar në Perëndim u angazhuan në ilustrimin e një arti politik. Në çështjen e dytë trajtohen Vitet e liberalizmit dhe pranvera e artit shqiptar. Në këtë periudhë disa artistë të rinj guxuan më shumë për të ofruar një art ndryshe, cili nuk cenonte temën, por formën e saj. Çështje e diskutimit janë			

artistët përfaqësues me veprat e tyre.

Në çështjen e tretë Metoda e realizmit socialist, piktura dhe skulptura monumentale. Mësuesi/ja shpjegon se Realizmi socialist funksionoi bazuar në tematika të qarta mbi të cilat artisti duhet të interpretonte duke mos dalë prej rregullave të përcaktuara stilistike. Çështje të diskutimit janë tematika e pasqyruar në veprat e artit, artistët përfaqësues dhe disa nga veprat e tyre më të njohura.

Në rubrikën Lexim vepra: “Epika e yjeve të mëngjesit” nga Edison Gjergo nxënësit zbulojnë karakteristikat e kësaj vepra që e vunë në qendër të kritikave dhe diskutimeve të kohës. Nxënësit analizojnë veprën duke ndjekur hapat e kritikës së artit.

Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.

Vlerësimi nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re;
- në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor;
- në paraqitjen e informacionit të mbledhur në mënyrë individuale rreth atit dhe artistëve të artit bashkëkohor shqiptar.

Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)

Artistë bashkëkohorë

Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.

19. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Ekspresionizmi abstrakt, pop art dhe arti konceptual		Situata e të nxënës: Ekspresionizmi abstrakt, pop art dhe arti konceptual Në listën e gjatë të rrymave artistike mësuesi/ja shton emërtimet “Ekspresionizmi abstrakt, pop art dhe arti konceptual” dhe nxit nxënësit të diskutojnë duke u mbështetur të njohuritë e mëparshme mbi veprat dhe artistët e kësaj periudhe. Mësuesi/ja e thekson se kryeqendra e artit pas Luftës së Dytë Botërore u zhvendos nga Parisi drejt Nju Jorkut. Vendi ku artistë ëë pop art, si Endi Uorhol dhe ekspresionizmit abstrakt, si Xhekson Pollok zhvilluan veprimtarinë artistike.	
Rezultatet e të nxënës të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon vepra të ndryshme të Ekspresionizmit abstrakt, pop artit dhe artit konceptual; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson vepra arti nga Ekspresionizmi abstrakt, pop art dhe arti konceptual me karakteristikat e zhvillimit të tyre historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Ekspresionizmi abstrakt, - Pop art, - Arti konceptual, - Postmodernizmi. 	

veprat e artit; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth zhvillimeve të skulpturës bashkëkohore në lidhje me zhvillimet teknologjike.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënësit; - ilustrime me vepra të Ekspresionizmit abstrakt, pop artit dhe artit konceptual. 	Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve	
<p><i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i></p> <p>Në listën e gjatë të rrymave artistike mësuesi/ja shton emërtimet “Ekspresionizmi abstrakt, pop art dhe art konceptual” dhe nxit nxënësit të diskutojnë duke u mbështetur të njohuritë e mëparshme mbi veprat dhe artistët e kësaj periudhe. Mësuesi/ja thekson se kryeqendra e artit pas Luftës së Dytë Botërore u zhvendos nga Parisi drejt Nju Jorkut. Vendi ku artistë ëë pop art, si Endi Uorhol dhe ekspresionizmit abstrakt, si Xhekson Pollok zhvilluan veprimtarinë artistike. Aty tashmë do të mblidheshin pjesa më e madhe e galerive, menaxherëve dhe artistëve, duke hapur kështu një kapitull të ri për artin perëndimor. Në të do të zhvilloheshin disa nga rrymat kryesore të gjysmës së dytë të shek. XX, si ekspresionizmi abstrakt e pop art, duke u dhënë për herë të parë artistëve amerikan vëmendje ndërkombëtare.</p>	
<p><i>Ndërtimi njohurive të reja</i></p> <p>Në çështjen e parë trajtohet një nga rrymat e para artistike që mori formë pikërisht në Nju Jork që ishte ekspresionizmi abstrakt. Ajo ishte dhe e para rrymë artistike që e vuri Amerikën dhe artistët amerikan në vëmendjen botërore. Kërkimet artistike, artistët dhe veprat e tyre janë çështje të diskutimit.</p> <p>Në çështjen e dytë trajtohet pop art cili lindi në Amerikë dhe në Angli. Subjektet që karakterizojnë veprat e kësaj rryme arti ishin ato të kulturës së konsumit dhe prodhimit në seri. Frymëzuar nga arti dadaist, e të krijuara me teknika të ndryshme veprat e “Pop Art” paraqiten të çliuara nga banaliteti tyre. Çështje të diskutimit janë karakteristikat e këtij arti, teknikat e përdorura, artistët dhe veprat e tyre me përfaqësues. Në çështjen e tretë trajtohet art konceptual. Përcaktimi i artit konceptual në artin bashkëkohor u paraqit për herë të parë nga Xhozef Kosuth (Joseph Kosuth) (1945). Ai e përdori këtë term në vitin 1965 për të përkufizuar krijimtarinë e tij teksa bazohej më së shumti tek mendimi se sa tek shija estetike. Çështje të diskutimit janë karakteristikat e këtij arti, artistët përfaqësues dhe veprat e tyre më të njohura.</p> <p>Në rubrikën Lexim vepra: Arti në kohët e sotme, postmodernizmi nxënësit zbulojnë botëkuptimin e rim bi artin në ditët e sotme. Parimet, procesi, ideja dhe synimet e vetë veprës e bëjnë të qartë dallimin midis artit modern dhe atij postmodern.</p> <p>Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.</p>	
<p><i>Vlerësimi nxënësit</i></p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re; ▪ në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor; ▪ në paraqitjen e informacionit të mbledhur rreth zhvillimeve të skulpturës bashkëkohore në lidhje me zhvillimet teknologjike. 	
<p><i>Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)</i></p> <p><i>Skulptura bashkëkohore midis artit dhe teknologjisë</i></p> <p>Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.</p>	

20. Planifikimi ditor

data.....

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
Tematika: Historia, arti dhe shoqëria. Tema mësimore: Muzetë dhe galeritë e artit		Situata e të nxënit: Muzetë dhe galeritë e artit Nëpërmjet imazheve të hapësirave të brendshme të ekspozimit në muze dhe galeri arti mësuesi/ja nxit nxënësit të diskutojnë mbi njohuritë që ata kanë. Çfarë është muzeu arti? Përse shërben muzeu? Cili është qëllimi muzeut? Cilat janë llojet e muzeumeve? Këto janë disa nga çështjet për të cilat nxënësit diskutojnë.	
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: vëzhgon imazhe nga muze dhe galeri të ndryshme arti; përshkruan, analizon qëllimin dhe kategoritë e muzeut; argumenton dhe komunikon mendimin e tij rëndësinë e muzeut në edukimin artistik; analizon dhe paraqet informacionin e mbledhur në mënyrë individuale rreth restaurimit dhe konservimit të veprave të artit.		Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Muze, - Galeri arti, - Pop arti, - Konservimi dhe restaurimi, - Kuratori.	
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - teksti nxënësit; - imazhe nga hapësira ekspozimi të muzeve dhe galerive të artit.		Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.	
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve			
<i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i> Nëpërmjet imazheve të hapësirave të brendshme të ekspozimit në muze dhe galeri arti mësuesi/ja nxit nxënësit të diskutojnë mbi njohuritë që ata kanë. Çfarë është muzeu arti? Përse shërben muzeu? Cili është qëllimi muzeut? Cilat janë llojet e muzeumeve? Këto janë disa nga çështjet për të cilat nxënësit diskutojnë. Mësuesi/ja thekson se çdo muze ka një fond të veçantë ku ruan dhe një pjesë të tyre e ekspozon për publikun ndërsa galeritë janë hapësira më specifike ku ekspozohet kryesisht produkti artistik. Ekspozimi mund të bëhet në ambiente të brendshme ashtu edhe të jashtme. Muzetë dhe galeritë e artit mund të ekspozojnë vepra të periudhave të ndryshme historike, por edhe ato të një autori të vetëm.			
<i>Ndërtimi njohurive të reja</i> Në çështjen e parë trajtohet “Çfarë ekspozohet në to?”. Mësuesi/ja shpjegon se muzetë e artit, ashtu si dhe galeritë përqendrohen kryesisht në ekspozimin e objekteve artistike. Në çështjen e dytë trajtohet qëllimi muzeve dhe galerive të artit që është të promovojë kulturën dhe artin nëpërmjet ekspozimit për publikun, por edhe të nxjerrë fitim prej tij. Pjesë e diskutimit janë edhe kategoritë e muzeve dhe galerive dhe bazat mbi të cilat bëhet ky kategorizim. Në çështjen e tretë trajtohen “Pjesët përbërëse të një galerie apo muzeu”. Mësuesi/ja shpjegon se ato ndryshojnë në varësi të specifikës së vetë institucionit dhe përmend pjesët përbërëse duke shpjeguar edhe rolin e tyre. Në çështjen e katërt, “Muzetë dhe galeritë më të mëdha më të vizituara sot në botë”, nxënësit zbulojnë muzetë më të frekuentuar në botë dhe më të famshmit prej tyre. Në fund të orës nxënësit diskutojnë mbi argumentet e trajtuara gjatë mësimit.			

<p><i>Vlerësimi nxënësit</i></p> <p>Ky vlerësim do të fokusohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë me temën e re; ▪ në pjesëmarrjen e tyre aktive gjatë procesit mësimor; ▪ në paraqitjen e informacionit të mbledhur rreth restaurimit dhe konservimit të veprave të artit. <p><i>Kërkim informacioni në mënyrë individuale (detyrë shtëpie)</i></p> <p><i>Restaurimi veprave të artit</i></p> <p>Nxënësit bëjnë kërkime individuale sipas kërkesave të kësaj rubrike në libër dhe sjellin në klasë.</p>
----

21. Planifikimi ditor

data.....

(Shënim: kjo orë mësimore mund të zhvillohet në formën e një vizite në galeri, në formën e një testi me shkrim ose në formën e një detyrë përmblendhëse për të rikujtuar dhe diskutuar mbi njohuritë e marra në temat mësimore deri tani)

1. Vizitë në galeri arti (ose)

2. Testim (ose)

3. Detyrë përmblendhëse në formën e një bisede apo konkursi

22. Planifikimi ditor (ora e parë)

data.....

23. Ora e dytë

24. Ora e tretë

Fusha: Arte	Lënda: Art pamor	Shkalla: 5	Klasa: 10/12-të
<p>Tematika: Historia, arti dhe shoqëria.</p> <p>Tema mësimore: Projekt: Model leximit ndërlëndor të veprës së artit</p>		<p>Situata e të nxënës: Jeta dhe arti në regjimin komunist në Shqipëri</p> <p>(Shënim: në temën mësimore “Arti në Shqipëri nën regjimin komunist” nxënësit morën informacion mbi zhvillimet artistike në këtë periudhë. Këto njohuri shërbejnë për kërkime të reja mbi këtë periudhë, në shërbim të projektit).</p> <p>Mësuesi/ja nxit nxënësit të diskutojnë mbi ngjarjet historike dhe artistike që pasuan pas Luftës së Dytë Botërore në vendin tone. Ata/ato diskutojnë mbi vendosjen e regjimit komunist, cili e izoloi vendin tonë për 50 vjet nga pjesa tjetër e botës dhe se çdo fushë e jetës u vu nën ndikimin politik dhe ideologjik të partisë komuniste që doli fituese nga lufta. Nxënësit tashmë e dinë që arti dhe artistët nuk mund të bënin përjashtim nga kjo dhe si rrjedhojë u kthyen në funksion të</p>	

	propagandës zyrtare të partisë në pushtet. Ata/ato diskutojnë sesi e gjithë kjo situatë ishte e njëjtë në të gjitha fushat e artit.
Rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës sipas temës mësimore: - zbulon rolin e artit në përgjithësi dhe të artit pamor në veçanti në periudhën e regjimit komunist në Shqipëri; përshkruan, analizon, interpreton dhe vlerëson vepra arti nga letërsia, muzika dhe arti pamor, të metodës së realizmit socialist Në kontekstin e duhur historik; argumenton dhe komunikon mendimin e tij mbi këto vepra arti; analizon veprën “Zëri masës” duke ndjekur hapat e kritikës dhe historisë së artit .	Fjalët kyçe: <ul style="list-style-type: none"> - Metoda e realizmit socialist, - Arti pamor, - Letërsia, - Muzika, - Fotografia, - Roli masave, diktaturë e proletarietit.
Burimet/mjetet/materialet: <ul style="list-style-type: none"> - Teksti nxënësit; - Imazhe të ndryshme që ilustrojnë skenografinë teatrale; - Mjete të tilla si: letër, laps, kuti kartoni, letër, karton, materiale me tekstura të ndryshme, ngjyra etj. 	Lidhja me lëndët e tjera. <ul style="list-style-type: none"> - Gjuha, - Letërsia, - Muzika, - Historia, - Gjeografia, - Teknologjia.
Metodologjia/teknikat e përdorura/ veprimtaritë e nxënësve	
<p><i>Lidhja e temës me njohuritë e mëparshme të nxënësve</i></p> <p>Mësuesi/ja nxit nxënësit të diskutojnë mbi ngjarjet historike dhe artistike që pasuan pas Luftës së Dytë Botërore në vendin tone. Ata/ato diskutojnë mbi vendosjen e regjimit komunist, cili e izoloi vendin tonë për 50 vjet nga pjesa tjetër e botës dhe se çdo fushë e jetës u vu nën ndikimin politik dhe ideologjik të partisë komuniste që doli fituese nga lufta. Nxënësit tashmë e dinë që arti dhe artistët nuk mund të bënin përjashtim nga kjo dhe si rrjedhojë u kthyen në funksion të propagandës zyrtare të partisë në pushtet. Ata/ato diskutojnë sesi e gjithë kjo situatë ishte e njëjtë në të gjitha fushat e artit.</p> <p>Mbas kësaj bisede mësuesi prezanton veprën “Zëri masës” të cilën do ta analizojnë në një kontekst të gjerë ndërlëndor.</p>	
<p><i>Ndërtimi njohurive të reja</i></p> <p><i>Në orën e parë</i> nxënësit ndahen në grupe, ku secili grup përbëhet nga pesë anëtarë. Mësuesi/ja jep udhëzimet e nevojshme për zhvillimin e projektit:</p> <p>Çdo anëtar grupit duhet të zhvillojë kërkimet dhe mbledhjen e informacionit në një drejtim të caktuar. Kjo ndarje bëhet Brenda grupit ku secili nga anëtarët përzgjedh fushën e tij kërkimore (dikush bën kërkime mbi artin pamor, dikush mbi historinë, një tjetër për fotografinë, një tjetër për letërsinë dhe një tjetër për muzikën. Anëtarët e grupit hartojnë një strategji mbi informacionet që duhet të zgjedhin dhe ndajnë detyrat.</p> <p><i>Në orën e dytë</i> çdo grup rendit dhe seleksionon të dhënat e mbledhura nga anëtarët e saj në qëllim të analizës së veprës së artit. Pas diskutimit mbi këto të dhëna nxënësit përshkruajnë veprën e artit dhe personazhet që shfaqen aty në kontekstin e kohës.</p> <p>Më pas ata ndjekin të gjitha hapat si analizën, interpretimin dhe gjykimin duke u mbështetur fort në të dhënat e mbledhura.</p> <p><i>Në orën e tretë</i> çdo grup bën prezantimin e projektit. Një anëtar grupit përzgjedhur prezanton analizën ndërlëndore të veprës. Mbas prezantimit të të gjitha grupeve nxënësit diskutojnë dhe prezantojnë</p>	

materialet e punës tyre kërkimore, kuriozitete dhe vlerësojnë punën e bërë nga të gjitha grupet.

Punimet ruhen në portofolin e nxënësit/es

Vlerësimi nxënësit

Ky vlerësim do të fokusohet:

- në diskutimet që ata/ato bëjnë duke lidhur njohuritë e tyre me temën e re;
- në vlerësimin e punës së secilit/ës nxënës/e;
- në mënyrën e realizimit të detyrës;
- në analizën vlerësuese që nxënësit/et bëjnë punës së tyre dhe të shokëve/shoqeve.

III. UDHËZIME METODOLOGJIKE

Përdorimi metodologjive efikase në mësimdhënien e artit pamor është kusht në rritjen e cilësisë së arritjeve nga ana e nxënësve, duke dhënë secilit mundësinë të shfaqë dhe të zhvillojë potencialin pamor/artistik që zotëron brenda vetes. Organizimi mirë procesit të mësimi të artit pamor do të thotë që nxënësit të vendosen në situata konkrete dhe praktike, ku ata vëzhgojnë, reflektojnë, zbulojnë mjedisin vizual dhe krijojnë nëpërmjet përdorimit të mjeteve të larmishme artistike. Kjo arrihet vetëm nëpërmjet një motivimi të drejtë dhe përkundrejt zhvillimit të një kompetence të caktuar nëpërmjet rezultateve të të nxënësit dhe tematikave përkatëse mësimore.

Mësimdhënia e artit pamor, për nga vetë natyra, nënkupton një veprimtari emocionale dhe fizike. Çdo përmbajtje dhe veprimtari mësimore në artin pamor është e pëlqyeshme dhe krijon emocione, kur nxënësit drejtohen drejt një veprimtarie në mënyrë të vetëdijshme, ç'ka u mundëson atyre shprehjen e potencialit intelektual/artistik në shumë aspekte.

Mësimdhënia në artin pamor synon gjithëpërfshirjen, motivimin, barazinë në të gjitha aspektet dhe bazohet ***në mësimdhënien dhe nxënien bazuar në kompetenca, mësimdhënien me në qendër nxënësin dhe mësimdhënien dhe nxënien e integruar.***

Nxënësit e një klase janë të ndryshëm për sa përket mënyrë se si ata nxënë: individualisht, në grup, nën udhëheqjen e mësuesit, të pavarur, me anë të mjeteve konkrete, etj.

Planifikimi dhe përzgjedhja e strategjive dhe metodave të mësimdhënies në mësimin e artit pamor mban parasysh:

- kompetencat kryesore të të nxënësit në artin pamor;
- lidhjen konceptuale, ruajtjen e koherencës vertikale të njohurive aftësive në kuptimin që ndërtimi çdo njohurie dhe edukimi çdo aftësie mbështeten në ato të mëparshmet;
- formimin dhe forcimin e aftësive bazë të artit pamor;
- rëndësinë e veprimtarive praktike në artin pamor, brenda dhe jashtë klasës, të cilat lidhin konceptet pamore me situata të jetës reale;
- rëndësinë e përdorimit të mjeteve konkrete didaktike dhe ato të teknologjisë;
- veçoritë e veprimtarive në mënyrë individuale dhe në grup;
- nevojën e individit për të nxënë gjatë gjithë jetës;
- rëndësinë e qëndrimit pozitiv ndaj lëndës së artit pamor dhe vlerësimit të përdorimit të gjithanshëm të tij;
- nxitjen e bashkëveprimit mësues-nxënës në kuptimin që në procesin mësimor, mësuesi dhe nxënësi janë plotësues të njëri-tjetrit.

Një mësimdhënie e mirëmenadur dhe e mirëplanifikuar krijon kushtet e nevojshme për një nxënie të suksesshme dhe lehtëson, si punën e mësuesit, ashtu edhe atë të nxënësit. Kompetencat e artit pamor, që janë të përcaktuara në këtë program, janë të ndërlidhura dhe zhvillohen nëpërmjet situatave të të nxënësve që kanë në qendër pjesëmarrjen aktive të nxënësve. Ata janë aktivë kur përfshihen në veprimtari, eksplorime, krijime ose simulime të njohurive, interpretime, qëndrime dhe gjykime. Për të siguruar këtë pjesëmarrje aktive të nxënësve, mësuesi duhet të krijojë një atmosferë që bën ata të ndihen të lirshëm dhe të zhërvjellët për të zhvilluar njohuritë e tyre në artin pamor.

Gjithashtu, është e rëndësishme që nxënësi të punojë me situata ku kërkohen arsyetime apo përgjigje të pyetjeve të tilla si:

- “Pse e studiojmë artin?”
- “Çfarë është një artist?”
- “Cilat janë mundësitë e karrierës artistike?”
- “Si mund të komunikojmë nëpërmjet artit pamor?” etj.

Në këtë mënyrë ai inkurajohet të reflektojë, të gjykojë dhe të shprehë mendimin e tij hapur. Gjithashtu ai mund ta shohë artin si një mundësi karriere ose si një lëndë të rëndësishme të formimit të tij kulturor dhe të përgjithshëm. Cilësia e mësimdhënies është çelësi për suksesin e nxënësve në mësimin e artit. Mësuesit duhet të inkurajojnë çdo nxënës të besojë se do të jetë suksesshëm në mësimin e artit, të kuptojnë interesat e nxënësve, nevojat që ata kanë, të ndihmojnë nxënësit të aktivizojnë njohuritë e mëparëshme, të rendisin udhëzimet që do të përdorin duke diferencuar udhëzimet për nxënës me nevoja të veçanta. Po kështu mësuesit duhet të stimulojnë dhe inkurajojnë të gjithë nxënësit duke krijuar mjedise ku nxënësit të kenë mundësi për të eksploruar mbi artin pamor në mënyra që janë të rëndësishme për ta.

Mësuesit mund ta realizojnë këtë nëpërmjet veprimtarive të ndryshme duke nxitur pjesëmarrjen me eksperiencën krijuese dhe me materiale konkrete. Planifikimi kohës, hapësira e përshtatshme dhe një shumëllojshmëri materiale, teknikash dhe informacionesh janë të rëndësishme për të mbështetur një mësimdhënie efektive. Gjatë procesit të mësimdhënies mësuesit duhet të sigurojnë një shumëllojshmëri aktivitete të bazuara në vlerësimin e nevojave individuale të nxënësve, në nevojat e grupit dhe në praktikat më të mira mësimore. Gjithashtu mësuesit duhet të krijojnë një mjedis të përshtatshëm në klasë për zhvillimin e veprimtarive të artit pamor që nxit idetë e reja të nxënësit.

Projektet kurrikulare afatgjata lejojnë nxënësin që nga njëra anë të aplikojë njohuritë dhe aftësitë që zotëron dhe nga ana tjetër arrin të krijojë lidhje integruese me lëndë të tjera në fushën e arteve dhe jashtë saj. Edhe prezantimet e projekteve, diskutimet, debatet gjatë realizimit të tyre janë mundësi shumë e mirë për realizimin e kompetencave pamore/artistike, por mbi të gjitha të kompetencave kyçe.

IV. VLERËSIMI

Llojet e vlerësimit: Vlerësimi vazhdueshëm, periodik dhe përfundimtar.

Vlerësimi periodik tremujor përfshin:

- *Vlerësimin e vazhdueshëm* që del nga evidencat e vlerësimit të vazhduar të mbajtura për periudhën tremujore.
- *Vlerësimin me test ose detyrë përmbledhëse* në përfundim të periudhës tremujore.
- *Vlerësimin e dosjes (portofolit) së nxënësit* për periudhën tremujore.

Vlerësimi vazhduar

- 1) Vlerësimi vazhduar për të nxënë është pjesë e mësimdhënies dhe motivon përparimin e nxënësve në të gjitha aspektet e të nxënës, në situata të ndryshme të njohura dhe të panjohura.
- 2) Vlerësimi vazhduar bazohet në vëzhgimet dhe gjykimet e mësuesit mbi përgjigjet me gojë ose me shkrim, punët në grup, diskutimet e mësuesit me nxënësit, vetëvlerësimin e nxënësit, vlerësimin e nxënësit nga nxënësi, pjesëmarrjen në aktivitete dhe debatet në klasë, vlerësimin e detyrave të shtëpisë apo të klasës etj. Për vlerësimin e vazhduar të arritjes së rezultateve të të nxënës, mësuesi mban shënime në evidencë për çdo nxënësi. Shënimet në evidencë mund të mbahen me notë, simbole, komente etj. referuar niveleve të arritjes. Këto shënime përdoren nga mësuesit për të argumentuar vlerësimet e kryera përgjatë tremujorit. Në lidhje me këto vlerësime, mësuesit duhet:
  - të marrin parasysh dhe të paraqesin rezultatet e të nxënës për të cilat nxënësit janë duke punuar;
  - të japin shembuj që ilustrojnë rezultatet e pritshme;
  - të përcaktojnë kriteret e suksesit përmes diskutimeve ndërmjet tyre dhe me nxënësit;
  - të krijojnë mundësi që nxënësit të demonstrojnë njohuritë, të kuptuarin, aftësitë dhe qëndrimet e tyre.
 Mësuesit duhet të marrin në konsideratë balancën ndërmjet njohurive, shkathtësive, qëndrimeve, ashtu siç përshkruhet në rezultatet e të nxënës.
- 3) Mësuesi është lirë të përshtatë formatin e evidencës (modeli bashkëlidhur), në varësi të specifikave të lëndës, ose të krijojë një formë tjetër të mbajtjes së shënimeve, duke ruajtur pjesën përmbajtësore të saj.

Vlerësimi me test/detyrë përmbledhëse

- 1) Vlerësimi me test/detyrë përmbledhëse ka për qëllim të matë nivelin e arritjeve të nxënësit për një grup të caktuar rezultatesh të nxënës, në përfundim të tremujorit. Ky vlerësim e orienton mësuesin për të përmirësuar mësimdhënien dhe procesin e të nxënës.

Vlerësimi me portofol

- 1) Vlerësimi nxënësit bazuar në portofol, bëhet në përfundim të tremujorit dhe ka për qëllim vëzhgimin dhe vlerësimin e nxënësit në një kontekst të gjerë, duke përfshirë dokumentimin e kontributeve dhe arritjeve të tij për fushën, lëndën, për kompetencat kyçe, për punën individuale dhe në grup, krijimtarinë, talentin, si dhe për aspekte të gjykitimit dhe reflektimit të nxënësit për veten dhe të tjerët.
- 2) Portofoli nxënësit përmban:
  - punë dhe detyra të pavarura, të kryera në klasë dhe jashtë saj;
  - projekte individuale ose në grup;
  - detyra dhe kontribute të nxënësit, të cilat janë dëshmi e talentit, e hulumtimeve praktike, e punëve tematike (me shkrim, audio-vizuale etj.);
  - vetëvlerësimet e nxënësit;
  - refleksione të prindit ndaj ecures së fëmijës.

Vlerësimi përfundimtar

Vlerësimi përfundimtar kryhet në përfundim të vitit shkollor. Nota vjetore përfundimtare përfshin:

- *Notën vjetore të vlerësimit të vazhdueshëm të tri periudhave tremujore.*
- *Notën vjetore të vlerësimit me test ose detyrë përmblendhëse të tri periudhave tremujore.*
- *Notën vjetore të vlerësimit të dosjes së nxënësit të tri periudhave tremujore.*

Secili lloj vlerësimit në notën vjetore përfundimtare ka peshën e vet në përqindje.

Tabela: Peshat në përqindje të llojeve të vlerësimit

Lloji vlerësimit	Pesha në përqindje
Vlerësimi vazhdueshëm	40%
Vlerësimi me test ose detyrë përmblendhëse	40%
Vlerësimi dosjes (portofolit) së nxënësit	20%

Hapat për njehsimin e notës vjetore përfundimtare janë:

- Përcaktohet nota vjetore e vlerësimit të vazhdueshëm (NVV)
- Përcaktohet nota vjetore e testit ose detyrës përmblendhëse (NVT)
- Përcaktohet nota vjetore e portofolit të nxënësit (NVP)
- Shumëzohet secila prej notave me përqindjen përkatëse
- Mblidhen këto prodhime dhe shuma rumbullakoset me numër të plotë (p.sh., nota 6.4 rumbullakoset 6; nota 6.5 rumbullakoset 7)

$$(NVV \times 0.4) + (NVT \times 0.4) + (NVP \times 0.2) = \text{Nota vjetore përfundimtare}$$

Shembull:

Tremujori I			Tremujori II			Tremujori III			Nota vjetore			Nota vjetore përfundimtare
N V V	NV T	N VP	NV V	NV T	NV P	NV V	NV T	N VP	N V V	NVT	NVP	
8	9	10	9	10	10	8	10	10	8	10	10	9

$$(8 \times 0.4) + (10 \times 0.4) + (10 \times 0.2) = 9.2$$

Nota vjetore përfundimtare 9

